

Torsdag den 20. februar 2025 (D)

1

57. møde

Torsdag den 20. februar 2025 kl. 10.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 10 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren om risikoen ved Golfstrømmens mulige kollaps.

Af Franciska Rosenkilde (ALT) og Frederik Bloch Münster (KF). (Anmeldelse 06.11.2024. Fremme 08.11.2024. Forhandling 18.02.2025. Forslag til vedtagelse nr. V 32 af Franciska Rosenkilde (ALT), Frederik Bloch Münster (KF) og Leila Stockmarr (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 33 af Jesper Petersen (S), Christian Friis Bach (V), Karsten Filso (SF), Steffen W. Frølund (LA), Henrik Frandsen (M) og Samira Nawa (RV)).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. (Forbud mod udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe, forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i vanddybder under 6 m og i nærmere afgrænsede områder, regulering af udledninger til havet fra offshore-CO₂-lagringsplatforme, marin geoengineering m.v.). Af miljøministeren (Magnus Heunicke). (Fremsættelse 14.11.2024. 1. behandling 03.12.2024. Betækning 29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs, lov om skibes besætning og søloven. (Frakendelse af retten til at arbejde på danske skibe for søfarende, der begår personfarlig kriminalitet om bord eller i relation til tjenesten, ny uddannelse for færgenavigatører, justering af årlig afgift for skibe og ikraftsættelse for Grønland af ændringer af søloven og lov om sikkerhed til søs). Af erhvervsministeren (Morten Bødskov). (Fremsættelse 11.12.2024. 1. behandling 07.01.2025. Betækning 30.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1 af 17.02.2025 til 3. behandling af erhvervsministeren (Morten Bødskov)).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, ligningsloven og forskellige andre love. (Præcisering af retten til ydelser under kortvarige udlandsophold, afskaffelse af skærpet rådighedssanktion for aktivitetsparate m.v.). Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen). (Fremsættelse 27.11.2024. 1. behandling 17.12.2024. Betækning 29.01.2025. Ændringsforslag nr. 7-12 af 05.02.2025 uden for be-

tænkningen af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen). 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1-4 af 18.02.2025 til 3. behandling af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen)).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 109:

Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland, lov for Grønland om pant og lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland. (Gennemførelse af dele af flerårsaftale for domstolene 2024-27). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard). (Fremsættelse 27.11.2024. 1. behandling 17.12.2024. Betækning 29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard). (Fremsættelse 11.12.2024. 1. behandling 14.01.2025. Betækning 29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online. (Gennemførelse af dele af aftale om en styrket indsats mod antisemitisme). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard). (Fremsættelse 28.11.2024. 1. behandling 17.12.2024. Betækning 30.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 116:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og lov om udlejning af fast ejendom til ferie- og fritidsformål m.v. og camping m.v. (Tilpasning af det statslige tilsyn med kommunernes fysiske planlægning og undtagelse fra krav om tilladelse ved erhvervelse af fast ejendom som følge af opgavebortfald på By-, Land- og Kirkeministeriets område). Af ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin). (Fremsættelse 18.12.2024. 1. behandling 09.01.2025. Betækning 29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om klima. (Nye klimamål for 2045 og 2050). Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 03.12.2024. Betækning 06.02.2025).

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om styrket beredskab i energisektoren.
Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 04.12.2024. 1. behandling 07.01.2025. Betænkning 06.02.2025).

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændring af lov om sikring af kulturværdier i Danmark og om supplerende bestemmelser til forordning om indførsel og import af kulturgenstande. (Ændring af reglerne om tilbageholdelse og beslaglæggelse, sanktioner for overtrædelse af indførselsforordningens bestemmelser om importørerklæringer og importlicenser m.v.).
Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 06.02.2025).

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 56:

Forslag til folketingsbeslutning om at fremme solceller på offentlige og industrielle tage og at undgå solceller i naturen.
Af Nick Zimmermann (DF) m.fl.
(Fremsættelse 14.11.2024).

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre kvinders selvbestemmelse over egne kønsceller.
Af Sólbjörg Jakobsen (LA) og Louise Brown (LA).
(Fremsættelse 15.11.2024).

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om modernisering af Køge Bugt Strandpark.
Af ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin).
(Fremsættelse 29.01.2025).

15) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod TikTok, Snapchat og Instagram for mindreårige: Beskyt danske børn og unge mod skadelige, vanedannende digitale stimulanser (borgerforslag).
Af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Peter Skaarup (DD), Theresa Berg Andersen (SF), Ole Birk Olesen (LA), Henrik Frandsen (M), Mona Juul (KF), Peder Hvelplund (EL), Peter Kofoed (DF), Martin Lidegaard (RV), Helene Brydensholt (ALT), Aaja Chemnitz (IA) og Mike Villa Fonseca (UFG).
(Fremsættelse 12.12.2024).

Meddelelser fra formanden**Formanden (Søren Gade):**

Mødet er åbnet.

Fra medlem af Folketinget Mads Fuglede (DD), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 25. februar 2025 atter kan give møde i Tinget.

Kristian Pihl Lorentzens (V) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

I dag er der følgende anmeldelser:

Pernille Vermund (LA) og Ole Birk Olesen (LA):

Beslutningsforslag nr. B 115 (Forslag til folketingsbeslutning om at indføre et princip om »én regel ind, to regler ud« i dansk lovgivning).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 116 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bederum på offentlige uddannelsesinstitutioner).

Mette Thiesen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 117 (Forslag til folketingsbeslutning om at idømme straf for manddrab ved vanvidskørsel).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 10 [afstemning]:**Forespørgsel til statsministeren om risikoen ved Golfstrømmens mulige kollaps.**

Af Franciska Rosenkilde (ALT) og Frederik Bloch Münster (KF).
(Anmeldelse 06.11.2024. Fremme 08.11.2024. Forhandling 18.02.2025. Forslag til vedtagelse nr. V 32 af Franciska Rosenkilde (ALT), Frederik Bloch Münster (KF) og Leila Stockmarr (EL).
Forslag til vedtagelse nr. V 33 af Jesper Petersen (S), Christian Friis Bach (V), Karsten Filsø (SF), Steffen W. Frølund (LA), Henrik Frandsen (M) og Samira Nawa (RV)).

Kl. 10:00

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 33 af Jesper Petersen (S), Christian Friis Bach (V), Karsten Filsø (SF), Steffen W. Frølund (LA), Henrik Frandsen (M) og Samira Nawa (RV). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

Kl. 09:59

For stemte 86 (S, V, DD, SF, LA, M, RV og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 20 (KF, EL, DF, ALT og 2 RV (ved en fejl)), hverken for eller imod stemte 1 (Jon Stephensen (UFG)).

Forslag til vedtagelse nr. V 33 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 32 af Franciska Rosenkilde (ALT), Frederik Bloch Münster (KF) og Leila Stockmarr (EL) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. (Forbud mod udledning af røggasrensevand fra røggasrensesy-

**stemer på skibe, forbud mod dumpning af optaget havbunds-
materiale i vanddybder under 6 m og i nærmere afgrænsede
områder, regulering af udledninger til havet fra offshore-CO2-
lagringsplatforme, marin geoengineering m.v.).**

Af miljøministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 14.11.2024. 1. behandling 03.12.2024. Betænkning
29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2.
behandling).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til
afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen
starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon
Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0,
hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsmi-
nisteren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 113:

**Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs, lov om
skibes besætning og søloven. (Frakendelse af retten til at arbejde
på danske skibe for søfarende, der begår personfarlig kriminali-
tet om bord eller i relation til tjenesten, ny uddannelse for fær-
genavigatører, justering af årlig afgift for skibe og ikraftsættelse
for Grønland af ændringer af søloven og lov om sikkerhed til
søs).**

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 11.12.2024. 1. behandling 07.01.2025. Betænkning
30.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2.
behandling. Ændringsforslag nr. 1 af 17.02.2025 til 3. behandling af
erhvervsministeren (Morten Bødskov)).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingerne drejer sig i første omgang om det stillede ændrings-
forslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslaget
sluttet, og vi går til afstemning.

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1 af
erhvervsministeren (Morten Bødskov) som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen
starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 97 (S, V, DD, SF, M, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon
Stephensen (UFG), imod stemte 9 (LA,) hverken for eller imod
stemte 1 (Mike Villa Fonseca (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 108:

**Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lignings-
loven og forskellige andre love. (Præcisering af retten til ydelser
under kortvarige udlandsophold, afskaffelse af skærpet rådig-
hedssanktion for aktivitetsparate m.v.).**

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).

(Fremsættelse 27.11.2024. 1. behandling 17.12.2024. Betænkning
29.01.2025. Ændringsforslag nr. 7-12 af 05.02.2025 uden for be-
tænkningen af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling.
Ændringsforslag nr. 1-4 af 18.02.2025 til 3. behandling af beskæfti-
gelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen)).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsfor-
slag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene
sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:03 Afstemningen slutter.

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-4 af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen) som vedtaget.

De er vedtaget.

For stemte 107 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingerne drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 11.12.2024. 1. behandling 14.01.2025. Betænkning 29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025).

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:05

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

(Gennemførelse af dele af aftale om en styrket indsats mod antisemitisme).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 28.11.2024. 1. behandling 17.12.2024. Betænkning 30.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 116:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og lov om udlejning af fast ejendom til ferie- og fritidsformål m.v. og camping m.v. (Tilpasning af det statslige tilsyn med kommunernes fysiske planlægning og undtagelse fra krav om tilladelse ved erhvervelse af fast ejendom som følge af opgavebortfald på By-, Land- og Kirkeministeriets område).

Af ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin).

(Fremsættelse 18.12.2024. 1. behandling 09.01.2025. Betænkning 29.01.2025. 2. behandling 06.02.2025. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 99 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, RV, DF, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 8 (EL og ALT), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Nu slukker vi for afstemnings-A'et, og jeg beder dem, der ikke skal være her, om at forlade salen hurtigt, så vi kan fortsætte med dagens dagsorden.

Kl. 10:06

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om klima. (Nye klimamål for 2045 og 2050).

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 03.12.2024. Betænkning 06.02.2025).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om styrket beredskab i energisektoren.

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 04.12.2024. 1. behandling 07.01.2025. Betænkning 06.02.2025).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:09

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-12, stillet af klima-, energi- og forsyningsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte videre til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Kl. 10:13

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændring af lov om sikring af kulturværdier i Danmark og om supplerende bestemmelser til forordning om indførsel og import af kulturgenstande. (Ændring af reglerne om tilbageholdelse og beslaglæggelse, sanktioner for overtrædelser af indførselsforordningens bestemmelser om importørerklæringer og importlicenser m.v.).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 06.02.2025).

Kl. 10:10

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Tak for det, formand. Det her lovforslag er fremsat, for at vi i Danmark fuldt kan gennemføre EU's forordning fra 2019 om indførsel og import af kulturgenstande. Den betyder, at det er forbudt at indføre kulturgenstande i EU, som er ulovligt udført i det land, hvor de er skabt eller fundet. Forordningen trådte i kraft den 28. december 2020, og den dækker en bred vifte af genstande, der anses for at være kulturgenstande, f.eks. arkæologiske artefakter, kunst, bøger, manuskripter, etnografiske genstande, frimærker, arkivalier og også sjældne samlinger af fauna og flora m.v.

Vi har allerede her i Folketinget i 2022 indført en strafferamme – det er noget, vi selv skal gøre i landene – for overtrædelse af reglerne i forordningen. Men den 28. juni i år er der yderligere regler i forordningen, der træder i kraft, og som betyder, at man skal fremlægge en såkaldt importørerklæring, hvis man indfører kulturgenstande, der har en værdi af mere end 18.000 euro og en alder på mere end 200 år. Man skal også søge om en såkaldt importlicens, hvis man indfører arkæologiske genstande eller dele af historiske monumenter, der er mere end 250 år gamle, i øvrigt uanset værdi.

Der er jo umiddelbart gyldighed i Danmark for de her regler, men vi skal selv fastsætte straf og sanktioner for overtrædelse af reglerne, og de strafferammer, vi foreslår her i lovforslaget, svarer til den eksisterende strafferamme for overtrædelse af reglerne, dvs. bøde og under skærpende omstændigheder fængsel i op til 2 år.

Ud over straffebestemmelser og øvrige bestemmelser vedrørende beslaglæggelse indeholder det her lovforslag også hjemmel til at udpege en kompetent myndighed, i det her tilfælde Nationalmuseet, til at udstede de her importlicenser, samt at vi også afskærer klageadgangen ved afgørelser om de her licenser.

Det er for Socialdemokratiet vigtigt, at vi bekæmper ulovlig handel med kulturgenstande. Det er alvorlig kriminalitet, som bidrager voldsomt til at ødelægge verdens fælles kulturarv, og derfor kan vi selvfølgelig støtte lovforslaget.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Mogens Jensen fra Socialdemokratiet. Og jeg byder nu velkommen til hr. Kim Valentin fra Venstre.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. Dette lovforslag omhandler at gøre ulovlig handel med kulturgenstande til en alvorlig forbrydelse. Det er et angreb på vores fælles historie og identitet. Disse genstande bærer jo vores kulturelle dna og vidner om vores fortid, og når de går tabt, mister vi altså ikke bare uvurderlige artefakter, men faktisk også en del af vores egen historie og forståelse af, hvem vi er. Det tror jeg alle kan forstå.

Derfor er det afgørende, at vi tager ansvar for at beskytte disse genstande og sørger for, at de ikke forsvinder ud af den rette kontekst.

Med det lovforslag, vi behandler i dag, sikrer vi, at der indføres klare straffebestemmelser i henhold til EU's forordning om indførsel og import af kulturgenstande. Reglerne om importlicenser og importørerklæringer vil give myndighederne de nødvendige redskaber til at forhindre ulovligt indførte genstande i at finde vej til Europa.

Det er afgørende, at vi har sådan nogle regler og en lovgivning, der kan beskytte vores samfund mod kriminalitet, og i den her sammenhæng er det jo så også noget, der gælder kulturgenstande.

Derudover styrkes kontrollen med tilbageholdelse og beslaglæggelse af mistænkelige kulturgenstande. Og forslaget sikrer, at en kompetent myndighed kan udstede de nødvendige licenser i overensstemmelse med forordningen. På den måde er det et vigtigt redskab i kampen mod denne form for organiseret kriminalitet.

Lovforslaget følger vores internationale forpligtelser og forstærker indsatsen mod ulovlig handel med kulturarv på tværs af landegrænser.

Venstre bakker op om lovforslaget, og vi ser det som en vigtig indsats for at bekæmpe den organiserede kriminalitet, der udnytter konflikter, krig og lovløshed til at berige sig på verdens kulturarv. På den måde rammer det jo lige ned i en vigtig del af den nuværende dagsorden.

Tak for ordet. Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 10:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Kim Valentin fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:16

(Ordfører)

Søren Espersen (DD):

Tak for det. Det her med kulturskatte og deres skæbne har Danmarksdemokraterne i høj grad haft fokus på, ikke mindst når det drejer sig om returnering af kunstskatte til oprindelseslandet. Det er en principiel sag for os, som i den grad er kommet på dagsordenen inden for de seneste årtier, ikke mindst fordi UNESCO har engageret sig så stærkt i tilbageleveringen, som også Danmark støtter.

Sagen drejer sig om de hundredtusindvis af kunst- og kulturskatte, som i dag befinder sig på museer, specielt i den vestlige verden, hvor skatterne rent faktisk ikke burde ligge. Kunstværkerne blev i sin tid enten købt og betalt helt efter forskrifterne eller stjålet som krigsbytte.

Nationalmuseet har i sine samlinger kulturgenstande fra mange andre lande og adskiller sig derfor ikke fra andre museer verden

over. De kendte grønlandske mumier blev givet tilbage til Grønland. Ydermere blev der i 1980 indgået en aftale om tilbagelevering af mere end 35.000 genstande til Grønland. På samme måde blev de fantastiske islandske sagaer returneret til hjemlandet, Island. Vi har, som man vil vide, yderligere arbejdet med at tilbagelevere den del af frisen fra Parthenontemplet på Akropolis, som befinder sig i Danmark.

Kl. 10:20

Den sag, vi skal drøfte i dag, L 137, er kommet til os fra EU. Unionen beder om dansk tilslutning til at indføre fælles regler for handel med kulturgenstande fra tredjelande med det formål at sikre beskyttelse mod ulovlig handel samt at undgå ødelæggelse af kulturgenstande. Loven har også til hensigt at forhindre finansiering af terror samt hvidvask af penge gennem salg af stjålne kulturgenstande til købere i unionen. Fra den 28. juni 2025 vil der være krav om enten en importørerklæring eller en egentlig importlicens ved indførsel i unionen af visse kategorier af kulturgenstande. Det er de enkelte medlemsstater, der fastsætter sanktioner for overtrædelse af disse regler.

Danmarksdemokraterne finder, at det er uhyre vigtigt at styrke indsatsen for beskyttelse og bevarelse af verdens kulturarv og kulturgenstande. Ulovlig handel med kulturarv er en markant årsag til ødelæggelse af verdens kulturarv, da ulovligt handlede genstande ofte erhverves ved ulovlige arkæologiske udgravninger eller ved plyndring af monumenter. Bekæmpelse af denne handel bidrager således til at beskytte og bevare kulturarven på verdensplan. Derfor støtter Danmarksdemokraterne forslaget.

Kl. 10:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Søren Espersen fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Charlotte Broman Mølbæk fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:19

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det, formand. Når man umiddelbart tager et kig på det her lovforslag, kan det virke som en større kringlet affære, men om ikke andet handler det om noget af det, der er det vigtigste for et samfunds sammenhængskraft. Det er vores fælles kulturarv. Og i virkeligheden handler det også om, hvordan den behandles, og hvordan vi kan forhindre, at der sker ulovlig praksis med kulturarven, så den ikke forsvinder.

Så det her lovforslag er jo lovgivning på baggrund af en tidligere vedtaget EU-forordning om indførsel og import af kulturgenstande. Det har til hensigt at etablere fælles regler for handel med tredjelande for at sikre en effektiv beskyttelse mod ulovlig handel med og tab og ødelæggelse af kulturgenstande, bevare menneskeheden kulturarv og forhindre finansiering af terrorisme og hvidvask af penge gennem salg af stjålne kulturgenstande til købere i unionen. Det er en forordning, som vi også i juni 2022 fulgte op med en ændring af lov om sikring af kulturværdier i Danmark.

I dag behandler vi så endnu et lovforslag, som skal fastlægge sanktioner og indføre og tilpasse øvrige nødvendige bestemmelser med henblik på at håndhæve forordningens regler med de gældende krav om enten importørerklæring eller en egentlig importlicens ved indførsel i unionen af visse kategorier af kulturgenstande. Og det giver på rigtig mange måder mening, og derfor stemmer SF naturligvis også for lovforslaget.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Charlotte Broman Mølbæk fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance.

Kl. 10:20

(Ordfører)

Katrine Daugaard (LA):

Tak for det. Jeg vil gøre det ganske kort, for jeg synes egentlig, at mine kollegaer har opridset ganske fremragende, hvad det her lovforslag drejer sig om. LA støtter det selvfølgelig også.

Kl. 10:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:21

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Ethvert land har et ansvar for at beskytte sine kulturværdier, og det ansvar gælder ikke kun over for landet selv, men også over for verdenssamfundet. Centrale kulturværdier har betydning for alle folkeslags fælles kulturarv, og det ansvar skal vi tage alvorligt. Vi skal forpligte os selv, både nationalt og internationalt. Det gælder i fredstid, men også, når der er væbnede konflikter.

Vi har set utallige eksempler på, hvordan uvurderlige kulturværdier er blevet ødelagt og smadret af ekstremistiske grupper såsom Islamisk Stat i Irak og Syrien. Disse forbrydelser er ikke kun et angreb på de pågældende nationers historie og identitet, men også på verdenssamfundets fælles arv. Dertil kommer den skændige praksis, hvor ulovligt udgravet og stjålne kulturgenstande sælges videre for at finansiere terror og organiseret kriminalitet.

Dette lovforslag udspringer af Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 17. april 2019 om indførsel og import af kulturgenstande. Denne forordning forbyder indførsel i EU af kulturgenstande, der er ulovligt udført fra deres oprindelsesland. Hensigten er klar: Vi skal forebygge ødelæggelse af kulturarven og forhindre, at kriminelle organisationer og terrorgrupper kan opnå økonomisk gevinst gennem ulovlig handel med kulturgenstande.

Fra den 28. juni i år skærpes reglerne yderligere, og der indføres et krav om en importørerklæring for kulturgenstande, der er over 200 år gamle og har en værdi på 18.000 euro, samt et krav om importlicens for arkæologiske genstande og visse historiske monumentdele, der er over 250 år gamle. Det betyder, at vi nu får mere kontrol med, hvad der indføres i Danmark og EU, og vi sikrer, at der ikke handles med kulturgenstande, der har en lyssky fortid. Det bakker Konservative helhjertet op om.

Det at sælge kulturværdier er på mange måder lige så attraktivt for kriminelle som handel med mennesker og narko, og det skal stoppes. Vi skal have skrappe sanktioner og effektive værktøjer til at håndhæve forordninger i dansk ret. Det er afgørende, at vi sender et klart signal om, at Danmark ikke skal være et transitland for ulovligt erhvervede kulturgenstande. Det Konservative Folkeparti støtter op om lovforslaget.

Kl. 10:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak for det. Jeg står her som substitut for fru Pia Kjærsgaard, men har dog fået en tale med, som jeg har lovet at læse op.

Dansk Folkeparti støtter det her forslag, fordi handel med sjældne kulturgenstande eller kulturarv skal behandles med stor nænsomhed og stor respekt. Nogle tilsidesætter fuldstændig de her hensyn og handler ulovligt, og det er selvfølgelig ikke i orden.

En ting er, hvad angår importen af sjældne og ulovlige kulturgenstande, og en anden er eksporten eller udleveringen af sjældne genstande. Senest har det handlet om en brasiliansk fjerke, som er kommet til Danmark og har været her i over 300 år. Den skal nu tilbage til Brasilien, hvor lov og orden jo ikke just hersker, og her mener vi altså, at vi bør handle med samme årvågenhed og agtpågivenhed. Her skal vi selvfølgelig lade fortid være fortid. Vi skal heller ikke udlevere kulturelle genstande, som er kommet til Danmark for 100, 200 eller 300 år siden. Det mener vi simpelt hen er forkert.

Vi mener heller ikke, at vi skal glemme, hvilken forfatning de her genstande kunne have været i, hvis de var blevet i deres oprindelige lande. For hvordan behandler de egentlig deres kulturarv i eksempelvis Irak, hvor den oldgamle assyriske by Nimrud er blevet bulldozet, eller i Syrien, hvor terrorister sprængte Palmyra i luften? Derfor er vi heller ikke så kede af, at der er blevet bragt kulturgenstande til Vesten – nogle gange desværre på ulovlig vis eller i en tid, hvor der ikke var love på plads. Derfor mener vi, at vi skal mane til besindighed og huske, at der ikke er noget, der er så slemt, at det ikke er godt for noget. Tak for ordet.

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Vi støtter også forslaget og er jo glade for at høre den brede opbakning. For det er måske ikke så meget os, der er i risiko for at miste vores kulturarv lige nu, men jeg synes jo, at det her initiativ i virkeligheden også er en håndsrækning til de lande og regioner i verden, som står i en usikker situation, og som jo kan tabe på mere end én måde – også ved at situationen bliver udnyttet til ulovligt at eksportere kulturarvs-genstande fra de lande.

Så jeg ser mest den her forordning og nu vores nationale implementering som en håndsrækning til de her lande og regioner i respekt. Ligesom vi tager vare på vores kulturarv og synes, at det er en del af det at være en nation, vil vi også gerne beskytte andre landes ret til at have deres kulturarv, også i usikre perioder.

Så med de ord er der fuld opbakning til forslaget.

Kl. 10:26

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Det afsluttede ordførerrækken, og derfor byder jeg nu velkommen til kulturministeren.

Kl. 10:26

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Tak for det, formand. Tak til alle ordførere for jeres bemærkninger. Lovforslaget er meget velbeskrevet af de tilstedeværende kollegaer, og derfor vil jeg ikke gennemgå det fra A til Z, som kutymen

nogle gange er. Blot vil jeg sige, at det udspringer af forordning om indførsel og import af kulturgenstande, som indeholder et forbud mod indførsel i EU af kulturgenstande, der er ulovligt indført fra tredjelande.

Lige nu oplever man i flere borgerkrige og også i Ukraine, hvordan både russiske tropper, men også deciderede bander og folk plynder ukrainske kulturgenstande, udfører dem af Ukraine og derefter sælger dem på det sorte marked. Det er meget indbringende. Det er organiseret kriminalitet, der runder et meget højt millionbeløb og somme tider milliardbeløb.

Jeg er glad for, at vi siger nej og gør det på en ordentlig måde og fastlægger et meget fornuftigt sæt regler for, hvordan man ind- og udfører kulturgenstande, og sørger for den nødvendige strafferamme for eventuelle elementer, der ikke ønsker at overholde de regler.

Derfor glæder det mig også, at samtlige af Folketingets partier – indtil videre – støtter lovforslaget. Jeg skal bare med de ord sige tak for opbakningen og håbe på en favorabel udvalgsbehandling.

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til kulturministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 56:

Forslag til folketingsbeslutning om at fremme solceller på offentlige og industrielle tage og at undgå solceller i naturen.

Af Nick Zimmermann (DF) m.fl.

(Fremsættelse 14.11.2024).

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):

Jeg skal spørge, om hr. Nick Zimmermann ønsker at begrunde forslaget. Det gør hr. Nick Zimmermann, så vi giver først ordet til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Kl. 10:29

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak for det. Dansk Folkeparti har jo igennem mange år været rigtig kede af, hvordan vores landdistrikter rigtig mange steder er blevet fuldstændig forvandlet til nogle store solcelleparker. Og vi har undret os over, at når der er så mange offentlige tage og der er masser af kommuner, der egentlig rigtig godt kunne tænke sig i stedet for at rykke nogle af de solcelleparker, som jo ødelægger mange af vores landdistrikter, at få dem op på tagene, men ganske simpelt ikke kan få lov til det på grund af nogle administrative byrder. Derfor har vi i virkeligheden fremsat det her forslag, hvor vi netop vil åbne op for nogle af de administrative byrder og give både kommuner og regioner og stat lov til at opsætte solceller på

deres tage. Så vi glæder os rigtig meget til debatten i dag og håber selvfølgelig på opbakning. Tak.

Kl. 10:29

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Vi siger foreløbig tak til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Forhandlingen er nu åbnet, og den første, jeg byder velkommen til, er klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 10:30

Forhandling

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for ordet. Og det er dejligt at se ordføreren fra Dansk Folkeparti i salen. Forslaget handler om at fremme solceller på offentlige og industrielle tage og at undgå solceller i naturen.

Jeg er enig med Dansk Folkeparti i, at vi skal benytte tagarealer til solceller, og at vi skal fjerne uhensigtsmæssige barrierer og byrder. Til gengæld er det ærgerligt, at Dansk Folkeparti ønsker at standse udbygningen af markanlæg. Hvis der lokalt er ønske om at opsætte solcelleanlæg, skal det ikke forbydes her fra København.

Lige nu arbejder regeringen for at sikre rammevilkår, der kan understøtte en effektiv grøn omstilling. Det var DF i øvrigt også med til i aftalen i 2022. Her er solceller på marker et vigtigt redskab. De har lavere omkostninger end solceller på tage, og de er altså med til at give os billig grøn strøm.

Det er selvfølgelig positivt, men selvfølgelig er det vigtigt, at lokalsamfund og kommuner er med, så både naturens og borgernes behov bliver tilgodeset. Allerede i dag tages der hensyn til natur og lokale forhold. Mange opstillere går i dialog med lokalsamfundene og finder løsninger, som sikrer både biodiversitet og beskyttelse af naturen ved solcelleanlæg. Det kan f.eks. være beplantning, der skærmer for solcellerne, eller plads til vandhuller og søer.

Med klimaaftalen i 2023 besluttede vi også at styrke nogle af de VE-ordninger, der sikrer gevinster til naboer og lokalsamfund. Konkret har vi hævet den bonus, nære naboer får, med 50 pct. Og derudover har vi hævet det beløb, opstillere betaler til kommunerne, med 150 pct. Derudover udgav ministeren for byer og landdistrikter sidste år en bekendtgørelse om, hvor tæt på boliger der bør opstilles solceller.

Faktisk går det fremad med solceller på tage. Omkostningerne er faldet de seneste år, og vi kan se, at der bliver sat flere op. I 2024 steg kapaciteten med mere end 200 MW. Til sammenligning blev der i 2019 installeret 22 MW. Der er altså i 2024 opsat næsten ni gange så meget ny kapacitet som tilbage i 2019.

Det er positivt, men selvfølgelig skal man hele tiden arbejde på at fjerne barrierer, der er uhensigtsmæssige. Et eksempel på det er, at vi i marts i forlængelse af regeringens solcellestrategi fra maj 2024 vil fremsætte et lovforslag, der bl.a. skal fremme solceller på erhvervsbygninger, og det kan kommunerne også bruge. Konkret skal lovforslaget gøre det mere attraktivt at lease solceller på disse bygninger.

Regeringen kigger også på, om reglerne for kommunernes modregning af økonomiske gevinster ved egenproduktion af solcellestrom bør justeres. Målet er mindre bøvl og færre indrapporteringskrav til kommunerne. Jeg kan oplyse, at kommuner og regioner i dag frit kan etablere solceller, så længe det sker i et selskab oprettet med begrænset ansvar. Det er godt, at reglerne er, som de er, så velfærd og kommercielle aktiviteter som elproduktion holdes adskilt. Jeg vil også nævne, at Energistyrelsen altid står til rådighed med vejledning og sparring til kommunerne.

Jeg sætter pris på, at Dansk Folkeparti ønsker, at vi skal skabe de bedst mulige rammer udbygningen af solceller på tage. Det er klogt,

det skal vi have, og det får vi også mere af i fremtiden. Og noget af det, som vi også har besluttet, er, at vi har oprettet en ny pulje; det gælder bl.a. den, kan jeg vel godt tillade mig at sige, såkaldte Søren Egge Rasmussen-pulje. Nu er det jo en bred forligskreds, men alligevel æres den, som æres bør. Enhedslisten har haft et stort fokus på at få igangsat flere projekter i relation til etageejendomme. Her vil bl.a. almennyttige boliger og andels- og ejerlejligheder kunne søge om støtte til at opsætte solceller på deres tage. Der udmøntes 52 mio. kr. frem mod 2030, og puljen forventes at åbne for første gang i år.

Når det er sagt, vil det ikke være klogt at sætte en prop i udbygningen af markanlæg. Altså, ligesom København ikke skal tvinge kommunerne til at opsætte solceller på marker, skal København heller ikke bestemme, at kommuner, der lokalt ønsker at opsætte solcelleanlæg, ikke må.

Derfor kan regeringen ikke bakke op om DF's forslag. Tak.

Kl. 10:34

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre, der har korte bemærkninger. Først er det hr. Nick Zimmermann, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:34

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak for det, og tusind tak for talen i øvrigt. Men jeg undrer mig bare over en ting, for ministeren nævner jo, at hvis kommunerne ønsker at opsætte solcelleanlæg, skal de have lov til det, hvis det er sådan, at borgerne ønsker det. Men udfordringen er jo i virkeligheden, at der som oftest også er rigtig mange borgere, der netop *ikke* ønsker at få opsat solcelleanlæg. Jeg tror, at hver evig eneste gang der har været en diskussion i en eller anden kommune om at opsætte af et af de her kæmpe solcelleanlæg, er der også mindst lige så mange borgere, der er virkelig kede af, at det bliver opstillet – senest i min egen, jeg var lige ved at sige baghave i Østjylland, hvor der lige nu er planer om tre kæmpemæssige solcelleanlæg. Og der kan jeg i hvert fald garantere ministeren, at de virkelig er kede af, at de bliver opsat. Så hvad er tankerne i forhold til de borgere, der står tilbage og føler sig fuldstændig magtesløse, når det er, at de har udsigt til, at deres nabogrund måske bliver forvandlet til et solcelleanlæg?

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:35

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Vi har to niveauer i det her land, som styrer den fysiske planlægning: kommunerne som hovedregel og i særlige tilfælde staten. Det er kommunerne, der har ansvaret for lokal planlægning og har ansvaret for at udstede den lokalplan, som muliggør, at man kan bygge en solcellepark. Jeg går ind for lokaldemokrati. Jeg går ind for, at de politiske beslutninger træffes tæt på borgerne, og derfor står jeg fuldt bag, at det er en kommunal opgave at foretage den afvejning. Det har jeg så tillid til at kommunerne kan gøre. Så til forskel fra Dansk Folkeparti går jeg ikke ind for københavneri; at det skal være her i Folketingssalen, at nogen skal sidde og køre hen over de kommuner, hvor det lokale demokrati har besluttet at de gerne vil have et solcelleanlæg. Så det går jeg ind for. Det andet er selvfølgelig en fuld opfordring til, at både kommuner og opstillere er i ordentlig dialog med de pågældende borgere, sådan at man selvfølgelig prøver at afveje de gener, der er.

Formanden (Søren Gade):
Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 10:36 bureaukratiske ting, der forhindrer, at man får det op på tagene i stedet for at bruge god landbrugsjord. Kl. 10:38

Nick Zimmermann (DF):

Jeg mener sådan set ikke, at det er noget københavneri at beskytte de mennesker, der står magtesløse tilbage. Man skal jo huske på, at i rigtig mange landdistrikter kæmper man i forvejen med rigtig mange andre ting. Der er skolelukninger, købmanden er lukket, og nu har man sådan set kun, hvad kan man sige, et lille landdistrikt tilbage, hvor det er naturen, der så er i førersædet i stedet for. Når man så får en besked om, at man i stedet for ønsker at opsætte en eller anden kæmpe solcellepark lige ved siden af, kan det jo også have omkostninger, eksempelvis i forhold til huspriserne, ude lokalt. Har regeringen overhovedet ingen intention om at hjælpe de danskere, der måske, på grund af at deres nabogrund bliver forvandlet til en meget, meget stor solcellepark, mister noget værdi på deres hus og bare står efterladt tilbage på perronen?

Kl. 10:36 **Formanden (Søren Gade):**
Ministeren.

Kl. 10:38

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):
Jamen der findes ordninger, der skal tage hånd om erstatninger til boligejere, der kan dokumentere, at de lider et tab. Vi har taksationskommissioner, som fastsætter det. Så der er ordninger, der tager hånd om det.

Kl. 10:36

Kl. 10:36

Men Dansk Folkeparti, det nytter ikke noget at prøve at krybe uden om det principielle spørgsmål: Enten er det kommunerne, der har planopgaven og demokratisk lokalt bestemmer, hvad der må bygges hvor, eller også ligger det i staten. Det er de to muligheder, der er – vælg selv! Jeg vælger kommunerne. Jeg kan godt høre, hvor Dansk Folkeparti er på vej hen, nemlig at de synes, det skal være i salonerne i København, at det skal besluttet. Det er jeg imod, men det er jo bare, fordi vi ser lidt anderledes på, hvilken styrke det lokale demokratiske niveau skal have i det her land, åbenbart.

Kl. 10:37

Formanden (Søren Gade):
Hr. Dennis Flydtkjær, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:37

Dennis Flydtkjær (DD):

Når der bliver sat store vedvarende energianlæg op, bl.a. med solceller, så er det jo noget, der er med til at skævvride forholdet mellem land og by, forstået på den måde, at det typiske er folk, der bor på landet, der kommer til at døje med generne af det, og det medfører stor lokal modstand mod det. Strømmen skal jo så til gengæld bruges i byerne, hvor man egentlig er dem, der skal have forbruget af det, men hvor man jo ikke i stor grad tager del i opsætningen af vedvarende energi.

Så jeg vil egentlig bare høre ministeren, om det ikke ligger lige for med løsningen, altså at man i større grad skal sætte det op på tagene, og om ministeren så ikke er med på, at vi skal have fjernet nogle af de hindringer, der er, så det faktisk er mere attraktivt. For man undgår jo så, at strømmen skal transporteres ret langt, folk, der bor i byerne, kan være med til at tage en stor del af ansvaret, og man bruger ikke god landbrugsjord på det. Så ligger det ikke lige for, at vi skal bruge industrielle bygninger, havarealer og kommunale tage noget mere til det? Spørgsmålet er jo så bare, hvorfor man ikke får indkaldt til de forhandlinger, så vi kan få fjernet nogle af de

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Sidste gang vi havde den her debat, bad jeg Danmarksdemokraterne sende mig en liste over, hvad det er for nogle bureaukratiske forhindringer, man gerne vil have fjernet, og den liste har jeg ikke modtaget endnu. Please, send den, så kan vi forholde os til det, og så kan vi tage en snak om det. Så se at få gjort hjemmearbejdet, så vi kan komme videre i den her dialog, så vi kan få det gjort det konkret.

Regeringen vil gerne have solceller på tage – under ordnede forhold, selvfølgelig – og min forventning er i øvrigt, hvis man kigger på tallene, at det faktisk nu begynder at gå ret stærkt på tagene, fordi prisen på solceller er kommet ned, og nogle steder er prisen på batterier også kommet ned, og det vil sige, at alle de fordele, som jeg er enig med hr. Dennis Flydtkjær om der er, nemlig lokal produktion, lokal anvendelse og mindre omkostninger til elnettet, kan høstes.

Vi har i øvrigt også ændret tarifieringsreglerne, sådan at de gevinster kan komme dem, der investerer, til gode, sådan at man ikke skal betale for omkostninger i elnettet, som man ikke bidrager til. Så strategien er jeg jo sådan set med på. Jeg mangler så bare stadig væk at høre fra Danmarksdemokraterne, hvad det konkret er for nogle barrierer man mener der er, som skal fjernes. Nogle barrierer er der jo og af en god grund, f.eks. at vi skal adskille kommunal erhvervsmæssig aktivitet fra kommunal velfærdsøkonomi.

Kl. 10:39

Formanden (Søren Gade):
Hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 10:39

Dennis Flydtkjær (DD):

Ja, den liste vil vi meget gerne være med til at give, hvis ministeren får indkaldt til forhandlinger, så vi kan få ændret på de her regler. Men det er jo nemt for ministeren at stå og sige, at det er rigtigt, hvad Danmarksdemokraterne siger, og at man er med på strategien, men man gør jo ikke noget. Så hvorfor får man ikke indkaldt til forhandlingerne?

Er ministeren enig i, at det her giver en skævvridning af land og by, og at det giver god mening, at man får det op på tagene, at vi i Danmark faktisk kan dække vores behov for strøm fra solpaneler, hvis vi får det op på tagene, i stedet for at bruge god landbrugsjord? Så er det jo også lidt spøjst, for hvis man er enig i den strategi, hvorfor indkalder man så ikke partierne til forhandlinger, så vi kan rykke i den retning? Der er jo masser af ting, vi kan gøre for at gøre det lettere at få det op på tagene.

Kl. 10:40

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 10:40

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Prøv at nævne en ting. Jeg ser ikke en masse ting, man kan gøre. Vi har en udbredelse af vedvarende energi på land i Danmark, hvor hovedprincippet er, at det er markedsdrevet. Der skal være nogle, der kan få dækket omkostningerne, og der skal være nogle, der stiller pladsen til rådighed. For markanlægges vedkommende er det kommunerne, der afgør, om pladsen skal stilles til rådighed, og det er markedet, der afgør, om der er økonomi i det.

På tagene er der i min optik ikke væsentlige barrierer for det, men jeg lytter gerne, hvis man har fundet nogle, som jeg ikke kender til, og nogle af dem kan være relevante. Men jeg vil gerne se listen, før jeg indkalder Danmarksdemokraterne til et møde for at se, om der er gode idéer. Jeg udelukker ikke, at Danmarksdemokraterne kan få en god idé; jeg vil bare godt have lov at se den, før jeg tager stilling til den.

Kl. 10:41

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:41

Søren Egge Rasmussen (EL):

Vi kan jo nemt få en spøjs debat her, for det, som er det gode ved at få nogle flere solceller op ude på landet, er jo, at der så er nogle arealer, hvor der ikke længere skal være pesticid dyrkning for at lave ekstra svinefoder. Så får man i stedet for et solcelleanlæg, og med tiden får man også nogle beplantningsbælter, som vokser op. Jeg tror også, en del af problemet her er, at man opsætter solcellerne først. Så går der 5 år, og så har man et beplantningsbælte uden om, som sådan set er en del af planlægningen, og som gør, at man ikke kan se de her solcelleanlæg i så høj grad.

Jeg kunne godt tænke mig at høre klart fra ministeren, om han vedkender sig, at vi har aftaler omkring en firdobling af vedvarende energi på land. For der var et interview for nylig, hvor man godt kunne læse det, som om ministeren slet ikke troede på, at vi fik den firdobling, og jeg har det sådan, at hvis ministeren ikke tror, at den firdobling kommer til at ske, så skal vi jo justere på vores eksisterende aftaler.

Jeg har egentlig et indtryk af, at vi er kommet godt i gang. Så vil ministeren bekræfte, at vi stadig væk skal forfølge at få den firdobling af vedvarende energi på land?

Kl. 10:42

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:42

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg er sådan set enig med hr. Søren Egge Rasmussen i, at der er en række fordele ved at have lokal produktion af strøm. Ud over nogle af de effekter, som hr. Søren Egge Rasmussen nævner, er der jo også muligheder for, at der kan opstå noget erhvervsmæssig aktivitet i tilknytning til solcellerne.

Vi har en aftale om en firdobling af energi fra sol og vind på land, som er markedsdrevet, og der er to forudsætninger, der skal være på plads, for at det kan realiseres – ej, der er lidt flere, men sådan lidt simpelt er der to. Den ene er, at der skal være en efterspørgsel, og så er der den anden, som er, at der skal være plads. I den politiske aftale, der er lavet, er der ikke sat penge af til at give støtte til sol og vind, og som tallene er lige nu, har efterspørgslen ikke udviklet sig sådan, som man forventede det, dengang hr. Søren Egge Rasmussen var med til at indgå aftalen. Det vil sige, at med den viden, vi har lige nu, ser det svært ud, at markedet kan drive en firdobling.

Vi er i gang med at lave de opdaterede tal. Det kommer i klimafremskrivningen, og der vil jeg selvfølgelig med forligskredsen, når vi har de endelige tal og en ny fremskrivning af, hvordan det ser ud i forhold til VE, have en snak om, hvordan vi så skal justere politikken i det omfang, man vil det, og herunder hører jeg det selvfølgelig også gerne, hvis Enhedslisten f.eks. vil give tilskud til VE på land, altså sende penge til Kina til solceller.

Kl. 10:43

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 10:43

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen vi har det da ikke som vores udgangspunkt at sende penge til hverken Putin eller Kina. Vi er sådan set interesseret i at få de bedste rammevilkår, så at tingene sker, og vi har selv fremsat et beslutningsforslag, som kommer på den 3. april; der får vi en solcelledebat igen her i Folketingssalen.

Jeg synes, det er lidt beskæmmende, når man ligesom kan se, at man i Sverige f.eks. siger: Vi vil gerne have flere solceller op på kommunale bygninger, men vi skal ikke gøre det ligesom i Danmark. Man skal ikke gøre det så bøvl, for så kommer det ikke til at ske.

Jeg tror sådan set, der er nogle steder, hvor vi kan justere på vores nuværende regler og få mere sol og vind op. Så det er sådan set vores tilgang.

Kl. 10:44

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:44

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Svaret er lidt det samme som til Danmarksdemokraterne: Kom endelig med de konkrete forslag. Vi har haft en proces med at lave solcellestrategien, hvor vi har haft mange aktører fra den branche inde og pege på, hvad de konkrete snubletråde, som de oplever, er. Vi har adresseret en del af dem, herunder det omkring leasing, og der er noget, der handler om godkendelse af anlæggene osv., og at elnetvirksomhederne skal være hurtigere og mere præcise osv. Så kom gerne med relevante barrierer, som vi ikke allerede har adresseret.

Nu er det sådan, at der jo er forskel på Danmark og Sverige, herunder er der forskellige afgiftssystemer og forskellig styring af den kommunale økonomi. Jeg er jo ikke minister i Sverige, så jeg skal ikke svare på, hvorfor man gør det på den måde, som man gør det der, men det grundlæggende princip om, at man har en adskillelse mellem velfærdsøkonomi og kommerciel økonomi på det kommunale område, mener jeg er fornuftigt. Det var man fra Enhedslisten i øvrigt selv med i en aftale om i 2020, hvor man fastholdt, at der skulle ske en selskabsudskillelse.

Kl. 10:45

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:45

Marlene Harpsøe (DD):

Der er noget, jeg er nødt til at spørge ministeren om. Det handler jo nogle gange om den planlægning af opstilling af solceller, der er, og så anden planlægning i forhold til at forskønne områder. Jeg bor selv i Helsingør Kommune, og der er man på vej med en solcellepark ude i Skibstrup ved Ålsgårde. Samme sted har man – det sker på landsplan, og tak for det – besluttet sig for, at nogle af de her grimme luftledninger skal graves ned i jorden. Det er jo en supergod idé, og det handler om at forskønne området. Samtidig beslutter kommunen så at opstille en kæmpe jernmark på 60 ha. Det giver jo ikke mening. Er der ikke noget her, man fra statens og kommunal side kunne tale lidt bedre sammen om, i stedet for at lave sådan noget makværk med at stille en jernmark op?

Kl. 10:45

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Nu er vi der igen. Nu vil Danmarksdemokraterne tale sig ind i, at Folketinget skal bestemme over den fysiske planlægning, når det handler om, hvor der skal stå VE-anlæg. Det er okay, at I vil centralisere og københavnergøre den beslutning, gøre det til en folketingsbeslutning og sige til den kommune, hvor et flertal, der er demokratisk valgt, gerne vil have et VE-anlæg: Det må I ikke, fordi vi her i Folketinget har en anden holdning. Det er fair nok at være centralist – det er fair nok – men det er det, I siger. Det er jeg ikke. Den fysiske planlægning, der handler om, hvor der skal stå VE-anlæg, skal ske på det lavest mulige administrative niveau, og det er det kommunale. Så er det en ærlig politisk diskussion i kommunerne, der skal være levende, om, hvad det er for nogle typer anlæg, man vil have der. Men den type af centralisme, som du er på vej til at tale dig ind i, er jeg imod.

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Vi bruger ikke direkte tiltale, og med det giver jeg ordet til fru Marlene Harpsøe. Værsgo. (*Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):* Beklager, hr. formand).

Kl. 10:46

Marlene Harpsøe (DD):

Det her handler jo ikke om centralisering. Det handler om at beskytte de borgere, som har valgt at bosætte sig i nogle landdistrikter. De har valgt at bosætte sig der, fordi der er grønt og højt til loftet. De har ikke brug for at bo lige op ad hverken bilos, store veje, jernbaner og supermarkeder. De har valgt aktivt at bo på landet. Men vi kører dem over med en damptrømler ved at sige til dem, at de absolut skal bo op ad de her grimme jernmarker. Det er bare ikke i orden. Lad os kæmpe for landdistrikterne i stedet for altid bare at være imod dem, der bor på landet.

Kl. 10:47

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 10:47

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg er ikke imod dem, der bor på landet. Jeg hylder, at dem, der bor på landet, skal have medbestemmelse på, hvad der sker der, hvor de bor. Derfor skal der være en livlig lokal demokratisk diskussion om, hvad der skal bygges. Men at lave det billede, at Danmark ikke vil forandre sig fremadrettet, at vi slet ikke har behov for at bygge nye ting og heller ikke skal bygge nye ting i det åbne land, køber jeg ikke. Danmark er et dynamisk land. Det udvikler sig. De løbende tilpasninger, når det handler om det fysiske, skal i regeringens optik håndteres på det lavest mulige administrative niveau, og det er på det kommunale. Det er fair nok, at I er uenige i det, og at I vil centralisere. Jeg er bare imod.

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til klima-, energi- og forsyningsministeren. Vi starter på ordførerrækken, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet.

(Ordfører)

Jesper Petersen (S):

Med forslaget her vil Dansk Folkeparti gerne vente til næste folketingsår med flere initiativer til at få flere solceller på tagene, og man vil samtidig fjerne muligheden for at få flere anlæg, hvor man lokalt beslutter det. Socialdemokratiet er uenig i begge dele, og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Men jeg synes jo, at hele den her diskussion er meget relevant. Regeringens partier og regeringen som sådan vil gerne mindske unødigt bureaukrati og andre barrierer, der kan spænde ben for, at solceller bliver sat op på de mange tage på offentlige og industrielle bygninger, der er rundtom i landet. Så den dagsorden og det ønske deler jeg og vi fuldstændig. Jeg synes faktisk også, at det er en god anledning til så at få nævnt, at det heldigvis også sker i voksende grad – nok også mere, end de fleste af os faktisk tror. Det overraskede i hvert fald mig, da jeg læste det, altså hvor stærkt det faktisk er gået på det seneste. I dag udgør solceller på tage omkring en tredjedel af den samlede solcellekapacitet, og det er jo en ikke ubetydelig andel. Sidste år steg kapaciteten på tage med 200 MW. Fra 2020 til 2024 er der sket en markant vækst i, hvor meget solenergi der produceres på tage.

Vi skal gerne have endnu flere solceller op og få endnu mere grøn energi, og derfor vil regeringen jo bl.a. gøre det lettere at lease et solcelleanlæg til placering på kommunalt ejede tage. Det var et forslag, som ministeren bebudede for et øjeblik siden. Der vil i år også begynde at blive givet støtte til montering af solceller på etageejendomme. På Social- og Boligministeriets område foregår der også et arbejde med at give bedre mulighed for, at almene boligforeninger kan få gavn af at montere solceller på deres ejendomme. For vi har brug for den grønne strøm, både for at vi kan blive helt uafhængige af sort energi for klimaets skyld, men også for at blive mere selvforsynende og uafhængige af sikkerhedsgrunde.

Det er vigtigt for regeringen, at udbygningen af vind og sol på land sker, hvor man lokalt beslutter det, og vi skal ikke fra Christiansborg udpege de områder, hvor udbygningen skal ske. Det skal ske på et lokalt initiativ i samspil mellem dem, der ejer ejendomme eller jordområder, lodsejere, kommuner, opstillere og ikke mindst naboer. Jeg synes, man skylder at gøre sig umage og tage helt rimelige hensyn til naboer og lokalsamfund, når der planlægges solcelleanlæg. Jeg har da også oplevet tilfælde, hvor jeg ikke synes at man lokalt har båret sig så fornuftigt ad, og hvor der så må justeres på planer og laves ændringer eller nye kriterier lokalt for, hvordan man gør, fordi man ikke i første omgang tog de hensyn, som man burde.

Man skal ikke på nogen måde negligere de gener, som naboer eller lokalområder kan få, og derfor skal naboer selvfølgelig høres, og opstillingen skal ske i et samarbejde, hvor der tages de nødvendige hensyn på en måde, hvor det generer færrest muligt og sker i overensstemmelse med vores natur. Hr. Søren Egge Rasmussen var i sit spørgsmål for et øjeblik siden inde på en vigtig pointe om at indpakke områder med solceller i beplantning og andet. Det er et element i at få lavet nogle fornuftige lokale løsninger.

I Tønder Kommune – nede i den landsdel, jeg selv kommer fra – er man gået så vidt som til at holde lokale vejledende folkeafstemninger i forbindelse med nogle solcellerprojekter. De fik i øvrigt begge flertal ved de afstemninger. Det skyldes nok også, at man har gjort sig tilstrækkelig umage, inden man bragte det til afstemning.

Jeg synes også, det er rimeligt, at der er indført øget kompensation og bonus til naboer og kommuner. Det er til gengæld ikke så fornuftigt, hvis man med et forslag som det her fuldstændig sætter prop i det, når der faktisk kan laves gode lokale løsninger, så man altså mindsker udbygningen af grøn energi. Det vil gøre os langsomt mere i forhold til at blive uafhængig, og det vil føre til en øget import og også gøre, at vi risikerer at skulle handle med nogle stater

i Danmark eller i Europa, som vi ikke har så meget lyst til – for at sige det mildt.

Kl. 10:56

Konkluderende vil jeg sige, at regeringen er i fuld gang med at sikre udbygningen af solceller på tage, og vi ønsker ikke at sætte en stopper for udbygningen af sol og vind på land, men vil selvfølgelig understrege, at det sker i overensstemmelse med natur og lokale forhold. Vi kan altså ikke støtte beslutningsforslaget her.

Kl. 10:53

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først er det fra hr. Nick Zimmermann, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:53

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak for talen. Det er jo ikke rigtigt, at man vil stoppe det, som ordføreren kalder sort energi – jeg tror vist, det populært bare hedder fossil energi. Man ønsker at stoppe, at vi udvinder det i Danmark, men regeringens ambition er jo så, at vi i stedet for skal købe det af slyngelstaterne. Altså, hver evig eneste måned sender regeringen jo milliarder af sted til eksempelvis Putins krigsmaskine, når det er, at man køber russisk gas. Man ønsker også – i stedet for selv at udvinde det ude i Nordsøen – at købe det af slyngelstater som Saudi-Arabien og Iran og alle mulige andre steder rundt omkring i verden. Så det er i hvert fald ikke rigtigt. Hvis man sådan for alvor ønskede at stoppe med den fossile energi, ville man jo melde sig ind i klubben af os partier, der går ind for atomkraft.

Når det så er sagt, nævner ordføreren jo folkeafstemninger. Vil ordføreren her i dag tilslutte sig, at det skal være et krav, at der, før man kan opstille et kæmpemæssigt solcelleanlæg, som jo for rigtig mange mennesker ødelægger både livskvalitet og deres landdistrikter, skal være holdt en vejledende folkeafstemning?

Kl. 10:54

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:54

Jesper Petersen (S):

Der når jo at blive sagt temmelig mange ting i løbet af det korte indlæg fra hr. Nick Zimmermann her, og bare som sådan et par betragtninger vil jeg først sige, at Danmark jo er godt på vej til at få grøn gas i vores gasledninger. Danmark er ikke afhængig af russisk gas. Det er ikke korrekt, hvad hr. Nick Zimmermann siger. Man skylder vel også at fortælle, at vi faktisk igen kommer til at udbygge udvindingen af gas i Danmark i en periode. Så det er faktisk ganske forkert, hvad der bliver sagt i indlægget.

Jeg forstår heller ikke, at Dansk Folkeparti ønsker sig, at danskerne skal have dyrere strøm. Det er jo det, der ville være tilfældet, hvis man opførte kernekraft i dag, som kræver en helt massiv statsstøtte, for at det kan lade sig gøre. Det ser vi i de andre lande, vi kan sammenligne os med, som gør det i de her år. Det er vi ikke interesserede i. Det kan være, det kan ændre sig hen ad vejen. Det vil jeg ikke udelukke, men som det er nu, vil det kræve massiv statsstøtte – enorme omkostninger.

Endelig vil jeg omkring folkeafstemninger sige, at det ikke ligger i regeringens politik. Det ligger heller ikke i det forslag, som hr. Nick Zimmermann har fremsat til i dag. Jeg nævnte det som et eksempel på en måde, man lokalt har valgt at gøre det på.

Kl. 10:55

Formanden (Søren Gade):

Hr. Nick Zimmermann.

Nick Zimmermann (DF):

Det bliver jeg bare nødt til at sige er jo notorisk forkert. Tværtimod er det, der giver de kæmpestore udsving prismæssigt, som regeringen sender ud til danskerne, og som nogle gange gør, at danskerne har så kæmpestore elregninger, at det er rigtig svært at få enderne til at mødes, jo netop, at man vælger forskellige energikilder, som går op og ned konstant, og som gør, at man den ene dag har kæmpestore regninger, og at priserne den anden dag er mere tilforladelige.

Hvis det netop var sådan, at man gik ind for at have 100 pct. grøn, ren energi, ville man jo gå ind for atomkraft, hvor priserne også er fuldstændig stillestående, og hvor man kan give danskerne en rigtig, rigtig lav elpris. Og så bliver jeg bare nødt til at spørge: Vil ordføreren bekræfte, at regeringen hver evig eneste måned sender penge af sted til Putins krigsmaskine for at købe hans gas, hvad ordføreren ellers står og påstår at vi ikke gør?

Kl. 10:56

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:56

Jesper Petersen (S):

Danmark har ikke behov for at importere russisk gas. Altså, der løber russisk gas i europæiske ledninger. Det er korrekt. Men Danmark har ikke et behov for at importere russisk gas, og det, vi er på vej til, er, at vi producerer 100 pct. grøn gas. Det kommer af politiske beslutninger, fordi vi har villet en grøn udvikling, og fordi teknologien og markedet udvikler sig og vi understøtter det.

Men altså, det er jo slet ikke det, vi diskuterer med det her beslutningsforslag. Hr. Nick Zimmermann afsporer selv debatten totalt ved at sige ting, der ikke er rigtige, og ved at foreslå, at danskerne skal have dyrere strøm, og det er vi modstandere af.

Kl. 10:57

Formanden (Søren Gade):

Hr. Dennis Flydtkjær, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:57

Dennis Flydtkjær (DD):

Så skal jeg prøve at hive debatten tilbage til det, det handler om. Der er jo eksperter i Danmark, som siger, at de store tagarealer, vi har i Danmark, langt rigeligt dækker det behov, vi har for strøm fra solceller. Når det er tilfældet, er det jo fuldstændig skørt, at vi samtidig hiver god landbrugsjord og natur ud til at sætte solceller op på, altså på bar mark.

Jeg vil bare høre, om ordføreren ikke er enig i, at når vi nu kan dække hele behovet for strøm fra solceller ved tagarealer, så er det da åbenlyst den rigtige vej, vi skal prøve at gå ned ad.

Kl. 10:58

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:58

Jesper Petersen (S):

Det er jo straks en debat, der mere handler om det, vi faktisk diskuterer i dag. Og jeg håber, at det fremgik af det indlæg, jeg holdt til en start, at jeg meget synes, at vi skal bruge tagarealer endnu mere, og at jeg er meget glad for den kraftige vækst, der har været de senere år, i forhold til at udbygningen af solenergi også sker på tage, og at en tredjedel af solenergien nu kommer fra solceller, der er placeret på forskellige tage. Og det kommer regeringen til at understøtte med nye forslag.

Det, der så ligger i det, vi diskuterer i dag, og som Dansk Folkeparti har foreslået, er jo, at det siger de vi først skal gøre i næste folketingsår. Så længe vil vi ikke vente. Vi vil allerede i den her folketingssamling komme med nye forslag, der gør, at det bliver mere attraktivt for kommuner at opstille solceller på kommunale tage.

Kl. 11:00

Så lad os endelig komme i gang med det. Og der kan jeg høre, at selv om vi måske ikke er helt enige om andre dele af debatten her, så er det et sted, hvor vores partier kan finde hinanden.

Kl. 10:59

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 10:59

Dennis Flydtkjær (DD):

Det er jo glædeligt, hvis regeringen vil flytte sig i forhold til det. Men jeg hørte bare på ministeren i mit spørgsmål til ham, at han ikke ville indkalde til forhandlinger for at drøfte, hvad man kunne gøre for at gøre det mere attraktivt at sætte det op på tage frem for på landbrugsjord. Nu hører jeg så Socialdemokratiet sige det modsatte, altså at man gerne vil komme med initiativer, der gør det. Og så bliver jeg jo lidt forvirret.

Så kan vi forvente, at der bliver en forhandlingsrunde, hvor vi faktisk kan prøve at afhjælpe de store bekymringer, der er, hos lokalbefolkninger de steder, der bliver klistret til med solceller på landbrugsjord, ved at vi måske i stedet for nu kan rykke i den anden retning og få det op på hustagene, hvilket jo giver suverænt god mening?

Så er det ministerens udgangspunkt, vi skal regne med, eller er det ordførerens udgangspunkt, vi skal regne med?

Kl. 10:59

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:59

Jesper Petersen (S):

Jeg synes, at hvis man skal være rimelig over for ministeren, og det skal man jo altid, så sagde han vel i sit indlæg, at han savnede nogle forslag fra Danmarksdemokraterne om, hvad man mere skulle gøre; så kunne det måske være genstand for forhandling.

Men han sagde jo så også, hvad jeg har gentaget, at regeringen helt uden at tænke, at det kræver forudgående forhandlinger, er klar med forslag senere i det her folketingsår til at gøre det mere attraktivt for kommunerne at opstille solceller på tage. Det kræver ikke forudgående forhandlinger; det bliver simpelt hen et lovforslag, regeringen fremsætter her.

Kl. 11:00

Formanden (Søren Gade):
Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:00

Marlene Harpsøe (DD):

Det er lidt trist at høre, at man sådan set ikke er med på at indgå i en form for dialog med Folketingets partier. Nu er det DF, der har fremsat et forslag her i dag, og vi er også i Danmarksdemokraterne meget, meget optagede af den her sag. Altså, jeg synes, det er noget underligt noget, at man ikke vil indkalde til forhandlinger.

Men noget af det, man reelt kunne gøre, var jo at pålægge kommunerne det ved at sige: I skal have afsøgt alle muligheder for at opsætte solceller på tage, inden I begynder at opstille dem i det åbne land. Ville det være noget, som Socialdemokraterne kunne være med på?

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:00

Jesper Petersen (S):

Nej, jeg synes ikke, at det på den måde skal være så kraftig en spændetroje, som man giver til kommunerne. Og jeg har egentlig tillid til og synes også, det er rigtigt, at vi i Danmark har et kommunalt folkestyre og kommunale planlægningsmuligheder, der gør, at det er der, man træffer beslutningerne.

Jeg gjorde så en del ud af i mit indlæg at give kommunerne den, hvad skal man sige, forpligtelse, altså forde af kommunerne, at de gør sig umage. Jeg synes også, at man ser eksempler på steder, hvor det ikke er foregået så fornuftigt. Men det er nu engang et kommunalt ansvar tættest på borgerne og ikke noget, vi skal beslutte her på Christiansborg.

Jeg ville også mene, at hvis man sagde til kommunerne, at de skulle gå alle andre veje end også steder, hvor du godt kan finde markanlæg, der kan laves på en god måde, så kunne det føre til, at man i Helsingør, som fru Marlene Harpsøe kender godt, og skønne byer i det sønderjyske, som jeg kommer fra, risikerede at opsætte solceller på tage, hvor man ikke skulle. Altså, det synes jeg ikke man skal gøre i den gamle bydel i Haderslev, selv om der er tale om et tag og ikke en mark et stykke væk, hvor man med fordel kunne lave et anlæg. Altså, det er jo også et hensyn. Og jeg tror egentlig, de bedst kan vurdere det i kommunen.

Kl. 11:02

Formanden (Søren Gade):
Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:02

Marlene Harpsøe (DD):

Men problemet er jo bare, at der er borgere, som føler sig tromlet hen over, nemlig de borgere, der bor på landet og har valgt aktivt at bo på landet – ikke for at kigge ind i en jernmark, men for at kigge ud på skov og natur og på hjorten, der springer rundt ude på marken. Det er jo derfor, de netop har valgt at prioritere at bo der. Men borgerne mærker, at de bliver tromlet.

Derfor synes vi jo i Danmarksdemokraterne, at det kunne være sådan, at vi også fra Folketingets side stillede nogle krav og sagde: Jamen selvfølgelig skal der da nogle flere af de her solceller op på tagene. Og det handler jo ikke om, at de skal op i den charmerende gamle bykerne; det er jo på nye skoler, daginstitutioner, haller, og hvad der ellers kan være. Få dem da op der; det må da være et væsentligt krav at stille.

Kl. 11:03

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:03

Jesper Petersen (S):

Altså, jeg synes ikke, at vi fra Folketingets side skal pålægge kommunerne og diktere, hvor de skal sætte solceller op. Men det at gøre det mere nemt for dem både at administrere og også at kunne bruge nogle flere tagarealer, f.eks. med den leasingmodel, som regeringen kommer til at fremsætte lovforslag om, synes jeg er rigtig fornuftigt.

For der er mange tagarealer, som vi med fordel kan bruge, og som ikke bliver brugt i dag. Præcis hvilke det er, bør kommunen selv beslutte.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Christian Friis Bach fra Venstre.

Kl. 11:03

Kl. 11:04

(Ordfører)

Christian Friis Bach (V):

Tak for det. Vi behandler beslutningsforslag B 56 med et ønske om at fremme opsætningen af solceller på offentlige og industrielle tage og stoppe helt for solcelleanlæg på åbne marker, og i overskriften indikerer det jo, at det er, fordi naturen skal beskyttes. Ja, det er vigtigt at beskytte natur- og kulturlandskaber. Vi skal sikre, at der er grundige miljøvurderinger, så naturen ikke bliver kompromitteret, og vi skal sørge for, at borgere og lokalsamfund ikke bliver generet unødigt, når vi opsætter solcelleanlæg, og der er gode eksempler på, at man gør det derude.

Jeg har besøgt Skovgaard Energy i Rammedige sydvest for Lemvig, der har lavet et rigtig godt samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening om opsætningen af et stort solcelleanlæg, som i øvrigt skal drive et meget spændende anlæg, nemlig et af de første dynamiske ptx-ammoniak anlæg i Danmark. De har altså samarbejdet med Danmarks Naturfredningsforening, og der har man gjort det sådan, at solcelleanlægget var med til at finansiere, at man fik oprenset en række lokale vandhuller. Man lavede beplantning rundtom, man undgik hegnet rundtom, så rådyrerne netop kunne springe frit ud og ind i området, og man har brugt biodiversitetsblandinger indimellem solcellerne, som i øvrigt er konstrueret sådan, at de kan dreje efter solen, og det giver mere afstand imellem rækkerne, og det giver også mere sol imellem rækkerne, og det har skabt et godt projekt, hvor man har så godt, man kunne, har forsøgt at kombinere solceller og naturtiltag i et samarbejde med Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Lemvig.

Der er kommuner, som rigtig dygtigt og grundigt planlægger etableringen af nye vedvarende energianlæg, altså både vindmøller og solceller. Jeg har fulgt det oppe i Hjørring Kommune, hvor man har haft en meget grundig proces, hvor man har haft karakterer for naturen og lokalsamfundene, altså i hvor høj grad de energianlæg, der bliver etableret deroppe, gavner naturen og lokalsamfundene, og jeg har stor respekt for, at man forsøger at gå grundigt til værks og skabe lokal inddragelse og sikre, at der kommer gode lokale afkast af de her anlæg til de lokalsamfund, som bliver påvirket, og jeg siger ikke, at det har undgået problemer. For jeg anerkender fuldt ud, at der er problemer, og jeg anerkender også, at der er lokale borgere og lokale samfund, som er kede af de store solcelleanlæg, der bliver etableret. Men det er kommunernes ansvar, og der er kommuner, der går rigtig godt og grundigt til den planlægningsopgave derude, og som sørger for, at anlæggene bliver etableret de rigtige steder.

Men det her forslag er jo inde bag ved et forslag, som vil begrænse den grønne omstilling, som vil gøre udviklingen og udbygningen af den vedvarende energi langsommere, som vil skabe flere ben-spænd for energiforsyningen, som vil svække markedets muligheder for at levere effektive løsninger, og som også vil fjerne det kommunale ansvar for planlægningen. Det vil betyde mindre grøn energi, færre investeringer, højere priser på el til danskerne og mindre lokalt selvstyre, og derfor kan vi ikke støtte det. Men i Venstre er vi store tilhængere af at flytte så mange solceller som overhovedet muligt væk fra god landbrugsjord og over til tage på erhvervsbygninger og på kommunale bygninger, og det er vi i fuld gang med at sikre.

Der er taget en række initiativer – både ministeren og hr. Jesper Petersen har nævnt en række gode eksempler og initiativer, og dem vil ikke gentage her – og det går jo godt med udbygningen af solceller på tagene. Fra 2023 til 2024 er det steget med 20 pct., men

vi skal gøre endnu mere, og det har regeringen fuld fokus på. Der kommer snart et lovforslag, som skal fjerne unødige regler, og som forhåbentlig også kan være med til at fremme leasingen af solceller. Vi skal se på, om vi kan gøre yderligere ting – alle gode forslag fra forslagsstillerne modtages – der er jo meget, der skal tages højde for derude, f.eks. afstandskravene, selskabsdannelsen, og hvad vi kan gøre for at fremme solceller på ikke mindst de kommunale tage, og det skal vi kigge på, og det presser vi i Venstre også på for at vi sikrer. For det efterspørger vores kommuner derude, og det efterspørger borgmestrene og byrådene, og der skal vi også gøre alt, hvad vi kan, for at understøtte, at der kommer flere solceller på de kommunale tage.

Løsningen er altså ikke at begrænse markedet og lave nye restriktioner her fra Christiansborg, men løsningen er at sørge for, at vi skaber de bedste incitament til, at virksomhederne og borgerene ude i kommunerne frit og sammen kan investere i gode løsninger for den vedvarende energi og løsninger, der giver mest værdi og til de laveste omkostninger, så vi kan sikre, at en effektiv grøn omstilling er drevet af markedet, og at den skaber lokale og gode resultater for borgerne. Så på den baggrund kan Venstre ikke stemme for beslutningsforslaget, og jeg skal hilse fra hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne og sige, at de heller ikke kan stemme for beslutningsforslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:09

Formanden (Søren Gade):

Der er foreløbig tre med korte bemærkninger. Først er det hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:09

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg vil høre, om ordføreren anerkender, at man som lokalsamfund kan nå en eller anden form for mæthedspunkt. Altså, f.eks. er der i den sydlige del af Ringkøbing-Skjern Kommune omkring Hemmetområdet ikke bare én solcellepark eller én vindmøllepark; der er mange af begge dele, og der bliver hele tiden planlagt opsætning af nyt. Og lige meget hvor meget man råber op som lokalsamfund, kommer der bare mere – man bliver bare tromlet ned. Er det ikke kun rimeligt, at man begynder at sige, at der måske skal være en lidt bedre fordeling af, hvem der skal have byrderne for den grønne omstilling, og at man måske også tænker ind i det: Kunne det sættes op på tagene, så var det måske en god idé?

Der bliver efterlyst konkrete eksempler. Altså, der er danske havne, som besidder kæmpe arealer, men som simpelt hen ikke må sætte det op på grund af lovgivningen. Skulle vi ikke fjerne sådan en forhindring, så vi kunne få flere solceller på tagene på havnene? Kommunerne vil gerne. De siger selv, at der er administrative byrder, der gør, at de ikke kan gøre det. Skulle vi ikke fjerne noget af det? Altså, jeg synes jo, det ligger lige for at gøre det i stedet for at belejre et lokalsamfund, som i forvejen står og skriger og råber om, at de ikke vil have de her gener. Samtidig sker der ikke noget med at få det op på tagene i stedet for. Så skulle vi ikke gå den anden vej?

Kl. 11:10

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:10

Christian Friis Bach (V):

Jeg er helt med på – og det hører vi også fra vores egne folk rundt i kommunerne – at der kan være et mæthedspunkt. Der kan være anlæg, hvor der skabes for stor lokal modstand, og det skal man respektere, og det skal man anerkende, og det skal man arbejde med ude i kommunerne, og det er der, hvor den proces og den dialog er allerbedst; det er i kommunerne med de lokale kommunalbestyrel-

ser, med de lokale aktører, med de lokale samfund og alt, hvad der måtte være af lokale bestyrelser og foreninger. Jeg nævnte Danmarks Naturfredningsforening, som man som sagt kan række ud til for at sikre, at projekterne skaber mindst mulig gene og mest mulig natur, og den dialog er helt afgørende. Og der er da mæthedspunkter, men vi skal have respekt for den lokale proces og det lokale demokrati, der skal skabe de her løsninger i samarbejde med markedsaktørerne. Så ja, lad os se på alle gode forslag, og som ministeren selv sagde, skal vi engagere – kom med dem. I Venstre har vi selv haft en aktiv dialog og en aktiv proces, også med vores bagland, for at finde flere gode idéer til, hvordan vi kan sætte flere solceller på tagene, også på de kommunale tage.

Kl. 11:11

Formanden (Søren Gade):
Hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 11:11

Dennis Flydtkjær (DD):

Nu blev der igen efterlyst konkrete forslag. Jamen hvorfor er det, at vi lovgivningsmæssigt har forhindret, at man på havne kan opsætte solceller? Skulle vi ikke fjerne det, eller hvad er Venstres holdning til det? Hvis en kommune i dag sætter solceller op og får en gevinst eller en besparelse ud af det, så bliver man modregnet en til en i bloktilskuddet. Så er der jo ikke et incitament til at sætte det op. Skulle vi ikke fjerne den modregning, så der faktisk var et incitament til at sætte det op på kommunale bygninger eller på en halv bygning, eller hvad det nu kunne være? For er jo enig i, at det ikke skal være i en gammel bydel, at man sætter det op og ødelægger den æstetik, der er det. Altså, der er masser af ting, som man kunne gå ind at gøre. Så er Venstre med på, at man skulle fjerne nogle af de forhindringer, så det gør, at man kunne få det op på tagene i stedet for?

Kl. 11:12

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:12

Christian Friis Bach (V):

Som jeg nævnte, er jeg meget optaget af, at vi skal skabe bedre rammer for, at kommunerne kan sætte solceller op på tagene. Det kan være, at der er administrative byrder, og det kan være, at der er modregnings regler, vi skal se på. Og det ved jeg at regeringen overvejer, og det ved jeg at regeringen ser på, og der opfordrer jeg alle partier til at spille konstruktivt med. Der er en række begrænsninger på havnene, og det handler bl.a. også om, at man skal leve selskabsudskillelse, og at man skal adskille nogle kerneopgaver, og de restriktioner har været med til at bremse udbygningen på havnene. Men vi ser fordomsfrit på det, og vi vil meget gerne have flere solceller på tagene i Venstre.

Kl. 11:13

Formanden (Søren Gade):
Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:13

Marlene Harpsøe (DD):

Nu er jeg jo fra Nordsjælland, og oppe omkring Helsingør Kommune vil man i et område, som er betegnet som bevaringsværdigt landskab, nu opsætte en solcellepark. I samme område er der en, der har fået nej til at sætte et brændeskur op, med henvisning til at det er et bevaringsværdigt landskab. Men man kan godt sætte 60 ha jernmark op. Er det ikke lidt forbløffende? Og forstår ordføreren

ikke godt, at der er nogle borgere, der føler sig tromlet henover med en damptrømler?

Kl. 11:13

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:13

Christian Friis Bach (V):

Jeg forstår til fulde den lokale modstand, der er derude, mod nogle af de her anlæg. Og der, hvor det opstår, og der, hvor konflikterne bliver størst, er, når man fra kommunal side og dem, der gerne vil etablere de her anlæg, måske ikke engagerer sig stærkt nok i den lokale dialog og sikrer, at der også er positive lokale effekter af de vedvarende energi-anlæg.

Jeg har været i No landsby ovre i Vestjylland og se, hvordan man, da man skulle opstille vindmøller, gik i dialog med landsbyen og fandt ud af, at hvis man samtidig kunne få finansieret et meget aktivt og levende kulturhus, skabte det nye rammer og bedre forståelse for, at man skulle engagere sig i at lave vedvarende energi. Den slags løsninger skal man jo arbejde for overalt. Regeringen har skabt bedre vilkår for det og rammer for det. Det er kommunalbestyrelsens opgave at stå i spidsen for den dialog sammen med dem, der vil anlægge projekterne. Og det skal man gøre i Nordsjælland, og det skal man gøre over hele landet.

Kl. 11:14

Formanden (Søren Gade):
Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:14

Marlene Harpsøe (DD):

Noget andet, jeg gerne vil spørge ind til, handler om den her nye bekendtgørelse eller vejledning til bekendtgørelse om markbaserede solcelleanlæg, som er kommet, og hvor man anbefaler minimum 150 m mellem jernmarken og skellet til en ejendom. Der står jo så, at det bør være mindst 150 m. Er ordføreren ikke enig i, at det da bør være »skal«, altså så der står, at der minimum skal være 150 m imellem, sådan at borgerne ikke igen føler, at de bliver uretfærdigt behandlet?

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:15

Christian Friis Bach (V):

Nu findes der jo kompensationsmuligheder for borgere, der bliver generet af vedvarende energi-anlæg. De kompensationsmuligheder findes, og derfor er det jo nok fornuftigt at skrive »bør«, fordi det jo godt kan være, at man finder løsninger lokalt med borgere og boliger, hvor man så siger: Jamen så kan jeg få en kompensation, der gør, at jeg kan komme videre og ikke skal bo her. Dermed sikrer man, at der bliver skabt en løsning, der både er til gavn for den lokale borger og det vedvarende energi-anlæg, der skal stilles op.

Så det er nok fornuftigt, at vi også dér skaber lidt respekt for det kommunale selvstyre, men understreger, at de skal skabe løsninger, der respekterer både kulturlandskab, naturlandskab og lokalsamfund.

Kl. 11:16

Formanden (Søren Gade):
Hr. Nick Zimmermann, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:16

Nick Zimmermann (DF):

Tak. Vi må bare erkende, at de kompensationsmuligheder, der er, jo næsten er tragikomiske. Altså, de er jo simpelt hen så latterligt lave,

og vi taler jo om få 1.000 kr. for, at ens hus måske falder en halv eller en hel million eller i hvert fald rigtig mange penge i værdi.

Så at nævne de der kompensationsmuligheder må jeg bare sige er i hvert fald alt for letkøbt, for de kompensationsmuligheder, der er i dag, er jo rystende ringe. Der vil jeg da helt klart anbefale regeringen at få kigget på de kompensationsmuligheder, for hvis der er noget, der virkelig rammer folk, der får opstillet solcelleanlæg lige ved siden af, hvor de bor, er det jo netop, når de så finder ud af, hvor lidt compensationen er på. Det er i hvert fald ikke ligefrem noget, der skaber glæde ude lokalt.

Så synes jeg også, det er for letkøbt at blive ved med at nævne, at det er op til byrådene og kommunalbestyrelserne, for virkeligheden er jo bare, at de ikke lytter til de mennesker, som netop oplever udfordringer med at få opstillet så kæmpestore solcelleanlæg ved siden af sig. Altså, der er masser af historier, også fra Østjylland, hvor jeg selv kommer fra. Lige nu er der snak om tre kæmpekæmpestore solcelleanlæg, og der er masser af borgere, der bor i området omkring, der er frygtelig kede af det og for enhver pris ønsker at få stoppet det, og det blæser man fuldstændig på.

Så derfor vil jeg prøve at spørge ordføreren om det samme, som jeg spurgte Socialdemokraterne om: Vil man være med til at forpligte kommunerne på, at de skal holde vejledende folkeafstemninger, inden de må opsætte solcelleanlæg?

Kl. 11:17

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Christian Friis Bach (V):

Nej, det vil vi ikke være med til. Vi vil overlade det til det kommunale selvstyre, hvordan man vil håndtere den dialog med lokale borgere og lokale samfund, og der kan en lokal folkeafstemning være én metode. Der kan være andre, bedre metoder. Jeg har selv arbejdet meget med forskellige former for borgerinddragelsesprocesser, som jeg har stor tillid til at kommunerne kan håndtere. Der er deres § 17, stk. 4-udvalg. Dem kan de bruge til at skabe en bedre lokal dialog.

Så vil jeg bare understrege, at der altså er skabt meget bedre muligheder for compensation. Det er jo ikke kun de 8.000, der er i compensation til kommunerne. Der er mulighed for en VE-bonus baseret på anlæggets produktion. Der er mulighed for værditabsordningen. Der er den grønne pulje, der er forhøjet med 150 pct., og VE-bonusordningen, der er det med 50 pct., fra juli.

Regeringen har gjort rigtig meget for at øge det lokale positive, økonomiske bidrag, også for de her VE-anlæg, og der er det jo kommunernes opgave at holde øje med, at de VE-anlæg også skaber lokal værdi og lokal compensation. Det ved jeg at de gør i Hjørring. Det er et klart kriterie. Når de sidder med alle deres anlæg, har de også kriteriet: Skaber det lokal værdi for borgere, bysamfund og lokalsamfund? Det er et vigtigt kriterie, og det skal kommunerne have med i deres overvejelser.

Kl. 11:18

Formanden (Søren Gade):
Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:18

Nick Zimmermann (DF):

Der må jeg altså bare lige rette ordføreren, for de kompensationsordninger, der bliver nævnt her, er ikke nogen, der går til en borger, som får opstillet et solcelleanlæg ved siden af sin bolig. Det er generelle kompensationsordninger til området omkring solcelleanlæg. Altså, f.eks. er den grønne pulje jo til det sogn, der får opstillet en solcellepark, som de så eksempelvis kan renovere deres forsamlingshus for eller bygge en legeplads, eller hvad det nu måtte være, i området.

Men det er jo ikke noget, der går til den enkelte borger, hvis hus mister værdi, ved at man får opstillet et kæmpestort solcelleanlæg lige ved siden af, hvor man bor.

Så må jeg også bare sige, hvad jeg har skrevet ind i Dansk Folkepartis beslutningsforslag: Der er jo masser af eksperter, der fortæller, at til den solcellemængde, som vi skal bruge, har vi rigeligt med offentlige tage. Så hvorfor ikke stille dem derop i stedet for at bruge god landbrugsjord og ødelægge landdistrikterne ved at opstille dem?

Kl. 11:19

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:19

Christian Friis Bach (V):

Kompensation til lokalområder kan også give compensation til lokale borgere og dermed et større incitament til at bakke op om anlæggene. Det er jo, alt efter hvordan man håndterer det derude, og så kan man jo også inddrage lokalsamfund og lokale borgere i medejerskab til VE-anlæg. Der findes mange modeller for at gøre det på en måde, hvor man skaber yderligere compensation, både til lokale borgere og til lokale samfund.

Vi arbejder benhårdt for, at vi skal have så mange solceller som muligt væk fra den gode landbrugsjord og over på de store tagflader. Det giver kun økonomisk mening, men det er dyrere, og derfor skal vi finde nogle løsninger til at skabe incitamenter, og det arbejder regeringen på. Man har allerede gjort meget. Man er klar til at gøre mere.

Kl. 11:20

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Christian Friis Bach fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for det. Vi behandler jo et forslag om at fremme solceller på offentlige og industrielle tage og undgå solceller i naturen med det henblik at fjerne administrative byrder inden for opsætning og drift af solcelleanlæg. I beslutningsforslaget kan man egentlig korte det ned til tre konkrete tiltag, hvor det ene er, at man skal understøtte udbygning af vedvarende energianlæg på offentlige tage. Den anden del er, at administrative byrder for kommuner og regioner og private skal fjernes i forbindelse med opsætning af solceller på tage. Og så skal man have kigget på kommunernes og regionernes økonomi, så man ikke belastes af en kæmpe modregning, hvis man endelig skulle have en gevinst af det. Der kan jeg starte med at komme med konklusionen først, nemlig at vi i Danmarksdemokraterne er enige i, at det er langt bedre at få solceller op på tage frem for at bruge god landbrugsjord og natur til at sætte dem op på.

I Danmark har vi uden tvivl brug for en omstilling af vores energiproduktion, men det virker ærlig talt skørt, at der etableres jernmarker på bar mark i stedet for at bruge allerede bebyggede arealer. Jord er altså en knap ressource for Danmark. Det har man med løbende, når man planlægger ude i kommunerne, altså skal man udstykke et boligområde, vurderer man altid, om man skal bygge i højden, eller om man skal bygge i bredden, for man ved godt, at jord ikke bare er noget, man kan få mere af. Derfor giver det altså ikke god mening, at man nu planter jorden til med solceller i stedet for at bruge tagarealerne, som burde være den mest oplagte løsning. Potentialer er altså enormt stort for solceller på tage, men det har altså også en række fordele. For det første bliver strømmen

produceret tættere på, hvor den skal bruges. Det gør, at man ikke belaster elnettet, for når man transporterer strøm hen over elnettet, er der også et tab, og det koster penge. Det har også den store fordel, at det ikke kun er vores landdistrikter, der skal have generne med vedvarende energianlæg, men at det derved også er oplagt, at byerne tager et større ansvar, ved at det produceres på tagene i stedet for.

Der er faktisk også nogle organisationer, som bakker op om det synspunkt. Bl.a. vurderer Kommunernes Landsforening, at hvis man sætter solceller på de offentlige tagarealer, kan man producere helt op mod 1 GW strøm svarende til forbruget for ca. 800.000 husstande i Danmark årligt, men det potentiale bliver altså ikke udnyttet i dag. Der er også eksperter, der bakker op. Bl.a. Brian Vad Mathiesen, der er professor i energiplanlægning ved Aalborg Universitet, en af Danmarks førende eksperter inden for området og etablering af vedvarende energi, har udtalt til TV 2: »De store tagarealer er langt rigelig til, at vi kan dække de behov, vi har i forhold til solceller.«

Så er det jo bare man bør sige til sig selv: Hvis vi kan dække hele behovet med tagarealer, så er det da skønt at bruge god landbrugsjord, specielt når der kan være massive gener og modstand lokalt mod de solcelleparker, der bliver sat op, og det er jo noget, man oplever hen over hele landet. Jeg tror ærlig talt, der er rigtig mange borgere, der oplever, at deres huse bliver omringet af solcellemarker, og formentlig også har ret svært ved at forstå, hvorfor de skal opleve, at deres levevis skal nedprioriteres, for at Danmark kan sende strøm til bl.a. Tyskland. Derfor synes vi i Danmarksdemokraterne, at det er oplagt, at vi fjerner eller lempet nogle af de regler, der spænder ben for at få solcellerne op på tagene.

Det er ærlig talt ret komisk, at vi som samfund gerne vil den grønne omstilling, og så bliver det stoppet af bureaukrati. Vi oplever f.eks., at der er havne, der gerne vil sætte solceller op på deres kæmpe arealer, men at det er lovgivningen, der forbyder dem det; det er da skønt. Der er mange kommuner, der gerne vil sætte op, men de oplever, at det er administrativt bøvlet og modregningsregler, der forhindrer dem i det; det skal vi da have lavet om. Så fra Danmarksdemokraterne skal lyde et ja til solceller på tagene og nej til at tage god landbrugsjord og natur ud af drift, hvor man tromler hen over lokalbefolkningen. Det var ordene.

Kl. 11:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er hr. Steffen W. Frølund, Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 11:24

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand, og tak for ordet. Vi er positive over for den del af beslutningsforslaget, som handler om at prioritere udbygningen af solcelleanlæg på offentlige og industrielle bygninger. Det er der simpelt hen for lidt af, og som det rigtigt bliver sagt af andre kollegaer herinde, så er jord- og landareal en knap ressource, så hvorfor ikke udnytte den, vi har, bedst muligt?

Men vi synes dog heller ikke, at man skal pålægge kommuner og lokalsamfund, som ønsker det, at de helt skal stoppe udvikling af områder med solceller i landdistrikterne. Der kunne være mange gode årsager til det, og der er nogle lokale miljøer, hvor man gerne vil have det. Altså er vi delt i forhold til to elementer i beslutningsforslaget, og hvad gør man så som LA?

Vi ender med at stille os imod beslutningsforslaget, som det ligger, men vi vil være positive over for en opdeling i de to elementer eller over for ændringer, som vil gøre det muligt for kommuner, der ønsker det, at opstille VE. Og så ønsker vi jo også andre grønne energiformer tilladt såsom kernekraft, så behovet for VE på land vil blive langt mindre.

Jeg kan bare anekdotisk sige, at det atomkraftværk, de lige har opført i Finland, har cirka samme energiooutput, som hele det VE på land-projekt, vi har haft gang i Danmark, og som vil fylde et areal på størrelse med Samsø. Det i Finland fylder cirka en fodboldbane, så der er altså andre energiformer, hvor man kan komme samme sted hen, uden at det skal fylde så meget, når nu landareal netop er en knap ressource. Tak for ordet.

Kl. 11:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 11:26

Dennis Flydtkjær (DD):

Det falder måske lidt uden for beslutningsforslaget, men jeg har jo bemærket, at regeringen siger, at alt skal foregå markedsdrevet, og at man er imod atomkraft, fordi det så måske vil kræve massiv offentlig støtte. Men samtidig siger regeringen nu, at de gerne vil give massiv offentlig støtte til havmølleparker.

Så har ordføreren ikke bare en refleksion over, at det måske er et lidt mærkeligt standpunkt at have, at man er imod atomkraft på grund af støtte, men at man samtidig gerne vil støtte al anden energiproduktion med offentlige kroner, altså at der er en eller anden diskrepans i den måde at anse det på?

Kl. 11:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:26

Steffen W. Frølund (LA):

Jeg er fuldstændig enig i, at det virker lidt skønt. I Liberal Alliance vil vi gerne have, at alle energiformerne bliver behandlet ens, og så længe der er styr på sikkerheden, og vi ved, hvor de kan ligge, og lokalmiljøet gerne vil have dem osv., så synes jeg, det skal være op til markedet at sige, om det skal være den ene, den anden eller den tredje kombination af teknologier, der er den optimale. I dag har vi et forbud mod kernekraft, og det skal vi af med, og kom vi af med det, kunne det er jo lande et sted, hvor vi havde brug for mindre VE på land, og det vil komme landdistrikterne til gavn.

Kl. 11:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:27

Dennis Flydtkjær (DD):

Så vil jeg vende lidt tilbage til beslutningsforslaget, og tak, fordi man godt kan se fornuften i at få det op på hustagene. For jeg tænker jo også, at Liberal Alliance godt kan se, at hvis man producerer strømmen langt væk fra byerne, hvor man skal bo, så er der jo et tab i ledningsnettet, samtidig med at dem, der får produktionen af det, ikke får noget ud af bruge det, de ikke får nogen økonomisk gevinst ved det, men de får alle generne.

Så giver det ikke også bare i det aspekt god mening, at man bruger store tagflader, uanset om det er på havne, industribygninger eller kommunale bygninger, fordi det også bliver mere effektivt? Det er jo langt bedre at producere det der, hvor det skal bruges.

Kl. 11:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:27

Kl. 11:30

Steffen W. Frølund (LA):

Det er fuldstændig rigtigt, og alle de steder, vi vil kunne finde, hvor der reguleringsmæssigt eller lokalplansmæssigt er ting, vi kan ændre herindefra, og hvor det bremser, at det kommer op på offentlige bygninger, industrielle tage eller tage i det hele taget, vil vi i Liberal Alliance gerne vil hjælpe med at komme af med det.

Kl. 11:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:28

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak for en god tale, og jeg er også glad for opbakningen til i hvert fald dele af forslaget. Jeg kunne godt tænke mig at prøve at høre LA ind til, hvordan I i virkeligheden ser på de her lokale vejledende folkeafstemninger. For det er jo noget, som man har set nogle steder, og som så egentlig har gjort, at man ude i de kommuner, hvor der virkelig har været storkonflikt omkring de her solcelleanlæg, på en eller anden måde har fået enderne mere til at mødes.

Derfor har vi jo i Dansk Folkeparti også undret os over, at nogle kommuner er så blankt afvisende over for at lave det her lokale vejledende folkeafstemninger. Så hvordan står LA i virkeligheden i forhold til det?

Kl. 11:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:28

Steffen W. Frølund (LA):

Jeg er ikke bekendt med, at vi skulle have nogen klar eller veludviklet politik på det område. Men hvis jeg dykker ned i vores håndbog for, hvordan god liberal statsførelse skal være, så synes vi, at det skal decentraliseres så meget som muligt, og at der derfor skal være meget mere lokal selvbestemmelse over, hvordan tingene skal være.

Så at lade de alle berørte borgere i en given kommune, i et område eller et lokalmiljø komme til orde og have et sted, hvor de kan komme med deres bekymringer, og hvor de måske også kan få nogle af deres bekymringer imødekommet, synes vi kun kan være en god ting.

Kl. 11:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:29

Nick Zimmermann (DF):

Jeg kunne jo ikke lade være med at bide mærke i, at både ordføreren og jeg har et stort ønske om at få atomkraft i Danmark og i hvert fald få åbnet op for mulighederne for at undersøge det, og jeg tror jo, at vi for både ordføreren og mit eget vedkommende igennem en lang årrække har undret os meget over, hvorfor forskellige regeringer har været så blankt afvisende over for det.

Derfor må jeg også sige, at jeg blev noget overrasket i dag, da jeg hørte hr. Jesper Petersen fortælle, at det skulle have noget at gøre med statsstøtte. For man har jo efterhånden netop tilbudt statsstøtte til en lang række forskellige vindmølleprojekter og solcelleprojekter. Så at det lige skulle være statsstøtten, der gjorde, at man ikke vil være med til at kigge på atomkraft, fandt jeg noget overraskende. Hvad siger ordføreren til det?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:30

Steffen W. Frølund (LA):

Der er jo ikke nogen tvivl om, at den eksisterende energiplanlægning, vi kører med i Danmark, også indbefatter både mange direkte og indirekte elementer af statsstøtte. For nylig har vi hørt, at der er et brintrør på vej, som skatteborgerne tager risikoen for at lægge ud for, og som de måske også med åbne øjne tager et stort tab for. Der er også statsstøtte for at få den industri op at køre. Så selvfølgelig er der en masse statsstøtte, og det kan også sagtens være, at der vil være et element af behov for statsstøtte til atomkraft.

Så derfor er jeg ikke ude på planken og sige, at statsstøtte pr. definition altid er dårligt i energiplanlægningen, men jeg er ude på planken og sige, at der skal være en ensartet behandling af alle teknologierne.

Kl. 11:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, som er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Vi står i en grøn omstilling, hvor en af de ting, som et flertal i Folketinget har lovet hinanden, er, at vi skal udbygge den vedvarende energi på land. Vi er også selv med i en aftale om at firedoble den vedvarende energi på land, og det er en kæmpe opgave, og solcellerne er et af elementerne. Jeg har selv talt med folk i landsbyer, der er tossede over, at de bliver omkranset af solceller. Så jeg forstår godt, at der er flere, der siger fra. For det er ikke hensigtsmæssigt, og vi har heller ikke hos os noget ønske om at plastre hele naturen til, men et unuanceret totalforbud er heller ikke vejen frem. Så den del af forslaget kan vi simpelt hen ikke støtte.

Til gengæld er vi helt enige i, at vi slet ikke får udnyttet tagfladerne godt nok, også selv om forslaget påstand om, at det er nemmere at opsætte og billigere i drift nok i virkeligheden er en sandhed med modifikationer, og heller ikke alle tage er klar til at kunne klare solceller, men det er ærgerligt, at så mange egnede tage ligger ubrugte hen, mens solceller primært bliver sat op på marker. Vi vil meget gerne, at regeringen bliver pålagt at komme med initiativer, der kan sætte endnu mere turbo på solceller på tage. Solceller på tage giver mindre energitab, og elnettet bliver heller ikke belastet, når man kan producere strømmen direkte der, hvor vi har forbruget.

Med det nye lovforslag L 69 har vi fået bedre muligheder for energifællesskaber, og det skal vi selvfølgelig udnytte langt bedre. Vi mener også, at undtagelsen for kommunale solceller, der i dag kan gives på nybyggeri, burde udvides til at gælde solceller til eget forbrug i almindelighed. Vi er enige i, at kommunerne ikke skal være energiproducenter, men de er også forbrugere på samme måde, som private virksomheder og en borger er det, og det må vi kunne balancere bedre, end vi gør i dag. Vi har også et problem med, at folk, der investerer i en elbil og solceller samtidig, ender med at blive straffet økonomisk, og det er uendelig trist, at Skatteministeriet ikke kan finde en model, hvor det bliver løst. Vi kunne også kigge på de begrænsninger for at sætte solenergi op, der har været i havneloven, som flere har nævnt her i dag. Det er jo noget, de danske havne selv har forstået, så de kan bidrage bedre i den grønne omstilling.

Så det er også noget, vi kunne gøre, og som vi gerne vil støtte op om. Hvis vi skal have flere danskere med til at bakke op om den

grønne omstilling, og det gælder både borgere og virksomheder, så skal vi gøre det attraktivt for dem at deltage. Hvis vi i stedet for gør det bøvet og dyrt, ender vi med en flok nejsigere, og det er nejsigerne, som tilslutter sig hylekoret mod al vedvarende energi. Solceller på tagene og en elbil i garagen skal være en adgang for folk og virksomheder til at deltage nemt i den grønne omstilling, og det skal vi motivere til.

Så vi siger nej til forslaget, som det er formuleret her, men vi siger ja til en langt mere ambitiøs indsats for at få solceller på tagene. Tak for ordet.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:35

Nick Zimmermann (DF):

Tak for en supergod tale. Jeg kunne godt tænke mig at prøve at spørge ordføreren om noget. De frustrerede borgere, som ordføreren fortæller at hun har talt med, hvad i alverden skal de stille op? For udfordringen er jo netop, at uanset hvor frustrerede folk er, er det sådan, at hvis de får at vide, at de skal opstille kæmpe solcelleanlæg lige ved siden af, hvor de bor, så står de fuldstændig magtesløse tilbage. De har ikke nogen steder, hvor de kan gøre noget som helst.

Udfordringen er jo i virkeligheden også, at hvis man bor ude i et landdistrikt og er flyttet derud, har det jo kæmpestore konsekvenser, ikke kun for livet ude i landdistriktet, men jo også for ens huspriser. Hvordan stiller Konservative sig, i forhold til folk, hvor huset mister stor værdi, efter der bliver opstillet kæmpestore solcelleanlæg? Hvordan kan de blive stillet i fremtiden?

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:36

Dina Raabjerg (KF):

Det er jo sådan, at det er borgerne, der bestemmer, hvem der skal sidde i byrådet. Det er jo vælgerne, der gør det, og de har mulighed for at vælge nogle andre politikere, hvis de er utilfredse med, hvad et flertal har lavet i byrådet for vedvarende energi. Sådan er det for vedvarende energi, på samme måde som når man laver en lokalplan, hvor man beslutter, hvor høje etagebyggerier skal være, eller andre ting, som man beslutter i sin lokalplan.

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:36

Nick Zimmermann (DF):

Det var ikke helt et svar på det, jeg spurgte om. I forhold til de borgere, som står med den udfordring, at deres hus mister værdi, hvis de får opstillet et kæmpestort solcelleanlæg, ved siden af hvor de bor, hvad skal de stille op? Hvad er Konservatives plan for de borgere, hvor deres huspriser falder med flere hundredtusinde kroner? Uanset hvor meget de stemmer til højre eller venstre ved næste kommunalvalg, ændrer det jo ikke på, at deres hus har lidt et kæmpestort tab i værdi. Har Konservative en plan til de mennesker, som står magtesløse tilbage?

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:37

Dina Raabjerg (KF):

Jeg tror egentlig ikke, jeg forstår spørgerens spørgsmål, for der er jo mulighed for, at man kan få kompensation som nabo til solceller og vindmøller. Men man kan ikke få det, hvis man f.eks. bor ved siden af en svinefarm eller et stort industribyggeri. Så allerede i dag stiller vi jo faktisk borgerne ulige.

Naboer til nogle typer VE-anlæg kan blive kompenseret; det er der andre, der ikke kan.

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Den næste er hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 11:37

Dennis Flydtkjær (DD):

Det er godt at høre, at ordføreren har snakket med forskellige borgere i landsbyer, som er kede af den udvikling, hvor de har rigtig mange gener med de her vedvarende energi-anlæg. Men jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om det ikke giver anledning til refleksion, at man jo egentlig selv har sat skub i den dagsorden, ved at man er med i en aftale, der skulle firdoble produktionen fra vedvarende energi-anlæg på land – ikke på tage, men på land.

Så den konservative ordfører har jo selv gennem sit parti været med til at skubbe på den udvikling, som man så, fint nok, i dag kan have en forståelse for at borgerne er trætte af derude. Men skaber det ikke lidt en refleksion og måske en overvejelse over, om det var en forkert aftale, man er kommet med i, fordi man netop ikke har stillet krav eller lavet nogen målsætning om, hvor meget der skulle op på tagene, men det bare var en firdobling på land i stedet for, og man jo så selv oplever, at det er til kæmpestore gene for rigtig mange mennesker?

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:38

Dina Raabjerg (KF):

Det er en præmis, som jeg simpelt hen ikke anerkender, for det er langt størstedelen af alle partierne. Jeg tror faktisk, at alle var med, da vi lavede klimaloven i sin tid, og det er jo en del af klimaloven, at vi skulle udbygge VE på land.

Hvordan man så ender med at gøre det i praksis, er jo noget, som det bl.a. er op til lokaldemokratiet at beslutte, i forhold til hvor meget VE man skal sætte op. Så kan vi her fra Christiansborg lave nogle motivationer for at gøre det lettere at sætte det på tagene, eller hvad vi ellers finder på at lave af motivationsfaktorer i den grønne omstilling.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:39

Dennis Flydtkjær (DD):

Men man kunne jo have lavet en aftale, der gik på, hvordan man fik flere solceller op på tagene. Altså, når der er førende energieksperter, der siger, at det kunne dække hele behovet, hvorfor har man så ikke presset på for, at man gik i den retning, i stedet for at det skulle være en firdobling på landbrugsjord? Så er det jo, at man kommer i klemme derude, fordi der skal være en massiv udbygning af solceller, som kommer til at omringe både huse og nogle steder hele landsbyer.

Så hvorfor har man ikke presset på for den anden aftale i stedet for? Det er egentlig det, jeg spørger til.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:39

Dina Raabjerg (KF):

Nu bliver jeg lidt skarp i stemmen, for hvis ordføreren havde fulgt med, så ville ordføreren også vide, at jeg har gjort alt for at presse på for, at vi kunne få mere VE på tage, solceller på tage. Jeg har ovenikøbet stået på landsdækkende tv og argumenteret for, at det skulle blive nemmere for kommunerne.

Kl. 11:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere spørgsmål. Vi siger tak til ordføreren og går videre til den næste ordfører, og det er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 11:40

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Det er jo et lidt tosidet forslag, hvoraf den første halvdel går ud på, at Folketinget pålægger regeringen i løbet af folketingsåret 2025-26 at prioritere udbygningen af solceller på offentlige og industrielle bygninger ved bl.a. at fjerne administrative byrder inden for opsætning og drift af solcelleanlæg. Den del har Enhedslisten også fokus på. Vi har faktisk formuleret et beslutningsforslag, som hedder B 109, som kommer til behandling her i Folketinget den 3. april, og hvor vi lægger op til, at ministeren skal indkalde til forhandlinger for at varetage, at vi kan få flere solceller op på offentlige bygninger, og at man forholder sig aktivt til, at der kommer et EU-direktiv, hvor der i kapitel 10 står, at der skal en vis mængde solceller op på offentlige bygninger. Det vil vi sådan set gerne starte debatten om i tide, sådan at man måske nogle gange kan være på forkant med hensyn til at få solceller op.

Nu har jeg oplevet energipolitikken tæt på her de sidste 9 år i Folketinget, og det er, som om finansministeren lidt leger solkonge og forhindrer, at der kommer flere solceller op. Det er lidt mærkeligt at opleve, at solceller er noget, som statsapparatet og ministeren betragter som en del af deres ejendom og ikke en del af et gode, der skinner ned på alle. Altså, det er jo lige før, man frygter, at man bliver pålagt moms, hvis man har jordbær og kartofler i sin egen have. Hvorfor er det, at man ikke i højere grad kan disponere over den sol, der skinner ned på tagene, også i kommunerne?

Så vi er helt med på det der med, at vi skal gøre noget mere for at få solceller op på kommunale bygninger. I forhold til industrielle bygninger, hvis det er en industri, som har et energiforbrug, mens solen skinner, så tror jeg ikke, at vi skal gøre mere der. Der er sådan set anlæg, der kommer op. Så vi er positive over for det her med at få flere solceller op i byerne, og det er sådan lidt tankevækkende, hvad det er for nogle prisforskelle, der er mellem Øst- og Vestdanmark.

Nu bliver det ligesom italesat, at der er et stort problemovre i Vestdanmark, hvor solceller og vindmøller kommer op. Der er altså også et gode ved det. Der er sådan set nogle energipriser og nogle elpriser, som er lavere der, end de er her i Østdanmark. Jeg har lige tændt for varmepumpen derhjemme i fritidshuset. Det var til en elpris på 56 øre. Hvis det fritidshus havde ligget i Østdanmark, havde det været 70 øre, og det er jo, fordi der er flere solcelleanlæg i den vestlige del af Danmark. Der er altså også fordele ved, at vi får solceller op.

Så er der den anden halvdel af beslutningsforslaget, som vil pålægge regeringen at standse udbygningen af markanlæg, og det

er vi i Enhedslisten fuldstændig imod. Vi er med i en aftale om en firdobling af vedvarende energi på land. Vi har præciseret, at det er kommunerne, som har planlægningsansvaret. Hvis ikke de kan håndtere det selv, er der en mulighed for at få assistance fra statsligt ansatte, og det er jo så op til byrådet at komme frem til, hvad det er for nogle anlæg, de vil sige ja til, og hvilke de vil sige nej til.

Jeg har fulgt vores byrådsmedlemmers samarbejde. Der er nogle af dem, der synes, at det er lidt svært, når der kommer de der meget store ansøgninger ind, men der er også nogle af dem, der har formået at balancere det og tage en dialog med lokalbefolkningen og er kommet frem til at sige ja til et anlæg, som så var noget mindre end det, som projektmagerne havde søgt om. Det er jo de processer, som jeg synes jeg kan observere sådan set kører okay. Man vil altid kunne finde en enkelt borger et sted, som er utilfreds med det, der sker. Sådan er det, men vi er nødt til at prioritere udbygningen af vedvarende energi, så vi i den her klimakamp, som vi står midt i, kommer frem til at være selvforsynende med elektricitet og varme. Der er det nødvendigt, at vi både har vind og sol i vores energisystem.

Så synes jeg, at man hele tiden skal revurdere, hvad der sker derude. I forhold til den her firdobling af vedvarende energi på land tror jeg, at det, der foregår, er lidt skævt, og det er en stor skam, at man ikke kan finde et flertal i Folketinget, som vil ophæve Ring 5 på Sjælland, altså den motorvej, der er planlagt uden om København. For der er faktisk en række borgmestre, der siger, at de gerne vil opsætte vedvarende energi-anlæg på den arealreservation, som ellers er tænkt til en motorvej. Der vil de gerne have solceller og vindmøller op, og det er der så et flertal i Folketinget der ikke har villet sige ja til indtil nu.

Så jeg synes, der er behov for at diskutere solceller og se på, hvordan der skal justeres lidt på tingene, hvis det er sådan, at vi skal komme i mål med en firdobling af vedvarende energi på land. For når vi kigger på forsyningssikkerheden, kigger vi ind i noget, hvor forsyningssikkerheden med el er langt bedre i Jylland og på Fyn, end den er på Sjælland. Det er vi jo nødt til at forholde os til, og det vil sige, at udbygningen af vedvarende energi på Sjælland bør have en særlig prioritet. Der kan jeg sagtens se, at en del af løsningen kan være at få flere solceller op på tagene i byerne. Det er så oplagt. Så jeg ser frem til, at vi får endnu en solcelledebat den 3. april.

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen.

Kl. 11:45

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Jeg har deltaget i nogle af de her borgermøder, der har været, om energiparker, som skyder op rundt omkring. Jeg var i Køge Kommune, i Vallø, som planlægger en statslig energipark, hvor de vil placere nogle meget, meget store vindmøller midt inde i en skov og også solceller. Til borgermødet bemærkede jeg, at der var nogle folk, som måske nok ikke lige ville stemme på Danmarksdemokraterne, men som nok er mere hen ad Enhedslisten, og de er meget bekymrede for bilag IV-arter og bekymrede for naturhensyn, der må vige. Og der er jo ting skrevet ind i forhold til den her del i forbindelse med de statslige energiparker, som er lidt tromlende i forhold til netop de her naturhensyn.

Engang var Enhedslisten jo et parti, som også gik op i padder, vandsalamandere og sådan nogle ting, så jeg vil egentlig spørge ordføreren: Hvad vægter højest her? Er det klima, eller er det miljø og biodiversitet? For lige nu er der mange steder en opfattelse af, at biodiversitet og miljø bliver tromlet på bekostning af kæmpestore solcellepaneler og vindmøller.

Kl. 11:46

Kl. 11:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:46

Søren Egge Rasmussen (EL):

Den konflikt ser jeg ikke på samme vis. Altså, man kan sagtens have et område med solceller, hvor der er vandhuller inde midt i det hele. Altså, man kan godt have et samlet areal, hvor man ikke sætter flest mulige solceller op, men også giver plads til natur. Og hvis der på forhånd er nogle vandhuller på et areal, kan man jo modellere sine solceller sådan, at der er respekt om det. Så der er ikke den der modsætning, som spørgeren lægger op til.

Det er klart, at det er lidt kontroversielt, at man nu har mulighed for at sætte vindmøller op i f.eks. nyplantet skov, men altså, inden den skov vokser op, er møllerne måske blevet 30 år, og så piller man dem ned igen.

Jeg synes, at vi har haft en god drøftelse af, hvordan vi skulle varetage naturhensyn, når også vi skulle firdoble den vedvarende energi. Vi havde flere armlægnings med ministeren i den proces, og jeg synes egentlig, at vi var en række partier, som kom frem til resultater, som jeg egentlig kan være tilfreds med.

Så jeg synes ikke, at der er den skarpe konflikt, som spørgeren lægger op til.

Kl. 11:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:47

Susie Jessen (DD):

Jamen så kunne jeg godt tænke mig, at ordføreren måske kom en tur med mig til Køge Kommune, for der er Vallø Storskov, og der er vandsalamandere og flagermus i den skov. Jeg er ikke naturekspert, men jeg tror ikke, at flagermus er specielt gode venner med kæmpestore og flere 100 m høje vindmøller, der bliver placeret midt inde i en skov.

For mig at se – jeg tager altid borgernes synspunkt i det her; det er dem, jeg kæmper for – mangler venstrefløjen altså i den her debat i forhold til natur- og biodiversitetshensyn. Hvis jeg kan få stoppet den her statslige energipark med en vandsalamander, vil jeg rigtig gerne prøve det. Men det undrer mig bare, at venstrefløjen er meget fraværende, når det gælder lige præcis den her debat om natur- og biodiversitetshensyn, når det gælder statslige energiparker.

Kl. 11:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:48

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen jeg har jo sagt min klare mening heroppefra; det er vel også en del af den offentlige debat. Jeg har givet udtryk for, at man godt kan planlægge en solcellepark, sådan at man tager hensyn til natur.

Man må også se på, hvad udgangspunktet er. Jamen det er jo sådan set typisk pesticidsprøjtede foderafgrøder til svin, som man har ude i det åbne landskab, og så får man så en solcellepark i stedet for. Det synes jeg sådan set er et plus rent miljømæssigt. Man får et usprøjtet areal, og der kan opstå noget biodiversitet mellem solcellerne. Jeg er ikke så bekymret.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Velkommen.

Kl. 11:49

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Vi behandler i dag et beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti, B 56, om solceller. Forslaget er opdelt i to, sådan som jeg ser det. Den ene del handler om at gøre det administrativt nemmere for kommuner at opsætte solceller på offentlige bygninger. Den diskussion synes jeg er meget relevant og rigtig at have i en tid, hvor vi gerne vil udbygge vedvarende energi.

Den anden del af beslutningsforslaget handler om at standse udbygningen af vedvarende energi, og jeg synes i bund og grund, at selv om forslaget har nogle gode ord om, at vi skal opsætte mere vedvarende energi, og at det er for naturens skyld, så synes jeg på en eller anden måde, at det er et camoufleret beslutningsforslag, som i bund og grund handler om at bremse den grønne omstilling, og af den grund kan vi i Radikale Venstre ikke støtte beslutningsforslaget. Jeg skal i øvrigt hilse fra SF og sige, at de heller ikke kan støtte det. Tak for ordet, formand.

Kl. 11:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:50

Nick Zimmermann (DF):

Tusind tak til Radikale Venstre for talen. Det er fuldstændig rigtigt, at vi i Dansk Folkeparti mener, at den grønne omstilling er gået alt for langt og går alt for hurtigt. Det er absolut ikke nogen hemmelighed. Tværtimod er vi stolte af at repræsentere det synspunkt.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge Radikale Venstre ind til, hvordan man ser på de her lokale folkeafstemninger, som der jo har været i flere kommuner rundt omkring i landet, mens andre kommuner notorisk nægter at lave de her vejledende folkeafstemninger. Hvor stiller Radikale Venstre sig i forhold til dem?

Kl. 11:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:51

Samira Nawa (RV):

Tak for spørgsmålet og også for at tale så ærligt og direkte ud af posen, i forhold til hvor Dansk Folkeparti står med hensyn til den grønne omstilling. Det må man i hvert fald sige er det fuldstændig diametralt modsatte sted, i forhold til hvor Radikale Venstre står.

I forhold til de lokale vejledende afstemninger synes jeg, at det skal være op til de enkelte kommuner, og sådan gør man det jo også i dag. Noget af det, som vi i Radikale bl.a. har foreslået for at gøre det mere lokalt attraktivt at lægge jord til f.eks. solcelleanlæg, er, at også kommunen og lokale energifællesskaber bliver kompenseret i endnu højere grad. For den compensation synes jeg sådan set er rimelig.

Kl. 11:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:51

Nick Zimmermann (DF):

Man må jo nok bare sige, at den kompensationsordning, der er i dag i forhold til de enkelte private boligejere, giver åndssvagt lave kompensationer. Altså, det handler jo om nogle få tusind kroner, man får, hvis man bor på en ejendom. Man har måske ejet den ejendom i massevis af år og har købt den, fordi den lå i et landdistrikt; der var natur og marker hele vejen rundt om, og pludselig får man at vide, at man skal opsætte en kæmpe stor solcellepark lige ved siden af der, hvor man bor.

Vil Radikale Venstre være med til at kigge på de kompensationsordninger, hvis det på et tidspunkt skulle komme på tale, eller mener Radikale, at den kompensationsordning, der gælder i dag for ganske almindelige borgere, er høj nok?

Kl. 11:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:52

Samira Nawa (RV):

Vi var meget optaget af i forhandlingerne omkring aftalen om firdobling af vedvarende energi på land at få bragt kompensationsniveauet højere op for kommuner og lokale energifællesskaber. Det handler om, at man i lokalsamfundene og ude i kommunerne også skal kunne se den økonomiske fidus i at lægge jord til f.eks. solcelleanlæg. Og det skal også være langsigtet. Jeg synes sådan set, at spørgeren har ret i, at man med opsætning af solcelleanlæg jo tager noget jord og eventuelt også natur, men de to ting står ikke i modsætning til hinanden.

Kl. 11:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Så går vi videre til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 11:53

(Ordfører for forslagsstillerne)

Nick Zimmermann (DF):

Tak, og tusind tak for alle de positive tilkendegivelser. Det har jeg selvfølgelig været rigtig glad for undervejs, og tusind tak også til jer alle sammen for en supergod debat.

Man kan sige, at Dansk Folkeparti her i dag stiller et forslag, som burde være indlysende for enhver med bare en lille smule sund fornuft, nemlig at vi ønsker, at solceller bliver sat op, hvor de hører hjemme, og det er selvfølgelig på vores offentlige tage. Vi skal stoppe den meningsløse ødelæggelse af vores smukke danske natur, som jo foregår rundt omkring i hele landet med de her enorme solcelleanlæg.

Vores forslag er lavet for at sikre, at regeringen i løbet af folketingsåret 2025-2026 prioriterer udbygningen af solceller på offentlige og industrielle bygninger ved bl.a. at fjerne nogle af de administrative benspænd, der i dag gør det næsten umuligt at gennemskue reglerne for at opsætte solceller på hustage. Det er jo noget, vi har hørt gentagne gange fra en lang række af forskellige kommuner.

Forslaget skal også sikre, at vores åbne landskaber ikke bliver omdannet til de her triste solcellepark, hvor natur og landbrug bliver erstattet af endeløse rækker af de her sorte paneler, som vi sikkert allesammen kender. I stedet skal vi selvfølgelig udnytte de tusindvis af tage, vi har på skoler, rådhus, hospitaler, fabrikker og lagerbygninger, i stedet for at vores marker bliver plastret til med solcelleanlæg derude, der ødelægger udsigten, forringer biodiversiteten og skaber den her store utryghed i lokalsamfundene.

Det er jo ikke bare et par marker her og der. Man må jo sige, at vi i de her år ser, hvordan hele lokalsamfund bliver omringet af gigantiske solcellepark, inklusive der, hvor jeg selv kommer fra. Borgerne får trukket de her projekter ned over hovedet uden at have nogen form for indflydelse på dem overhovedet, og pludselig står man midt i en kæmpe stor solcellepark, hvor udsigten, som man købte sit hus for, er forsvundet. Ejendomsværdierne falder, boligerne bliver sværere at sælge, og livet på landet mister rigtig meget af sin kvalitet.

Jeg bor selv i en lille by, hvor de her anlæg allerede har spredt sig enormt meget. Før var der smukke marker, grønne enge og åbne områder, hvor børn legede og dyrelivet blomstrede, og hvor man kunne nyde roen og friheden. Nu kan jeg, ligesom en lang række af mine naboer, bare se endeløse rækker af de her mørke solcellepaneler, som jo ødelægger udsigten og forandrer vores byer for altid. Og det værste af det hele er, at det er fuldstændig unødvendigt.

Som jeg nævner i beslutningsforslaget, har eksperter jo netop slået fast, at vi har rigeligt med plads på landets tage til at dække en stor del af Danmarks elforbrug. Hvis vi udnyttede de store tage på offentlige og industrielle bygninger, kunne vi dække op mod to tredjedele af vores energibehov. Når man sætter solceller på tage, kommer elproduktionen i øvrigt også tættere på forbruget, og det betyder altså, at vi som samfund sparer penge, fordi vi undgår at investere i nye, dyre elnet og kabler. Så spørgsmålet er i virkeligheden, hvorfor vi ikke bare gør det.

I dag er det jo en stor bureaukratisk jungle at få lov til at opsætte solceller på tage. Både kommuner, regioner og virksomheder skal navigere i en uoverskuelig regelbyrde, og i mange tilfælde bliver projekterne simpelt hen stoppet, fordi processerne er for dyre, for bøvlende og for uklare. Derfor foreslår vi netop også, at regeringen afbureaukratiserer processen og sikrer, at det bliver lettere, hurtigere og billigere at opsætte solcellerne der, hvor det giver mening.

I Dansk Folkeparti vil vi altså en anden vej. Vi ønsker en energipolitik, der respekterer vores land og vores lokalsamfund. Vi vil gøre det nemt, hurtigt og billigt at opsætte solceller på tage, så vi kan få grøn energi uden at ødelægge vores smukke landdistrikter. Derfor fremsætter vi altså det her forslag, og derfor siger vi også stop for flere solcelleanlæg i vores natur. Vi vil kæmpe for en energipolitik, hvor solcellerne bliver sat, hvor de hører hjemme, og det er selvfølgelig på tagene.

Kl. 11:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 11:57

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for talen. Vi er jo meget enige i, at vi skal have flere solceller op på tagene frem for på land, men det, der undrer mig lidt, er jo, at i 2022 var Dansk Folkeparti med i den aftale, der vedtog, at man skulle have en firdobling af vedvarende energi på land. Der står faktisk i et af punkterne, at staten skal hjælpe med at realisere store energiparker på land.

Hvorfor er man med i den aftale, som netop satte alt det med store energiparker i gang, når man så i dag står og siger, at det er noget værre rod – at der er kæmpe stor lokal modstand, og at man klitrer dem til med jernmarker? Det er vi sådan set enige i, men man er jo selv med i den aftale. Så hvorfor gik man med i en aftale, der satte det hele i gang, når man er så stor en modstander af det?

Kl. 11:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Nick Zimmermann (DF):

Som hr. Dennis Flydtkjær måske er bekendt med, har vi jo trukket os ud af klimaaftalen. Og i øvrigt var det, da vi i tidernes morgen indgik den aftale, jo netop i forhold til at få solcellerne sat op på tagene.

Det er jo noget, som vi har kæmpet for i alle de forhandlinger, der har været; der har vi jo prøvet at få skiftende regeringer til netop at lette de administrative byrder, som jo både kommuner, regioner og private virksomheder fortæller at de står over for.

Det samme gælder en lang række havne. Der er jo havne rundt omkring i hele landet, der er i fuld gang med at lave kæmpestore udvidelser, og de ønsker sådan set at få opsat nogle af de her solceller på havnene, men de kan ganske simpelt hen ikke få lov til det på grund af administrative byrder. Så det er jo netop de områder, hvor vi havde tænkt, at de her solceller skulle hen at stå.

Kl. 11:58

opslag på Facebook fra januar i år kunnet læse, at man gerne vil samle al VE-udbygningen i en stor energipark.

Mener ordføreren, at DF selv har helt hold på blækhuset, når man angriber byrådsmedlemmer fra Danmarksdemokraterne?

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:01

Nick Zimmermann (DF):

Jeg må jo først og fremmest lige have mig selv undskyldt. Der er en sundhedsminister meget tæt på mig, der finder et eller andet ufattelig morsomt, hvad der altså gjorde, at der røg cirka halvtreds procent af spørgsmålet, som jeg simpelt hen ikke kunne høre.

Det, som jeg først og fremmest vil sige, er, at Dansk Folkepartis politik på det her område er klokkeklar. Vi mener ikke, at de her kæmpestore solcelleparker har noget som helst at gøre ude i naturen, og vi mener sådan set, at det er med til at ødelægge vores landdistrikter, og vi finder det også fuldstændig unødvendigt. Om så hele Danmark blev plastret til med solcelleanlæg, ville det ikke gøre nogen som helst forskel for verdens samlede CO₂-udledning.

Det ville ikke engang være målbart, overhovedet, og det er den politik, som Dansk Folkeparti fører her fra Christiansborg. Det kan jeg garantere den konservative ordfører for.

At der så måske for mange år siden, i tidernes morgen, har været et byrådsmedlem i Ikast-Brande Kommune, der har stemt noget andet, kan jo være. Jeg kan i hvert fald bare konstatere, at Dansk Folkepartis politik herindefra er klokkeklar, nemlig at vi ikke støtter op om de massive solcelleanlæg.

Kl. 12:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:59

Kl. 11:59

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg er meget enig i, at vi skal have fjernet alle de forhindringer. Men det undrer mig bare, når man selv har indgået en aftale, der har sat det hele i gang. Altså, hvorfor indgik man en aftale om en firdobling af vedvarende energi på land – en aftale, der netop siger, at man skal understøtte kæmpe anlæg? Det står faktisk som pind nr. 2, at man også gør det muligt at opstille VE-anlæg i herregårdslandskaber. Altså, i landskaber, der måske kan have noget kulturværdi, skal man også fremme at det skal opsættes.

Det er jo en aftale, som Dansk Folkeparti var med i. Og det undrer mig bare, når man så i dag står og skælder ud på det, altså at man faktisk har sat det hele i gang. Altså, hele den proces er noget, Dansk Folkeparti har været med i.

Kl. 11:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:59

Nick Zimmermann (DF):

Jamen altså, jeg var også dybt forundret, da jeg så, at Danmarksdemokraternes byrådsmedlem i Odsherred Kommune havde stemt for og endda var stolt af at have været med til at etablere en af Danmarks største solcelleparker. Der var jeg meget overrasket over at se et kommunalt medlem af Danmarksdemokraterne stemme for det og endda præsentere det på forsiden af en avis i Odsherred, altså være meget stolt af det anlæg.

Men der er ingen tvivl om, at når Dansk Folkeparti i tidernes morgen indgik i den her aftale, var det netop for at opsætte solcellerne på offentlige tage og i forbindelse med havneudvidelser og den slags ting. Og vi kæmpede igennem samtlige forhandlinger for at lette de administrative byrder i den forbindelse.

Kl. 12:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Her Fru Dina Raabjerg.

Kl. 12:00

Dina Raabjerg (KF):

Tak for ordet. Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at sige noget, men jeg blev en lille smule motiveret til det her til sidst. Jeg har jo siddet i byrådet i Ikast-Brande, bl.a. med gode folk fra Dansk Folkeparti, og i al den tid, jeg kan huske, har DF stemt for alle de solcelleprojekter, der nogen sinde været, i byrådet, og jeg har i et

Dina Raabjerg (KF):

Så jeg hører ordføreren sige, at Dansk Folkeparti ikke har hold på billetterne i forhold til sine byrådsmedlemmer. For det, jeg fortalte, var, at jeg kunne se på Facebook, at Dansk Folkepartis byrådsgruppe i Ikast-Brande, som består af tre medlemmer, argumenterer for, at man vil lave én stor VE-park i Ikast-Brande Kommune.

Så har man hold på billetterne i forhold til sine byrådsmedlemmer, eller har man det ikke?

Kl. 12:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:03

Nick Zimmermann (DF):

Jeg kan konstatere fuldstændig klokkeklart, at Dansk Folkepartis holdning er lige ud ad landevejen, altså at vi mener, at de her kæmpestore solcelleanlæg skal stoppes. Vi mener ikke, at de hører nogen steder hjemme, og vi mener, at de solcelleanlæg, som jo kommer rundt omkring i alle mulige små landdistrikter, er fuldstændig ødelæggende for den udvikling, der er ude i landdistrikterne, og det vil vi for enhver pris have stoppet herindefra.

Kl. 12:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Søren Eggen Rasmussen.

Kl. 12:03

Kl. 12:06

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er jo en noget underlig debat at høre på. Her har vi så en hr. Dennis Flydtkjær, som angriber Dansk Folkeparti for at have lave noget, dengang hvor hr. Dennis Flydtkjær var medlem af Dansk Folkeparti, altså da man lavede den aftale om firdobling af vedvarende energi på land. Og hvis man bare læste lidt i papirerne, kunne man se, at det altså ikke var små bitte anlæg på 10 m²; det var sådan set store anlæg, der var i proces ude på landbrugsjordene, hvor solceller erstatter en eller anden landbrugsafgrøde. Nu kan jeg så forstå, at Dansk Folkeparti – med dem, der stadig væk er medlem af Dansk Folkeparti – har skiftet holdning og ikke vil være med i den aftale, som de har været med til at indgå tidligere.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om man fremsætter det her beslutningsforslag for at få styr på egne byrådsmedlemmer, sådan at de ikke kan gå ind for de her store solcelleparker. For vi er jo andre, der egentlig mener, at det kommunale selvstyre skal råde, og at det ikke er staten, der skal lave styringen, men at det sådan set er kommunerne. Er det for at få styr på DF's byrådsmedlemmer, at man fremsætter det her beslutningsforslag?

Kl. 12:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:04

Nick Zimmermann (DF):

Jeg vil starte med at sige, at jeg også af og til finder det morsomt, at nogle af de folketingsmedlemmer, som repræsenterede mit parti, før jeg overhovedet blev valgt ind i Folketinget, refererer til nogle aftaler, som blev lavet, mens de selv repræsenterede mit parti. Så skiftede de parti senere, og så kom jeg i Folketinget. Det kan nogle gange være lidt forvirrende, vil jeg godt indrømme, og også en lille smule morsomt, og det var også tilfældet med hr. Dennis Flydtkjær her for lidt siden.

Når det så er sagt, er Dansk Folkepartis politik klokkeklar. Vi mener, at de solcelleanlæg, som kommer rundt omkring i hele landet, de her kæmpestore solcelleanlæg, som rigtig mange steder skaber en dyb frustration og jo skaber en dyb splittelse i lokalsamfundet, optager god landbrugsjord. I stedet for opsætter man de her solcelleanlæg, og det skal stoppes. Det er Dansk Folkepartis politik her inde på Christiansborg, og den er klokkeklar.

Kl. 12:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:05

Søren Egge Rasmussen (EL):

Så har Dansk Folkeparti skiftet politik, og det er selvfølgelig også ærligt nok, og så er man så trådt ud af nogle aftaler. Det skal vi så lige notere os, altså hvor mange aftaler Dansk Folkeparti er trådt ud af, og jeg tror egentlig ikke, det vil gøre den store forskel. Nu nævner ordføreren, at man har kæmpet for det ene og det andet. Altså, jeg husker det mere sådan, og jeg har deltaget i rigtig mange møder, at Dansk Folkeparti har været fraværende, eller også har det været et eller andet navn oppe på skærmen til et virtuelt møde, mens vi andre har siddet i rummet. Så det gør ikke den store forskel, om Dansk Folkeparti er der eller ej.

Kl. 12:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.**Nick Zimmermann (DF):**

Jeg synes, det er frækt at angribe Dansk Folkeparti for ikke at have været til stede i et eller andet møde på et eller andet tidspunkt.

Jeg synes sådan set, at jeg vil sige, at vi er syv mandater i Dansk Folkeparti. Jeg har jo før hørt andre af mine kollegaer blive angrebet for ikke at deltage i et eller andet møde rundt omkring, og nu hører jeg det så igen her. Det synes jeg faktisk er frækt – endda også meget frækt. Jeg synes, at til trods for at vi er syv mandater, både mig selv, men også mine kollegaer, som her bliver angrebet, render vi faktisk rigtig hurtigt rundt og er til rigtig mange møder og er repræsenteret rigtig mange forskellige steder.

Kl. 12:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Marlene Harpsøe.

Kl. 12:06

Marlene Harpsøe (DD):

Det er bare lige for at korrigere i debatten her, for jeg synes, at man her er ude efter min kollega fra Danmarksdemokraterne hr. Dennis Flydtkjær i en grad, som jeg ikke synes er passende. Man går ud og siger, at han var selv med til at indgå den her aftale, og at det først var efterfølgende, at han meldte sig ud af Dansk Folkeparti. Det passer bare ikke! Aftalen er indgået den 25. juni 2022. Dennis Flydtkjær meldte sig faktisk ud af samme dag. Det synes jeg faktisk er ret interessant. Det synes jeg hellere man skulle tage en snak om, altså hvordan Dansk Folkeparti kan være med til at indgå en aftale om at udbrede jernmarker i det åbne land; det er en lovgivning, der har været med til at tromle hen over hovedet på alle mulige borgere. Men lad være med at være efter hr. Dennis Flydtkjær, som gang på gang, bl.a. her i salen i dag, har været med til at bakke op om, at der selvfølgelig skal være flere solceller på tagene, frem for at de skal smækkes op i vores landdistrikter.

Kl. 12:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:07

Nick Zimmermann (DF):

Hør lige engang! Jeg bliver spurgt ind til en aftale, som er fra en tid, før jeg overhovedet selv blev valgt ind i Folketinget, omkring en mand, der på det tidspunkt repræsenterede mit parti i Folketinget. Det er der så en ordfører fra Enhedslisten, der spørger ind til.

Den omtalte situation er da en lille smule komisk, og det er også en lille smule komisk, når fru Marlene Harpsøe nævner nogle forskellige aftaler, som hun også åbenbart er meget utilfreds med, og som hun også har repræsenteret i mange år. Det er der så en ordfører fra Enhedslisten, der finder morsomt, og det kan jeg kun tilslutte mig.

Kl. 12:08

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere spørgsmål, så vi siger tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre kvinders selvbestemmelse over egne kønsceller.

Af Sólbjørg Jakobsen (LA) og Louise Brown (LA).
(Fremsættelse 15.11.2024).

Kl. 12:08

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er indenrigs- og sundhedsministeren. Velkommen.

Kl. 12:09

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tusind tak. Jeg havde troet, at ordføreren for forslagsstillerne gerne ville gå op og begrunde beslutningsforslaget her.

Beslutningsforslag B 73, som vi behandler nu, går ud på at pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag, som ophæver § 12 i lov om assisteret reproduktion. Jeg vil gerne starte med at understrege, at vi fra regeringens side støtter intentionen om at gøre ægdonation lettere og mere fleksibel for den kvinde, som ønsker at donere æg, ligesom vi i øvrigt også ønsker at gøre det mere fleksibelt og hurtigere at modtage donoræg, hvis man har et behov for det. Det er i forvejen både hårdt og opslidende at være i fertilitetsbehandling, og yderligere ventetid på at finde den rette donor gør ikke situationen lettere for de enlige og par i behandling, som har brug for et donoræg. Vi ved også, at rigtig mange i dag har svært ved at skabe den børnefamilie, som de drømmer om.

Fertilitetsområdet har en meget, meget høj prioritet for os i regeringen. Jeg tror faktisk ikke, man finder et eksempel blandt tidligere regeringer, der har gjort så meget, som vi har, for at løfte hele fertilitetsområdet. Vi har taget flere initiativer for at hjælpe de mange enlige og par, som oplever ufrivillig barnløshed. Vi har bl.a. gjort det muligt at få op til dobbelt så mange forsøg med reagensglasbehandling. Vi har også gjort det muligt nu at få hjælp til barn nummer to, vel at mærke uden egenbetaling, så flere også kan få opfyldt drømmen om at få en lillebror eller en lillesøster.

Endelig har vi også fra den 1. januar i år gjort det muligt for lesbiske par at donere æg til deres partner. Så vi er helt enige i, at fertilitetsområdet er vigtigt, og det er heldigvis også et område, hvor vi har prioriteret at kunne gøre rigtig meget for at hjælpe de danskere, der har svært ved at få børn.

Derfor har vi også i regeringen igennem længere tid undersøgt mulighederne for at gøre reglerne for ægdonation mere fleksible.

Beslutningsforslaget, vi behandler her i dag, har til formål at afskaffe § 12 i lov om assisteret reproduktion. Ifølge § 12 er det ulovligt at sælge ubefrugtede og befrugtede æg. Med § 12 er dansk lovgivning i overensstemmelse med bl.a. bioetikkonventionens artikel 21, som fastsætter følgende:

»Den menneskelige krop og dens bestanddele må ikke som sådan give anledning til økonomisk gevinst«.

Derfor er det heller ikke muligt at afskaffe forbuddet mod salg af ubefrugtede og befrugtede æg i lov om assisteret reproduktion, men til gengæld er det muligt at forbedre forholdene omkring selve ægdonationen inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Der er i dag et krav om såkaldt dedikeret donation, og det vil sige, at en kvinde først skal donere et æg, når der er fundet en konkret modtager af æggene. Kravet medfører begrænset fleksibilitet og øget ventetid for både donor og modtager af ægget, og det er ærgerligt, når flere kvinder faktisk ønsker at donere deres æg og på den måde også hjælpe enlige og par, som har brug for ekstra hjælp for

at få ønsket om et barn opfyldt. Derfor har vi i regeringen sammen med i øvrigt et bredt flertal af Folketingets partier netop indgået en politisk aftale, som afskaffer kravet om dedikeret donation, og når jeg læser bemærkningerne til B 73, synes det i øvrigt også at være det egentlige ønske med beslutningsforslaget.

Derfor glæder jeg mig selvfølgelig over, at Liberal Alliance, som har fremsat beslutningsforslaget her, sammen med et næsten enigt Folketing har valgt at tilslutte sig regeringens forslag til en politisk aftale. Til gengæld virker det sådan lidt mystisk, at LA så samtidig fastholder B 73, som vi behandler her i Folketingssalen i dag, og som er i modstrid med Danmarks internationale forpligtelser. Det var derfor, jeg egentlig også var spændt på at høre forslagsstillerens motivation for beslutningsforslaget. Men det er jo ikke altid logik, der præger dansk politik.

Til gengæld sikrer vi nu med aftalen, at det både bliver nemmere, men også mere fleksibelt for den enkelte kvinde at donere æg, når hun ønsker det, og hvis hun ønsker det. Og modtageren vil kunne vælge mellem allerede udtagne æg fra flere ægdonorer, ligesom det i dag også er tilfældet med sæddonation. Men det er vigtigt for mig at understrege, at aftalen jo ikke betyder, at der nu åbnes op for et marked, hvor fertilitetsklinikker kan begynde at købe og sælge æg. Klinikkerne må fortsat ikke drive kommerciel handel og opkøbe og opbevare ubefrugtede donoræg for derefter at sælge dem videre til en anden klinik. Det følger af bioetikkonventionen og vævsdirektivet og kan derfor ikke ændres.

Det vil med aftalen også fortsat være et krav, at æggene, der udtages, skal bruges til at behandle barnløse. Men ved at vi nu gør rammerne for ægdonation mere fleksible, kan vi i hvert fald blive i stand til også at hjælpe flere kvinder, der har brug for ægdonation, så tak til Folketingets partier for at være med i den politiske aftale. Afslutningsvis skal jeg for en god ordens skyld understrege, at regeringen på baggrund af Danmarks internationale forpligtelser ikke kan bakke op om beslutningsforslaget. Tak, formand.

Kl. 12:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er en kort bemærkning til fru Sólbjørg Jakobsen.

Kl. 12:14

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Tak. Indledningsvis vil jeg gerne kvittere for, at regeringen faktisk har gjort meget på fertilitetsområdet, og takke for samarbejdet der. Både ophævelsen af tidsbegrænsning på opbevaring af æg og også muligheden for lesbiske par for at donere i partnerægdonation har vi alle sammen været med til at bakke op om, og det synes jeg er dejlig positivt.

Her har man så valgt at tage vores beslutningsforslag og lave en aftale, hvor man imødekommer nogle af de benspænd, som vi ser nu i forbindelse med ægdonation, men man mener, det er i strid med internationale forpligtelser ikke at have en særskilt paragraf for æggceller, selv om vi ikke har en særskilt paragraf for sædceller. Og jeg har spurgt ministeriet direkte: I den her konvention, som man gerne vil opfylde, er der så forskel på sæd og æg i den her sammenhæng? Og jeg har decideret fået at vide: Der er ikke forskel.

Så hvis det er i strid med internationale forpligtelser ikke at have den her paragraf, § 12, hvornår tænker ministeriet så at fremlægge noget for sæd, eller er der bare forskellige regler for sæd og æg i regeringens øjne?

Kl. 12:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 12:15

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først og fremmest vil jeg da gerne understrege, at den politiske aftale, vi nu har indgået – og igen tak til Folketingets partier for at være med – ikke er afstedkommet af, at Liberal Alliance har fremsat beslutningsforslaget, for vi har sådan set været i gang med at arbejde med det her område internt i regeringen og blandt regeringspartierne igennem et stykke tid. Men det er jo kun godt, når der er flere, der også interesserer sig for det her område, og jeg synes, vi nu leverer en politisk aftale, som sådan set også imødekommer det, som jeg opfatter som værende intentionen med beslutningsforslaget.

Problemet med beslutningsforslaget er så virkemidlet, nemlig at Danmark ikke skal overholde vores internationale forpligtelser, og de internationale forpligtelser på området gælder jo både for den menneskelige krop og dens bestanddele, og de gælder dermed både for æg og for sæd. Der er et generelt forbud imod at yde eller modtage betaling eller anden økonomisk fordel for udtagelse eller overførsel af væv og andet biologisk materiale til behandling.

Så er det rigtigt, at man fra politisk side har valgt at regulere donoræg tydeligere end donorsæd. Hvorfor har man det? Det er der en god grund til. Vi kvinder er født med et bestemt og begrænset antal æg i vores krop, mens mænd har det privilegie at kunne producere sæd hele livet. Men jeg er nødt til at sige: Reguleringen af ægdonation er ikke en overimplementering af Danmarks internationale forpligtelser.

Kl. 12:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 12:17

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Jamen Danmarks internationale forpligtelser indeholder *ikke* elementer af, at det handler om, at vi har færre æg, som årene går, i forhold til mænds sæd. Det handler om, hvad det er, man må tillade med væv. Så begrundelsen holder simpelt hen ikke vand. Og i forhold til at det ikke er grundet i Liberal Alliances forslag, har vi nu forsøgt tre gange i den her valgperiode at fremsætte forslag, hvor man tilfældigvis skal give svar på en aftale lige inden førstebehandlingen. Så det er ikke nogen tilfældighed; det ved vi alle sammen godt.

Men § 12 i den her lovgivning giver ikke mening, medmindre man ser forskelligt på, hvad vi kvinder kan tage stilling til i forhold til mænd.

Kl. 12:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 12:18

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er jo heldigvis sådan, at jeg udmærket ved, hvad vi laver i vores regering, og hvad partierne SVM har foretaget sig, og der har været en interesse for at kigge på det område, og det arbejde startede vi også med henblik på at indgå en politisk aftale, også længe inden LA fremsatte det her beslutningsforslag. Men helt ærligt: Det er jo sådan noget politisk pjat at sidde og diskutere her, for det væsentlige er jo, at vi nu har lavet en aftale, som imødekommer det, der er intentionen med beslutningsforslaget.

Jeg glæder mig over, at LA er med i aftalen, men hvorfor er det så, man insisterer på at fastholde et beslutningsforslag, hvor virkemidlet, nemlig at ophæve § 12, som vil være i modstrid med vores internationale forpligtelser, så er LA's svar? Jeg troede, man som parti, der gerne også vil gå hen og forsøge at være regerings-

dueligt, også var optaget af at overholde Danmarks internationale forpligtelser. Men det kan jeg forstå ikke er tilfældet på området her.

Kl. 12:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, så vi går videre til ordførerrækken. Den første er fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet.

Kl. 12:19

(Ordfører)

Lea Wermelin (S):

Jeg iler op på talerstolen med stort engagement. Det er i virkeligheden ikke så meget på grund af beslutningsforslaget, for det, jeg gerne bruge min taletid på i dag, er sådan set den aftale, som vi har lavet om lige præcis det, som det forslag, som vi behandler her, handler om, og som jeg kan undre mig lidt over at vi skal bruge Folketingets tid på. Jeg mener sådan set, at vi har løst problemet med den aftale, vi har lavet, og som ministeren også understregede, er det noget, vi har arbejdet med i et stykke tid, og det har vi, fordi fertilitetsområdet er ekstremt vigtigt.

Der er desværre rigtig mange danskere, som har problemer med at kunne skabe den familie, de gerne vil, og kunne få de børn, som de drømmer om, og derfor har vi taget en lang række initiativer for at afhjælpe det. Ministeren gennemgik nogle af dem, og nu kommer der så endnu et i rækken.

Beslutningsforslaget handler om ægdonation, og den aftale, vi jo så har lavet, går netop ud på, at det skal være mere fleksibelt, dvs. at man skal destruere færre æg. Det virker tosset, som reglerne er i dag, at vi, når der er kvinder, som gerne vil donere, og der er æg, som kunne bruges, ikke gør det på en klogere måde. Så nu kan vi få flere donoræg, vi kan reducere antallet af udtagne æg, som går til spilde, og i virkeligheden gøre flere danske familier glade, fordi de så forhåbentlig kan få det barn, de drømmer om.

Så det er utrolig dejligt, at vi får den her aftale ud over rampen, og jeg glæder mig sådan set bare til det fortsatte arbejde for at gøre det så nemt som muligt at få de børn, man gerne vil have.

Kl. 12:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Sólbjörg Jakobsen.

Kl. 12:21

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak til ordføreren, også for åbenheden i forhold til at lave nogle mere smidige regler på det her område.

Jeg beklager, at ordføreren ser det som unødvendigt, at vi får kigget på, hvorfor vi har strengere krav, når kvinder donerer kønsceller, i forhold til når mænd donerer kønsceller. Hvad er ordførerens holdning til, at man vurderer det forskelligt fra regeringens side, i forhold til om det er sædceller eller ægceller, altså hvordan reguleringen skal være, når ministeren begrundet det med, at det er, fordi man har færre og færre æg? Er det noget, man har set i internationale forpligtelser, og som der skal tages højde for?

Kl. 12:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:21

Lea Wermelin (S):

Jeg synes, det er rigtig dejligt, at Liberal Alliance og ordføreren har et meget stærkt ønske om at gøre noget i forhold til hele fertilitets-

området. Den ambition deler vi, og det er dejligt, at Liberal Alliance også er med i den aftale, som vi har lavet i dag.

I forhold til det konkrete i beslutningsforslaget synes jeg man er nødt til at sige: Hvad er politik, og hvad er faktisk? Og faktisk er det sådan, at der er en konvention, som jo også skal beskytte kvinder mod, at man handler med eksempelvis æg kommercielt. Det skal så også beskytte mænd, og det var også det, vi hørte ministeren sige, altså at det gælder både æg og sæd. Så der er jo ikke nogen forskel, og det, der er tale om her, er en faglig fortolkning af, hvordan reglerne ser ud.

Kl. 12:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren

Kl. 12:22

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Reglerne i dag ser sådan ud, at de internationale forpligtigelser, der bliver lagt til grund, gælder for både æg og sædceller. Kigger man så på den danske lovgivning, har vi kapitel 3, der handler om ægceller, og så har vi kapitel 4, der handler om sædceller. I forhold til ægceller har man indsat en ekstra betingelse ind, som ikke gælder for sæd, uden at der er sundhedsfagligt belæg for det. Hvorfor mener Socialdemokratiet, at det er okay, at man forskelsbehandler kvinders muligheder for at donere kønsceller i forhold til mænds muligheder?

Kl. 12:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:23

Lea Wermelin (S):

Man kan jo godt stille spørgsmålet igen, men man får det samme svar. For i Socialdemokratiet mener vi, at det er utrolig vigtigt, at vi har nogle mere fleksible regler – det er det, vi har lavet en politisk aftale omkring – så det bliver nemt at donere æg. Samtidig vil vi gerne respektere de internationale forpligtigelser, vi har, fordi det også handler om at beskytte mennesker mod, at vores kroppe bliver kommercialiseret i forhold til salg af væv og biologi i det hele taget.

Så vi står jo bare på den faglige vurdering, der er, og som er, at man ikke kan afskaffe § 12.

Kl. 12:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Eva Kjer Hansen fra Venstre.

Kl. 12:23

(Ordfører)

Eva Kjer Hansen (V):

Tak, formand. At kunne skabe den familie, man ønsker sig, er grundstenen i mange menneskers lykke. Desværre er der jo rigtig mange, der kæmper med ufrivillig barnløshed, og der er der al mulig grund til, at vi får kigget ind i, om de regler, der er på området, giver størst mulig frihed og størst mulig fleksibilitet og dermed den bedste mulighed for, at familierne netop kan få opfyldt deres ønske. Derfor er der jo god grund til at takke og rose ministeren for nu at have lavet en aftale på området, der imødegår de hindringer, de udfordringer, der har været på området, og ovenikøbet at have sikret, at der er et meget bredt flertal af Folketingets partier, der har tilsluttet sig aftalen. Det kan man kun rose som værende godt håndværk.

Det, der så undrer mig i forhold til dagens debat om et beslutningsforslag, der jo er meget konkret i forhold til ophævelse af en paragraf, er, hvor Liberal Alliance står i forhold til det her med at kunne få en økonomisk gevinst af den menneskelige krop og dens

bestanddele. For det stærkeste argument fra min side for at afvise det her beslutningsforslag er, at det handler om, at vi er sikre på, at vi i vores lovgivning har det her generelle forbud med mod at yde eller modtage betaling eller anden økonomisk fordel for udtagelse eller overførsel af væv og andet biologisk materiale til behandling.

Der er også en international konvention, som allerede har fyldt meget i debatten, men uanset om vi havde den eller ej, vil det i hvert fald ud fra Venstres synspunkt være helt afgørende, at vi sikrer, at der ikke er mulighed for at hente økonomiske gevinster på det område. Og det er jo det, der er hele grundlaget for det forslag. Så man kan ikke ophæve den paragraf, sådan som det er skruet sammen i dag, og det er også hovedbegrundelsen for at afvise det her. Samtidig glæder jeg mig over, at der så nu er indgået den her aftale, der tager højde for den manglende fleksibilitet, der har været i reglerne indtil nu.

Kl. 12:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Sólbjörg Jakobsen.

Kl. 12:25

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak til ordføreren. Hvis det er afgørende med en bestemmelse, der hindrer, at man handler med æg eller sæd – og her ved vi jo godt, at det er behandlingen, man betaler for; det, betalingen egentlig er for, er besværet, man går igennem, smerten og de praktiske udgifter ved det – hvorfor mener Venstre så, at det er magtpåliggende, at man har en § 12 om ægceller, når man ikke har en om sædceller, og når de internationale forpligtigelser gælder på præcis samme måde for æg som for sædceller, sådan som ministeriet selv har oplyst?

Kl. 12:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:26

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg har noteret mig, at ordføreren stiller de samme spørgsmål til ordførere og ministre, og det bliver jo de samme svar, der gør sig gældende, i forhold til at der er nogle regler, vi gerne vil have sikkerhed for er gældende i vores lovgivning.

Kl. 12:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:26

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Hvis det var sådan, at svaret gav mening, havde jeg jo trukket mit beslutningsforslag med det samme. Men der er ikke nogen af jer, der kan svare mig på, hvorfor man mener, at det er i orden at have regulering på sædceller på den måde, vi har i dag, men mener, at man ikke kan gøre det samme med ægceller på grund af nogle internationale forpligtigelser, som gælder på samme måde for begge områder. I har ikke forklaret, hvad det er, der ligger til grund for den her forskelsbehandling, på nær noget med, at vi åbenbart har færre æg nu. Men reguleringen der er jo ikke en del af de internationale forpligtigelser.

Kl. 12:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:27

Kl. 12:31

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal gentage, at det ikke kun er på grund af de internationale forpligtelser. Det er forpligtelser, jeg også synes vi skulle have i dansk sammenhæng, hvis der ikke var de internationale konventioner. For for mig er det en meget vigtig beskyttelse, at man ikke på den måde har mulighed for økonomisk at belønne noget handel med f.eks. æg. Og så synes jeg altså, at ministeren tidligere svarede meget klart på, at der er forskel på sæd og æg.

Kl. 12:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Man må gerne være lidt stille. Man må gerne snakke sammen, men det må gerne foregå lidt stille.

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:28

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DD):

Først tak til Liberal Alliance for at fremsætte det her beslutningsforslag, B 73, om at sikre kvinders selvbestemmelse over egne kønsceller. Det er helt tydeligt, at forslagsstillerne har den helt rette ambition om at sikre flere barnløse par bedre mulighed for at blive forældre, og det er en ambition, som vi i Danmarksdemokraterne deler. Så vi deler ambitionen om at sikre bedre hjælp til flere barnløse par, men vi er i Danmarksdemokraterne ikke enige i fremgangsmåden i forhold til det foreliggende beslutningsforslag, og derfor kan vi heller ikke i Danmarksdemokraterne støtte beslutningsforslaget. Men vi deler til fulde den ambition, der ligger bag.

Så skal vi jo også lige bemærke, at regeringen sammen med flertal her i Folketinget inklusive LA, som er forslagsstiller, og Danmarksdemokraterne jo netop i dag har besluttet at gøre rammerne for ægdonation mere fleksible, så vi sikrer, at flere kan få hjælp til at blive forældre. Konkret gøres der op med kravet om, at kvinder, som gerne vil hjælpe ufrivilligt barnløse, kun kan donere æg til en bestemt modtager. Det kaldes dedikeret ægdonation. Det følger også af kravet om dedikeret donation, at fertilitetsklinikkerne først må udtage æg, når der er fundet en konkret kvinde, som vil modtage æggene.

De to krav betyder i praksis, at æg risikerer at gå tabt på et tidspunkt, hvor mange barnløse par står på venteliste til at få hjælp til at blive gravide. Der er vi sådan set enige i, at det skal vi gøre op med, og derfor er vi også tilfredse med den aftale, som der er indgået. Men vi mener i Danmarksdemokraterne ikke, at der skal ske en fuld kommerialisering, hvor man f.eks. kan drive kommerciel handel og opkøbe og opbevare ubefrugtede donoræg for derefter at sælge dem videre til en anden klinik og benytte æggene til andre end barnløse par, som LA foreslår, og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Så har der været noget virvar heroppe på talerstolen om, hvorvidt LA burde have trukket det her forslag eller ej, og det synes jeg er sådan noget fnidderfnadder, må jeg indrømme. Jeg mener, at LA er i sin fulde ret til at fremsætte alle de beslutningsforslag, som LA vil, her i Folketinget og til at gå på talerstolen og fortælle omkring de ting, der ligger LA på hjerte. Jeg synes, at det der christiansborgfnidderfnadder bør vi være for gode til at gå ind i.

Så tak til forslagsstillerne for at gå ind i debatten. Man kan heller ikke afvise, at det pres fra forslagsstillerne har været med til at gøre, at der i dag er blevet indgået en aftale.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre til den næste, og det er fru Kirsten Normann Andersen fra SF. Velkommen.

Kl. 12:31

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og også tak fra mig til Liberal Alliance for at sætte fokus på behovet for fortsat at styrke fertilitetsområdet. Jeg tror, at alle kan være enige om, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at undgå spild af donoræg. Derfor vil jeg også sige tak til regeringen for et hurtigt aftræk i forhold til at komme med et konkret bud på, hvordan vi undgår spild af donoræg til fertilitetsbehandling, og tak for den aftale, som er indgået.

Jeg må sige, at jeg er overrasket over, at Liberal Alliance også er en del af aftalen, for set med mine øjne ville det også have givet anledning til at trække det her beslutningsforslag, så vi ikke skulle bruge tid på at behandle det her i Folketinget. Vi har også tilsluttet os aftalen, og vi glæder os over, at fjernelse af unødigt bureaukrati kan sikre mere fleksibilitet og en mere fleksibel håndtering af donoræg.

Det er også vigtigt for SF, at vi med aftalen overholder internationale forpligtelser, ifølge hvilke den menneskelige krop og dens bestanddele ikke må give anledning til økonomisk vinding, og aftalen åbner heller ikke op for banker med isolerede æg, hvor kvinder donerer æg, som fertilitetsklinikker senere kan sælge til en modtager, sådan som vi kender det fra netop sæddonation. De forbehold tager LA ikke i beslutningsforslaget, og derfor støtter vi heller ikke beslutningsforslaget. Tak for ordet.

Kl. 12:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Rosa Eriksen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 12:33

(Ordfører)

Rosa Eriksen (M):

Tak for ordet. I dag sætter vi fokus på kvinders selvbestemmelse over egne kønsceller. Det er et utrolig vigtigt emne, som er centralt, og som jeg synes vi har en rigtig god dialog om. Det er et emne, som regeringen har været og er meget optaget af og har arbejdet med over en længere periode.

Vi har tidligere styrket fertilitetsområdet ved at sikre, at ufrivilligt barnløse kan få vederlagsfri fertilitetsbehandling til barn nummer to. Vi har også givet enlige og par op til seks gratis forsøg med reagensglasbehandling. Det er fornuftig politik, og det er en hjælp til de fantastiske mennesker, der har et ønske om at sætte børn i verden. For selvfølgelig skal vi hjælpe med det, vi kan, inden for de sundhedsfaglige rammer.

I Moderaterne er vi enige i, at vi skal sikre fleksible rammer for kvinder, der frivilligt vil donere ægceller til modtagere, der ønsker at sætte børn i verden. Det er et prisværdigt formål, som selvfølgelig ikke skal begrænses af dumme regler. LA foreslår dog, at der skal fremsættes et lovforslag, som ophæver § 12 i lov om assisteret reproduktion. Det er ikke muligt at ophæve denne paragraf på grund af de internationale forpligtelser, Danmark har.

Imidlertid har regeringen sammen med Liberal Alliance og Folketingets partier valgt at indgå en politisk aftale om at styrke muligheden for donation af æg, uden at § 12 ophæves, som ellers er grunden til, at vi diskuterer det her beslutningsforslag. Vi vil være med til at gøre det lettere, hurtigere og mere fleksibelt at donere æg inden for rammerne af vores internationale forpligtelser og de

sundhedsfaglige anbefalinger. Med aftalen foreslår vi, at kravet om dedikeret donation afskaffes, så donation af æg kan ske, uden at der er fundet en konkret modtager af ægget.

I Moderaterne ser vi positivt på, at vi nu styrker fleksibiliteten omkring donation, og at modtageren fremover kan vælge mellem udtagne æg fra flere donorer. Dermed styrker vi muligheden for at få et barn for de kommende forældre, der er ufrivilligt barnløse. I Moderaterne stemmer vi imod beslutningsforslaget, fordi det går imod Danmarks internationale forpligtelser, men vi er glade for, at vi sammen med Folketingets partier har indgået en fornuftig politisk aftale på området. Tak for ordet.

Kl. 12:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Sólbjørg Jakobsen.

Kl. 12:35

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Tak. Jeg vil gerne høre Moderaterne om, hvorfor det er imod internationale forpligtigelser ikke at have en § 12 i forhold til donation af æg, når det angiveligt ikke er imod internationale forpligtigelser at have samme regelsæt for sæddonation. Hvad er forskellen? Jeg ved, at der er forskel på sæd og æg, men hvad er forskellen, som gør, at du skal have en § 12 i forhold til æg og ikke på sæd?

Kl. 12:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:36

Rosa Eriksen (M):

Jeg må indrømme, at jeg synes, at den her debat er en lille smule forvirrende. § 12 handler om biologiske vævsdele, som jo omfatter sæd, som ministeren også redegjorde for. Jeg må med al respekt indrømme, at jeg lidt har problemer med at forstå, hvor det er, ordføreren vil hen. For § 12 sikrer jo en imod, at man ikke kan få økonomisk vinding ved at sælge kropsdele, altså sælge de her celler. Så kan ordføreren måske uddybe, hvad det er, ordføreren mener?

Kl. 12:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:36

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Hvis det er ordførerens opfattelse af, hvad der står i § 12, forstår jeg godt, at det forvirrer. For § 12 handler kun om ægceller. Det handler ikke om sædceller. § 12 er i kapitel 3, som kun handler om æg. Går du videre til kapitel 4, handler det om sæd. Der er ikke tilsvarende regler. Så hvorfor er det nødvendigt at have en paragraf kun til æg, når man ikke har det til sæd, og når det er de samme internationale forpligtigelser, man skal følge? Hvorfor er der den her særbehandling?

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:37

Rosa Eriksen (M):

Nu tror jeg, at jeg ved, hvorfor det er, debatten kører af sporet. Det er, fordi ordføreren ikke er korrekt oplyst. § 12 gælder for både æg og sædceller.

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Den næste er hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 12:37

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Desværre er jeg blevet lidt ramt af et eller andet, der generer min stemme, men det er der også andre der har, kan jeg høre. Jeg vil gerne starte med at sige, at i Det Konservative Folkeparti elsker vi børn; vi kan næsten ikke få nok af dem. Sådan er der heldigvis rigtig mange der også har det. De vil gerne have et barn, og derfor har vi også, som flere har været inde på, jo lavet aftaler i forhold til at sikre, at det kan lykkes for flere, bl.a. i forhold til det andet barn.

Vi synes selvfølgelig også, at det er ganske uhensigtsmæssigt, at når man som kvinde har fået udtaget nogle æg, der er i overskud, er det måske endt med – det er det jo tidligere endt med – at de æg så gik til spilde. Det er hensigtsmæssigt, at der er mulighed for, at man kan donere de overskydende æg, sådan at man kan sikre nogle flere børn. Den vej skal vi, og derfor har vi også tilsluttet os den aftale, som regeringen har lagt op til. For den dækker de ønsker og behov, som vi i Det Konservative Folkeparti også har, for at sikre, at der kort og godt bliver født nogle flere børn. Tak for ordet.

Kl. 12:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 12:39

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak til Liberal Alliance for at fremsætte det her beslutningsforslag, som jeg kan meddele at Dansk Folkeparti ikke kan støtte. Der er lavet en aftale blandt en stribe partier i Folketinget, der gerne skulle sørge for, at æg, der allerede er udtaget, men som man ikke umiddelbart kan bruge til det, de i første omgang var bestemt til, vil kunne anvendes til andre eller doneres væk. Det synes vi egentlig er en god idé.

For situationen er jo den, at når man udtager æg, kan det være en meget stor, meget ressourcekrævende og meget hård proces, som kvinder skal igennem. Det er en længere proces, som kvinder skal igennem. Derfor giver det god mening, at hvis der er æg tilovers fra den proces, kan man gemme dem eller donere dem væk; man kan i hvert fald sørge for, at de ikke bare umiddelbart går til spilde, så man så få gange som overhovedet muligt skal udsætte kvinder for den belastning, det er at få udtaget æg. Derfor kan vi også tilslutte os den aftale, som jeg tror vel nærmest alle Folketingets partier er en del af, i hvert fald de fleste. Den kan vi i hvert fald tilslutte os, fordi vi synes, at det er ret fornuftigt.

Liberal Alliances forslag her går jo så et skridt videre – et skridt videre, der betyder, at man kan have penge involveret i ægdonationer. Den del af forslaget kan vi ikke støtte, og vi kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget, selv om vi egentlig synes, at det er rigtig fint, at Liberal Alliance jo også rejser et væsentligt tema, der forhåbentlig også kan være med til at sætte fokus på, at vi skal have nogle flere børn i Danmark. Vi mangler børn. Vi vil gerne have flere børn. Børnetallet er alt for lavt til at opretholde vores samfund og til at holde liv i vores lokalsamfund og vores skoler. Så den debat er sådan set god. Den tager vi gerne. Men vi kan ikke umiddelbart støtte beslutningsforslaget her. Tak for ordet.

Kl. 12:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, og så er det hr. Stinus Lindgreen fra Radikale Venstre. Velkommen.

Kl. 12:41

(Ordfører)

Stinus Lindgreen (RV):

Tak, formand. Tak for ordet. Tak til Liberal Alliance for at tage emnet op her i salen. For det er nemlig en vigtig dagsorden, vi diskuterer her, og det er jo mærkværdigt, at vi i dag har en lovgivning i Danmark, der betyder, at ellers brugbare æg destrueres, selv om de i princippet kunne bruges til donation og derved hjælpe ufrivilligt barnløse.

Liberal Alliance peger meget fint i beslutningsforslaget på problemerne, nemlig at donoren ikke bare kan vælge, hvornår man nu skal donere, eftersom der skal være et match, og at resten af donationen skal destrueres, når først ægget har været brugt til den matchende partner. Det giver ikke meget mening, og det er der heldigvis et bredt flertal af partier her i Folketinget som er enige om.

Derfor er vi i Radikale Venstre også glade for at være med i den aftale, der har været nævnt et par gange, og som, sådan som jeg læser det, løser netop de to problemer, der peges på i beslutningsforslaget. Det kommer til at gavne kvinder og familier, fordi det vil øge antallet af tilgængelige æg. Så er jeg sådan set personligt ligeglad med, om aftalen kom på grund af beslutningsforslaget, eller om det har været længe undervejs. Liberal Alliance skal have stor tak for at tage emnet op, og ministeren skal have tak for at lave en aftale, der løser problemet.

Vi kommer ikke til at stemme for beslutningsforslaget. Vi er enige, hvad angår de problemer, der peges på. Vi mener, at de er blevet løst her. Jeg noterer mig også, at ministeren påpeger, at det ville være i strid med vores internationale forpligtelser i forhold til håndteringen af biologisk væv og kropsdele. Jeg er ikke jurist, men jeg ved dog nok om menneskelige kønsceller til også at sige, at der jo er forskel på, hvordan man udtager henholdsvis ægceller og sædceller. Hele processen er noget mere omstændelig, når vi snakker ægceller. Det kunne være en del af forklaringen. Jeg ved det ikke. Jeg kan bare se, at med den her aftale løser vi de problemer, der peges på, og det er for os det vigtigste.

Så har jeg lovet at hilse fra ordførerne fra Alternativet og Enhedslisten, der desværre ikke kunne være her, og sige, at de heller ikke stemmer for forslaget, men heldigvis også er med i aftalen. Tak for ordet.

Kl. 12:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så går vi til ordføreren for forslagsstillerne, fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 12:43

(Ordfører for forslagsstillerne)

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak, og tak for debatten i salen, selv om jeg ikke synes, den har gjort mig særlig meget klogere på, hvorfor regeringen mener, at man ikke kan ophæve den her særregel, hvad angår kvinders kønsceller i forhold til mænds. Jeg vil faktisk starte med at korrigere Moderaternes ordfører, som siger, at jeg er fejloplyst. Jeg kan hilse og sige, at § 12, som jeg og ordføreren for Moderaterne drøftede, altså kun handler om æg, den handler ikke om sæd. Det er rigtigt, at de internationale forpligtigelser, der henvises til, vil omfatte både æg og sæd. Men det er jo nemlig hele pointen. Det er jo de samme ting, de skal leve op til, men vi har lavet særregler for ægceller.

Jeg synes, det er meget positivt – og det vil jeg gerne takke regeringen for – at regeringen har budt os op til den her aftale, hvor vi får fjernet nogle af de bånd. Det tror jeg bliver godt, men vi har ikke samme vilkår for ægdonation i Danmark som for sæddonation. Det er rigtigt, at æg og sæd ikke er det samme, og der må gerne være forskellige regler for kvindelige kønsceller og mandlige kønsceller, hvis det er sundhedsfagligt begrundet. Men hvad jeg har lagt mærke til, siden jeg kom ind, og efter jeg har gennemgået vores regulering på det reproduktive område, er, at der bliver taget nogle hensyn til kvinder, som der ikke bliver taget til mænd. Jeg har lyttet til gamle debatter og hørt, hvad det er for nogle begrundelser, der bliver brugt. For ganske få år siden havde man tidsbegrænsning for opbevaring af æg oppe at vende. Mit eget parti var også imod dengang. Det var vi alle sammen. Man mente, at det er synd, hvis nu kvinder ikke tænker sig godt om. Man har jo taget et andet hensyn til kvinder, end man har taget til mænd, og det synes jeg skal være begrundet fagligt og ikke være et misforstået hensyn, som vi ellers ser mange steder.

Der bliver sagt, at der ikke skal handles med væv, og at vi så derfor skal have § 12. Det bliver ikke af nogen forklaret, hvorfor man så ikke vil indføre en lignende § 12 for sædceller. Ingen har kunnet forklare, hvorfor man ikke mener, at det også skal gælde for sædceller. Det er præcis samme internationale forpligtelser, det falder ind under. Så det er nogle hensyn, man tager til de kvindelige kønsceller, som man ikke tager til de mandlige. Jeg finder det problematisk, hvis ikke man kan bruge andre begrundelser, andet end at det er smertefuldt at gå igennem, eller at kvinders kønsceller bliver færre med årene, mens der bliver flere af mænds. For det ændrer ingenting ved de ting, der er stillet op i de internationale forpligtigelser. Så det handler udelukkende om et hensyn til kvinden, og der synes jeg bare, at vi kvinder selv skal være i stand til at lave en vurdering af, hvad det er, vi vil. Det vil betyde en større sikkerhed for os kvinder, at der gælder de samme krav, og at vi har de samme rettigheder, som gælder ved sæddonation. Det vil også være bedre for branchen. Vi har været førende i det her land på det reproduktive område, og det giver ingen mening, at vi halter bagud i forhold til at sidestille æg- og sæddonation, hvor det kan lade sig gøre. Der er andre lande, der går i gang. Hvorfor er vi bagud på det her område?

Derfor tror jeg faktisk, at jeg kan stå her og have alle imod mig, men jeg er faktisk hundrede procent sikker på, at næste gang det her er oppe at vende i Folketingssalen, vil alle være for. Det tror jeg faktisk godt jeg tør lægge hovedet på blokken for at sige. Jeg tror simpelt hen, at det her handler om, at vi tør modernisere vores regulering for det reproduktive område, og at vi tør sige: Selvfølgelig kan vi kvinder selv finde ud af at tage de hensyn, der skal tages, ligesom mænd kan. Derfor skal vi ikke differentiere i reguleringen af kønsceller mellem mænd og kvinder, medmindre det er sundhedsfagligt vurderet, og det er det ikke her.

Så jeg takker for debatten, men jeg har stadig ikke fået en dybere forklaring på, hvorfor man mener, at kvinders kønsceller skal reguleres anderledes end mænds i den her sammenhæng. Jeg synes egentlig, at det er helt absurd at sige, at bare fordi man er blevet imødekømt – for nogle er det bånd – i sit beslutningsforslag, så er det spild af tid at sidde her i salen. Det her handler om, at man har nogle andre krav til kvinders kønsceller end til mænds, som man ikke kan begrunde. Det vil stadig være gældende efter den her aftale. Derfor er det også stadig væk et beslutningsforslag, jeg er i min gode ret til at fremsætte. Så det der med at sige, at man ikke ville kunne tage det i salen, fordi man er blevet imødekømt halvvejs, forstår jeg vitterligt ingenting af. Det vil jeg gøre igen en anden gang, og hvis det er, man bliver imødekømt fuldstændig, så trækker man selvfølgelig sit beslutningsforslag, men hvis ikke man gør, er man i sin gode ret til at holde fast i det.

Tak for debatten. Vi tager den igen om nogle år. Der tror jeg faktisk vi får det igennem.

Kl. 12:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg kan oplyse ordføreren, at debatten ikke er slut endnu. For der er en række medlemmer, der har ønsket at komme med bemærkninger eller spørgsmål, og den første er hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:48

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak for beslutningsforslaget, og selvfølgelig har vi tid til at diskutere det her. Så fru Sólbjörg Jakobsen og Liberal Alliance må endelig fremsætte nogle flere forslag, for det giver os jo lejlighed til at udveksle nogle holdninger.

Det, jeg gerne vil spørge ordføreren om, handler om det svar, som ministeren gav i sin indledende tale, der jo handlede om internationale konventioner. For ministeren gjorde det jo meget klart, at hvis man vedtager det her forslag, bryder man internationale konventioner, og så skal jeg da indrømme, at jeg et kort øjeblik sad og tænkte på, om vi så her skulle ændre vores stemme. For der var da meget fristende på sådan en torsdag, hvis vi sammen med Liberal Alliance kunne få lov til at være med til at udfordre en konvention.

Så derfor vil jeg bare spørge ordføreren, som jo også er politisk ordfører, om vi kan se frem til, at Liberal Alliance på andre områder end på sundhedsområdet vil tage handskerne af og sige, at nu skal vi gøre noget for at udfordre nogle internationale konventioner, f.eks. på rets- og udlændingeområdet. For det vil jo kun glæde mig.

Kl. 12:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:49

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak for spørgsmålet. Jeg sad også og tænkte i mit stille sind, at når hr. Peter Kofod hører, at vi snakker om internationale konventioner, så er mine chancer for, at DF bakker mig op, bedre.

Det skal siges, at jeg ikke synes, at vi skal være blinde for det, når vi i et svar fra et ministerie kan se, at det vil være i strid med internationale konventioner, og at vi så bare skal sige, at det er super, og det er så det. For hvis det var sådan, at jeg sagligt kunne se, at det giver mening, så var det godt. Men når man ikke vil sige, at man vil indføre en tilsvarende § 12, når det drejer sig om sæddonation, når man siger, at det er de samme regler, som man forsøger at overholde, så synes jeg ikke, at man siger, at det er i strid med internationale konventioner ikke at have den her regel. For ellers ville man jo gå i gang med at indføre det i forhold til sæddonation.

Så du kan i hvert fald forvente, at vi forholder os sagligt til det, og er det i strid med konventionerne, vil vi gerne holde os inden for dem, men er det en vurdering fra ministeriet, som lyder som en søgt forklaring, nej, så er vi ikke bange for, at det strider imod dem.

Kl. 12:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:50

Peter Kofod (DF):

Så det, jeg skal finde ud af, er, om det bare er, fordi man synes, der i dag er så dårlig en tilstand, at man så siger, at man er villig til at køre frem, også selv om man får at vide, at man her med åbne øjne overtræder en konvention, og man så er ligeglad, fordi det indholdsmæssige vægter højere, eller man ikke tror på ministeriet, når ministeriet siger, at det bryder en konvention. Det er bare, så jeg kan forstå det.

Det er jo fair nok, hvis man siger, at indenrigs- og sundhedsministeren og hele hendes ministerie fuldstændig har misforstået det, og at man er klogere end dem. Det vil jo ikke være første gang, at en regering tager fejl, kan man sige. Altså, hvad er det? Er det bare en indholdsmæssig uenighed, eller er man villig til at køre frem?

Kl. 12:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:51

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det er ikke noget, man kan sætte et facit på. Når vi mener, at det ikke er i strid med internationale konventioner, så synes jeg, at vi her i Folketinget i fællesskab skal forsøge at presse på, hvor vi kan, så vi i Danmark kan bestemme mest muligt i vores eget land. Derfor skal vi også, uanset om det kommer fra et ministerie eller fra anden side, forholde os kritisk til, om det er noget, vi skal turde udfordre, og der synes jeg ikke, at man skal være bleg for i hvert fald at afkræve et svar på, hvorfor man ikke vil indføre en tilsvarende § 12, når det drejer sig om sæddonation, hvis man mener, at det er i strid med internationale konventioner ikke at have det, når det drejer sig om ægdonation.

Kl. 12:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fru Rosa Eriksen.

Kl. 12:51

Rosa Eriksen (M):

Kæmpe ære og respekt for ordførerens ihærdighed, men for at få debatten lidt ned i det substantielle vil jeg sige, at jeg er enormt forvirret, og at jeg er i tvivl om, hvad det er, ordføreren vil. Hvad er det for nogle hensyn, ordføreren mener der bliver taget til den ene type frem for den anden type? Hvad er det for en forskel, det her beslutningsforslag vil gøre for dem, der enten skal donere æg eller modtage æg?

Så er der bare en serviceinformation: Vi taler om bioetikkonventionens artikel 21, der gælder for både sædceller og æg, og det er ikke polemisk, jeg mener det: Vil ordføreren med eksempler eller lignende forklare, hvad det er, det her beslutningsforslag vil gøre, som den aftale, vi har indgået, ikke gør?

Kl. 12:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:52

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Den servicemeddelelse forsøgte jeg også at give i min tale, for det er jeg udmærket godt klar over. Jeg forsøger bare at irretesætte Moderaternes ordfører, der påstår, at § 12, som vi har et beslutningsforslag om, gælder begge dele. For det gælder altså kun æg.

Det her vil sidestille æg- og sæddonation, og det vil kunne gøre, at vi kan have ægbanker på samme måde, som vi har sædbanker. I dag har vi det på fertilitetsklinikker, hvor det skal være efter nogle andre reguleringer. Vi har førende eksperter og virksomheder, som kan agere ens i andre lande, men ikke her i Danmark, fordi vi sætter de her begrænsninger, og det begrænser da også kvinders mulighed for selv at bestemme om, hvordan og hvorledes vi har lyst til at donere. Men det er rigtigt, at vi med den aftale, der er kommet, så bestemmer lidt mere selv. Men at der det her område også i øget omfang kommer en fri konkurrence, vil da kun forbedre oplevelsen både for dem, der har behov for hjælp til at få børn, og også for os, der måske tænker på at donere.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Rosa Eriksen (M):

Jeg er usikker på, om jeg blev så meget klogere. Skal jeg forstå det sådan, at Liberal Alliance går ind for, at man skal kunne tage betaling for væv? Er det det, det her handler om, altså at der skal være konkurrence på den måde, at man skal kunne tage betaling for det? For med den aftale, vi har indgået, har vi jo lempet for det, og jeg kan ikke høre ordføreren konkret beskrive, hvad det er for en forskel, det vil gøre for kvinden og parret med infertilitet og for dem, der vil donere.

En donationsproces for en kvinde – det vil jeg bare gøre opmærksom på – gør ondt, det er hårdt, og man skal have hormoner. Der er en begrænsning for, hvornår det er sundhedsmæssigt forsvarligt, og det er jo derfor, at man ikke bare kan gøre det ligesom mænd. For der er biologiske forskelle, ligesom LA også anerkender det i mange andre sammenhænge.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Ja, og de forskelle kender vi kvinder godt selv. I dag er der jo de internationale konventioner, vi skal overholde, og det vurderer man at man overhaler på sæddonationsområdet med den vejledning, der f.eks. er fra Sundhedsministeriet om, at man netop ikke må modtage betaling for selve vævet, men det er for behandlingen, for opbevaringen osv. Men det er åbenbart ikke nok for os kvinders kønsceller. Der skal vi have en særskilt paragraf, som ikke gælder for mænds sædceller.

Så det er her, hvor forskellen kommer ind, og det sætter begrænsninger på området i vores land i forhold til de lande, hvor de i den sammenhæng har ligestillet æg og sædceller.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Fru Eva Kjer Hansen.

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Jeg bliver også mere og mere forvirret over, hvad formålet egentlig er. Vil fru Sólbjörg Jakobsen have reglerne for sædceller til at være lig med reglerne for ægceller, eller er det omvendt? Altså, kan vi få en afklaring? Skal den sidestilling, som ordføreren taler om, være sådan, at sæd behandles som æg, eller at æg behandles som sæd?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det skal være sådan, at det for æg skal reguleres på samme måde, som det i dag også er for sæd, og hvor man altså går i en mere liberal retning, og det også er noget, som andre lande gør. Der er stadig væk ikke kommet en forklaring på forskellen. Der er kommet en forklaring om, at det gør ondt at få taget æg ud og sådan noget, og det ved vi som kvinder da godt. Jeg ved også godt, at der er forskel på æg og sæd, men der er ikke en sundhedsfaglig forskel på,

Kl. 12:53 hvorfor § 12 skal gælde for æg og ikke for sæd, og hvorfor det er tilstrækkeligt, at man har en vejledning fra Sundhedsministeriet. Der er ikke kommet nogen, der er ingen, der har kunnet forklare mig, hvorfor der skal ske den her forskelsbehandling i Danmark, når det er sådan, at man ligestiller det de andre steder, hvilket giver en øget konkurrence, hvilket giver bedre vilkår og flere muligheder. Men ja, det er det os som kvinder, der i større omfang end staten vil kunne bestemme det.

Kl. 12:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:56

Eva Kjer Hansen (V):

Tak for afklaringen, og jeg går jo ud fra, at ordføreren vil stille spørgsmål under udvalgsbehandlingen for så at få præciseret ministeriets begrundelse for, at § 12 netop er vigtig af hensyn til beskyttelsen mod økonomiske gevinster på en mulig handel, og at det er vores måde at agere på. Som jeg igen også ønsker at understrege, er det vigtigt for Venstre, at vi garderer os mod det, ikke under henvisning til internationale konventioner, men fordi det bør være en klar dansk interesse at undgå, at man på den måde kan udnytte og få en økonomisk gevinst af æg.

Kl. 12:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:57

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det kan jeg godt se. Derfor er der også blevet sat et loft over kompensationen til donationen af sæd, ligesom man også gør det ved donation af æg, og som man stadig vil kunne gøre det uden § 12. Vi har da det samme loft over donationer af sæd uden at have en § 12.

Det her bliver en lidt omsonst diskussion, fordi der stadig væk ikke kommer et svar på, hvorfor vi skal have en særregel for kvinders kønsceller, når vi ikke har det for mænds, når der sundhedsfagligt ikke længere er noget belæg for det.

Kl. 12:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 12:57

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg er sådan set glad for, at Liberal Alliance gør det klart, at det her ikke handler om, at man skal kunne tjene penge på at donere et æg, for ellers kunne det næste forslag fra Liberal Alliance i Folketingssalen jo være, at vi også skulle have mulighed for at donere en nyre, for vi kan jo sagtens klare os uden, selv om det gør ondt. Derfor bliver jeg også forvirret over den her sammenligning mellem æg og sæd. Der skal godt nok mange hormonbehandlinger til, før man kommer på niveau med en sæddonor.

Det kan godt være, at ordføreren tænker, at det kun er et spørgsmål om, at det gør ondt. Af den aftale, som vi lige har indgået med hinanden nu, fremgår det jo ret tydeligt, at der – ud over at der er nogle konventioner, som vi skal overholde – også er en lægefaglig vurdering, og der er nogle af gældende faglige retningslinjer. Så jeg vil bare spørge ordføreren: Mener ordføreren, at de gældende faglige retningslinjer blandt eksperter er forkerte? For så er det jo det, ordføreren skal rejse som spørgsmål her. Der er jo en grund til, det er i Sundhedsudvalget, vi behandler forslaget.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:58 Da der ikke er flere, der har bedt om ordet er forhandlingen sluttet.

Kl. 12:58 Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Da ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.
Det er vedtaget.

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Bare fordi man fik samme regulering af æg og sædceller, ville det ikke betyde, at vi skulle donere i samme omfang. Det er der ingen der siger. Det har jeg på ingen måde foreslået. Det vil altid være frivilligt og skulle være op til kvinden. De kvinder, jeg snakker med, der donerer æg, gør det af et godt hjerte, fordi de gerne vil hjælpe par, der ikke kan få børn selv.

I forhold til hvad der skal gælde, er det da også vurderet af eksperter, at det vil øge patientsikkerheden, øge sikkerheden på området, hvis man sidestillede ægdonation med sæddonation. For der er altså ikke nul krav til sæddonation. Der er også krav der. Så jeg siger ikke: Lad det bare være det vilde vesten. Jeg siger: Lad det styres af den regulering, som er bedre, og som viser sig faktisk at kunne medføre fremdrift på det her område, hvad vi alle sammen siger vi gerne vil have, men så tør vi alligevel ikke her. Og ingen kan forklare forskellen på det, og hvorfor det her er i strid med internationale konventioner, når det andet ikke er.

Kl. 12:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jamen det har jeg jo lige forklaret. Der er lægefaglige vurderinger, og der er faglige retningslinjer, som netop skal beskytte kvinder mod at føle trang til at donere æg for at kunne betale en rejse til Gran Canaria til sommer. Det er det, som de lægefaglige vurderinger handler om, og også at beskytte kroppen mod utallige hormonbehandlinger. Derfor bliver det også lidt absurd, når ordføreren bliver ved med at bruge ordet konkurrence. Konkurrence om hvad? Er det om at donere flest mulige æg uden betaling? Det er jo ikke det, der er intentionen med forslaget. Derfor synes jeg, at Liberal Alliance skulle være ærlige og sige: Vi vil bare gerne have, at der er nogle, der kan donere nogle æg og tjene nogle penge, sådan at flere kan få nogle børn. Men det ville komme til at gå ud over donoren, og det synes jeg at ordføreren skal stå på mål for.

Kl. 13:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 13:00

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Når jeg siger »konkurrence«, er det konkurrence om at yde en god service, om at levere en god indsats. Man skal selvfølgelig ikke konkurrere om, hvor mange æg man vil donere. Jeg ved ikke, hvorfor kan der skal læses fordækte hensyn ind i det her. Der er også en begrænsning på, hvor mange penge man kan få for at donere sæd. Jeg siger ikke, at der ikke skal være en begrænsning på det; jeg siger bare, at man ikke behøver det her ekstra lag af regulering på kvinders kønsceller, som man har på mænds. Men det har man så. Hvorfor tror man, at hvis vi fjerner det her, kan vi ikke have et loft over, hvor meget man kan få for at donere æg? Det har vi da på mænds kønsceller uden at have den regulering.

Kl. 13:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om modernisering af Køge Bugt Strandpark.

Af ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin).
(Fremsættelse 29.01.2025).

Kl. 13:01

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Rasmus Prehn fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 13:01

(Ordfører)

Rasmus Prehn (S):

Tak. Jeg husker fra min barndom de solrige sommerdage, hvor jeg cyklede fra Højgårdstøften i Taastrup, hvor jeg boede, og ud over markerne ved Ishøj og så til Ishøj Strand. Det var fantastisk at få en frisk dukkert i havet i Ishøj ved Køge Bugt. Der var blevet lavet en fantastisk flot strandpark, som vi havde læst om i aviserne. Der var herlige billeder af statsminister Anker Jørgensen, der var ude at soppe med amtsborgmester Per Kaalund, og de var sågar også på en tur med vandcykel, hvor Anker sejlede rundt sammen med den navnkundige borgmester i Brøndby Kjeld Rasmussen.

Det var et fantastisk sted og er det stadig. Jeg havde lejlighed til at være med min gode ven Merete Amdisen, Ishøjs dygtige borgmester, ude at besøge Arken og efterfølgende være en tur på strandparken her i sommer. Det er fantastisk, hvad der sker i strandparken, og det er et godt eksempel på, at det at have smuk, berigende natur også kan kombineres med, at man har gode kulturelle og idrætsmæssige aktiviteter.

Derfor er jeg rigtig, rigtig glad for som Socialdemokratiets ordfører at kunne stå her i dag og være ordfører på et lovforslag, som netop giver mulighed for, at vi nu kan imødekomme nogle af de ønsker, nogle af de forventninger, nogle af de interesser, man har lokalt i de involverede kommuner. Det er positivt. Der er simpelt hen en iver efter at udnytte den fantastiske natur, der er, til at åbne op for endnu flere mennesker. Der er et leben og et liv, hvor rigtig mange mennesker nyder at være i naturen, og det vil man gerne åbne mere op for med flere slags aktiviteter.

Der er det godt, at vi i forbindelse med den aftale, vi har lavet om planloven, nu har lavet det her, hvor vi åbner op for lidt flere aktiviteter, men stadig væk på en måde, hvor man tager de behørig og helt nødvendige hensyn til natur, til kystbeskyttelse, til miljø. Det er afgørende, at den balance er der, og det er noget, vi har lagt vægt på fra socialdemokratisk side, altså at vi værner om naturen, at vi værner om miljøet, men også på en måde, hvor helt almindelige mennesker kan komme ud og opleve den her herlige natur, som man kan opleve ved Køge Bugt Strandpark. Der var en event for nogle uger siden, hvor også ministeren var med, og hvor man fra de forskellige borgmestres side hyldede det her og virkelig var glade

for, at man nu på Christiansborg har lagt øret til jorden og lyttet efter og imødekommet det her – en god balance mellem natur og aktivitet.

Så det er en glad socialdemokrat, der står på talerstolen i dag. Jeg mindes min barndoms badeture ved Køge Bugt Strandpark, og jeg er glad for, at vi nu kan gøre det endnu bedre med de her muligheder. Så tak til en, synes jeg, dygtig, lyttende, inddragende minister på det her område, og tak til aktive, dygtige borgmestre på Vestegnen, som har været med til at trække i den rigtige retning på det her område. Jeg synes, vi står med et lovforslag, vi alle sammen kan være rigtig godt tilfredse med. Tak for ordet.

Kl. 13:05

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Så er der en kort bemærkning til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:05

Søren Egge Rasmussen (EL):

For nylig indgik vi en aftale om, at der skal bygges et brintrør fra Esbjerg og 45 km mod øst. Det var en aftale, der muliggjorde, at man kunne bruge anlægsloven, og det gør det så muligt, at man kan opføre det anlægsprojekt et år hurtigere, og det har åbenbart betydning for brintekstporten. Der havde vi en drøftelse af, hvad det vil betyde for naturinteresserne, og hvad det betyder, at man ikke kan klage, og om der er taget hånd om det hele på forhånd, og vi kom frem til, at det virkede afbalanceret. Så der er blevet indgået en aftale om at bruge anlægsloven der.

I det her lovforslag synes jeg ikke rigtig det er blevet begrundet, hvorfor man vil bruge anlægslovens regler til at gennemføre det. Jeg kan godt se, at det kan være lidt komplekst, når det er fem kommuner, der har nogle fælles interesser, men jeg kan faktisk ikke se, at det er begrundet, hvorfor man vil bruge anlægslovens regler. Så jeg vil godt høre, om ordføreren på sine cykelture er kommet frem til, hvorfor man skal bruge anlægsloven. Kunne andre greb ikke være mulige i det her lovforslag?

Kl. 13:06

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:06

Rasmus Prehn (S):

Det lyder på alle måder som et klogt og velovervejet spørgsmål. Jeg er faktisk ikke helt på det rene med, hvorfor man har valgt at tage lige præcis det greb i brug. Jeg vil anbefale ordføreren at tage spørgsmålet op med ministeren, der sidder i salen, og som kommer på senere, og som også får lejlighed til at forberede sig til netop det spørgsmål, for det er helt sikkert et relevant spørgsmål at få besvaret.

Jeg har været optaget af, at der er nogle glade borgmestre, nogle glade borgere og nogle glade mennesker, der står bag nogle aktiviteter, som føler sig imødekommet, hvilket jeg sådan set synes er rigtig, rigtig positivt.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 13:07

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jo, og der ligger også nogle høringssvar, og jeg har fuld forståelse for, at der kan være anlægsprojekter i Danmark, hvor hastighed har stor betydning. Jeg har bare lidt sværere ved at se, at det at lave nogle anlægsprojekter i forbindelse med nogle lystbådehavne og mindre bygninger ligesom skulle fordre, at man bruger anlægsloven. Men nu har ministeren jo så tre kvarters tid til at forberede sig på at

få det samme spørgsmål lige om lidt, så jeg ser da frem til at få svar på det.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:07

Rasmus Prehn (S):

Tusind tak til hr. Søren Egge Rasmussen for at have tålmodighed i forhold til besvarelsen. Jeg tænker, at det er det rigtige at få ministeren til at svare på det her, og at det er en god idé, at han får lejlighed til at bruge de næste tre kvarter til at spidse blyanten og give et rigtig godt svar.

Jeg tror, det også har spillet ind, at man på Vestegnen er meget ivrige efter at komme i gang med det her, men der skal nok en lidt mere fagligt funderet begrundelse til, og den kommer ministeren med.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er lige en kort bemærkning mere. Den er til fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra SF. Værsgo.

Kl. 13:08

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak. Det, jeg vil spørge ind til, er en bekymring fra Danmarks Naturfredningsforening, for selv om det her er et kunstigt anlagt område, er der faktisk også store naturværdier i det samme område. Og de er lidt bekymrede for det her med, at kommunerne, som jo altid fattes penge, vil sprede de her byggeprojekter ud over en lang tidsperiode, fordi de ikke har råd til at færdiggøre dem alle sammen på én gang, og det vil påvirke området rigtig meget.

Deres største ønske er egentlig, at der bliver en tidsbegrænsning, altså lad os sige, at man inden for 10 år skal have færdiggjort de her ting. Der er ingen tidsbegrænsning i lovforslaget. Hvordan ser ordføreren på det?

Kl. 13:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Ordføreren.

Kl. 13:08

Rasmus Prehn (S):

Fra Socialdemokratiets side lægger vi altid stor vægt på det, når Danmarks Naturfredningsforening har indsigelser og bekymringer.

Det er vigtigt, at der er en tæt dialog omkring de her ting. Der er også et behørigt hensyn til, at der er nogle kommuner, der gerne vil sikre, at borgerne får nogle muligheder i det her område, og vi ved, at der også er begrænsninger i form af anlægsloft og andet, som jo er meget, meget svært at navigere inden for, og derfor kan der være brug for, at der også tidsmæssigt er noget fleksibilitet. Men jeg er sikker på, at i forbindelse med hele den her lovbehandling og også det videre arbejde får man også en ordentlig dialog med Danmarks Naturfredningsforening, hvor man også finder frem til en fælles forståelse af, hvordan man gør det her på den bedst mulige måde.

For der er ingen tvivl om, at os, der står bag det her lovforslag, har den intention, at vi skal have nogle muligheder og nogle aktiviteter, men vi skal også have et godt og et behørigt hensyn til natur og miljø. Og der er det klart, at det giver rigtig god mening at lytte til Danmarks Naturfredningsforening.

Kl. 13:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 13:10

Kl. 13:13

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det synes jeg var et utrolig positivt svar. Betyder det så, at Socialdemokratiets ordfører i en eller anden udstrækning bakker en tidsmæssig begrænsning op? Det kan godt være, den ikke skal ligge på de 5 år, som man egentlig foreslår, og som er den tidsramme, der går til at skulle bygge klimasikring. Der tror jeg, det er noget med, at de skal bruge pengene inden for 5 år. Men betyder det, at man så gerne vil bakke op om en tidsbegrænsning på det her projekt?

Kl. 13:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:10

Rasmus Prehn (S):

Altså, det, jeg giver tilsagn til i dag, er, at vi som altid indgår i en tæt dialog med Danmarks Naturfredningsforening. Det ligger os meget på sinde at lytte til, hvad de har. Der skal være en ordentlig dialog. Og kan det lade sig gøre inden for rammerne af det, der er ønsket, at have en form for tidsbegrænsning, så må vi jo kigge på det. Men jeg kan ikke stå her og love det, for der er velsagtens en rigtig god grund til, at man har valgt at sige: Det er sådan her, det skal være, for ellers kan det simpelt hen ikke lade sig gøre. Men dialogen skal være der. Det er vigtigt. Og jeg er glad for, at SF's ordfører tager det op, for det er med til at kvalificere det her arbejde. Så tusind tak for det.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger til Socialdemokratiets ordfører, hr. Rasmus Prehn, så vi siger tak. Og vi går videre i ordførerrækken til fru Anni Matthiesen fra Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Vi vil med det her lovforslag eller den her særlov give mulighed for, at både Brøndby, Greve, Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk Kommuner kan modernisere Køge Bugt Strandpark. Og det er vigtigt for mig at understrege, at der samtidig tages hensyn til både kystlandskab og klimasikring. Lovforslaget her er med til at understøtte kommunernes ønske om at fremme både vand- og kulturaktiviteter, og det er vigtigt, at vi husker at lytte til de lokale behov og for den sags skyld også til de lokale ønsker. Som Venstres turismeordfører synes jeg, at projektet taler rigtig godt ind i vores nye turismestrategi, hvor bæredygtighed og bæredygtig vækst er centralt, og hvor hensynet til natur og vækst i den lokale turisme jo faktisk går hånd i hånd.

I Venstre mener vi, at lovforslaget her rammer en fin balance imellem det at beskytte naturen og det at imødekomme kommunernes ønsker, samtidig med at der bliver taget højde for klimasikring mod f.eks. oversvømmelse. Vi tager i lovforslaget her også hensyn til beskyttelse af biodiversiteten, for der er et rigt dyre- og planteliv ved Køge Bugt, og det skal vi selvfølgelig værne om. Samtidig imødekommer vi de fleste kommuners ønsker om at modernisere strandparken, og med undtagelse af visse initiativer får de nu mulighed for at komme i gang, også i forhold til klimasikring.

Venstre er overbevist om, at det her lovforslag vil bidrage både positivt til Køge Bugt Strandpark, men jo også til rigtig mange borgere, som er bosat i området eller besøger det. Derfor bakker vi selvfølgelig op om lovforslaget.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Så er der en kort bemærkning til fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra SF. Værsgo.

Kl. 13:13

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg har egentlig to spørgsmål. Det ene går på, at Danmarks Naturfredningsforening i sit høringssvar peger på, at man bygger på den forkerte side af diget; det ved os, der bor i Syd- og Sønderjylland, i hvert fald er en skidt idé, for så får man ikke stormflodsersatning. Det har vi jo set, når der så er oversvømmelse. Kan ordføreren fortælle, hvorfor det giver god mening at give adgang til det med det her lovforslag?

Det andet går på, at Dansk Handicap Forbund har ønsket, at vi skriver tilgængelighed ind i aftalen. Hvordan vil ordføreren se på det?

Kl. 13:13

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:13

Anni Matthiesen (V):

Jeg skal se, om jeg kan nå at svare på begge ting. Jeg starter med det sidste. Altså, jeg synes jo, at det er helt naturligt, at uanset hvad man anlægger – der er jo også krav om det i bl.a. byggelov osv. – skal man jo sikre tilgængeligheden, også for handicappede. Jeg tænker, at det bør være helt naturligt for de her kommuner at have det med, når de skal til at lave projekterne.

I forhold til den del om diget vil jeg egentlig anbefale, at ordføreren prøver, måske under udvalgsbehandlingen, at stille et konkret spørgsmål om det, for der må jeg være ærlig at sige, at det er jeg selv i tvivl om, og derfor vil jeg ikke sige noget forkert her fra talerstolen.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det spørgeren. Værsgo.

Kl. 13:14

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak. Jeg forstod nemlig heller ikke det svar, der var på Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar på det punkt, så det tænker jeg at jeg vil prøve at få uddybet. Jeg tror, at det, som dansk Handicap Forbund siger, er, at hvis man ikke skriver det ind i lovgivningen her, skal de ligesom forhandle med hver eneste kommune om at få tilgængelighed tænkt ind i de her projekter, for det er jo mange kommuner, der skal stå sammen om det. Så det ville være nemmest, at vi ligesom klarede det i selve lovforslaget. Kunne ordføreren bakke op om det?

Kl. 13:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:15

Anni Matthiesen (V):

Der vil jeg egentlig kort sige nej, for jeg går da virkelig ud fra, at uanset hvilken kommune der går i gang med det her, har de medarbejdere, der sidder rundtomkring på de tekniske afdelinger, selvfølgelig styr på, hvad det er, de skal leve op til, bl.a. i forhold til adgangen for handicappede. Der er jo mange, mange projekter rundtomkring i kommunerne, hvor de jo selvfølgelig skal kigge ind i, hvad der skal til, for at også en person i f.eks. kørestol kan komme

frem til området osv. Så jeg tror egentlig, at det er noget af det, som man helt automatisk tager med.

Kl. 13:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Anni Matthiesen fra Venstre og byder velkommen til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne som ordfører.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Der er jo ikke nogen tvivl om, at vi i Danmarksdemokraterne selvfølgelig også er store tilhængere af at udvikle Danmark, også Vandkantsdanmark – og selvfølgelig også Vandkantsdanmark syd for København. Det gælder naturligvis også Køge Bugt Strandpark, det 7 km lange strandområde, som blev kunstigt skabt i 1970'erne og stod færdigt i 1980.

Da jeg sad og forberedte det her lovforslag, gik det jo op for mig, at meget af det smarte ved den her strandpark er, at den på en og samme tid også fungerer som en form for beskyttelse mod oversvømmelse. Derfor så vi under stormfloden i oktober sidste år eller forrige år, at der var områder her, hvor det ikke gik så alt, som det gjorde længere sydpå. Men der er jo ingen tvivl om, at det her område jo kun har fordel af at blive moderniseret.

Forslaget her er, som de fleste ved, en udmøntning af en aftale fra juni 2022. Det er før Danmarksdemokraternes tid, faktisk samme måned, som partiet blev stiftet, og derfor er vi ikke med i aftalen. Når det så er sagt, kan vi jo godt mene, at den aftale, der ligger, er god, og det mener vi.

Udbygningen af vores kystnære områder er noget, vi skal være opmærksomme på i de kommende år. Vi er grundlæggende meget store tilhængere af, at der skal løses mere op for nogle af de meget rigide regler, der er for kysterne, og som vi ser mange steder er en stopklods for udviklingen og for aktive mennesker, som gerne vil udvikle deres lokalområde. Der er rigtig meget potentiale, hvis bare alle de driftige mennesker, der bor i de her områder, kan få lov at udnytte det.

Men når det så er sagt, ved vi jo også, at der er vildere vejr, og det betyder, at vi også er nødt til i fremtiden at have lidt mere opmærksomhed på, hvor det er, vi bygger henne, for vi har jo set, hvor store skader det kan forårsage. Mange af os, der bor tæt på de østvendte kyster, ved, at der er et stort behov her. Derfor er det faktisk også relevant, når SF's ordfører siger det her med, at der er noget i det her lovforslag i forhold til bebyggelse på den forkerte side af diget, og det vil vi også gerne kigge ind i ved behandlingen af det her lovforslag.

Når alt det er sagt, mener vi grundlæggende, at det her er et godt lovforslag fra regeringen, som vi gerne vil være med til at bakke op om. Lad os sikre, at Køge Bugt Strandpark også i fremtiden bliver et dejlig sted være. Så vi bakker op om forslaget – tak for ordet.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne og byder velkommen til fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra SF som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:19

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet. Jeg tror, de fleste danskere elsker en tur på stranden. Når vejret er godt, samles vi der i hobetal, og jeg tror også godt, vi kan lide, at der er nogle faciliteter, i det mindste et toilet, i nærheden.

Den her strandpark, Køge Bugt Strandpark, er jo godt nok en kunstigt anlagt strandpark, men jeg tror, der er en bred accept af, at der faktisk er et behov for en renovering af det her område, selv også fra Danmarks Naturfredningsforening. Der er jo også en del natur i det her område, som vi skal passe på. Det, som man gør her, er, at man hæver bebyggelsesprocenten fra 0,5 til 0,8 pct., hvilket jo i sig selv ikke er så meget.

Danmarks Naturfredningsforening har mest været optaget af, at der kommer en eller anden form for tidsbegrænsning, i forhold til hvor længe man kan bygge her. Det, de frygter, er, at kommunerne, som jo altid er i en økonomisk situation, hvor det kniber lidt med at samle midlerne til det her, ligesom vil forvandle området en byggezone i rigtig mange år.

Jeg kan egentlig godt forstå både hensynet til, at kommunerne skal nå at kunne skrabe nogle penge sammen, men også til, at det her ikke er en byggezone i rigtig mange år. Det, de peger på, er, at man i forvejen har givet nogle midler til klimasikring, og der har man 5 år til at forhøje det dige, som det handler om der, og det kunne være en passende tidsbegrænsning. Men det må vi prøve at kigge lidt mere ind i under udvalgsbehandlingen.

Så er der det her med klimasikring, som Danmarks Naturfredningsforening også har peget på. De siger i hvert fald i deres hørings svar, at man bygger på den forkerte side af diget, og jeg forstår simpelt hen ikke det, der står i høringsnotatet fra ministeriets side her. Så det tror jeg vi bliver nødt til at blive klogere på at man gør bevidst. Jeg ved jo, at man har fjernet et vandvandrers hjem lige præcis af hensyn til oversvømmelser, men det må også blive noget, som vi uddyber i udvalgsbehandlingen.

Så er jeg altså lidt optaget af det her med tilgængelighed, og jeg lider måske ikke af den samme optimisme som Venstres ordfører, i forhold til at kommunerne altid to hundrede procent husker, at der skal være veje og stier og tilgængelighed for mennesker med handicap, så de også kan bruge stranden. Derfor synes jeg lige så godt, vi kunne skrive det ind i lovforslaget, så det i hvert fald er meget tydeligt og præsent at efterleve det ønske, man har fra Dansk Handicap Forbunds side. Det, de siger, er, at så skal de simpelt hen i dialog med samtlige kommuner om det her, og det giver måske ikke så meget mening. Al den stund at man faktisk skal sikre tilgængelighed, kan vi lige så godt nævne det her.

Så jeg vil sige, at der er en forsigtig opbakning fra SF, men også et par spørgsmål, som vi gerne vil arbejde videre med i udvalgsbehandlingen.

Kl. 13:22

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Tak for den ordførertale. Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra SF og går videre i ordførerrækken, og det er hr. Carl Andersen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 13:22

(Ordfører)

Carl Andersen (LA):

Mange tak. Jeg er her som vikar for hr. Jens Meilvang, som desværre ikke kunne være her i dag, så jeg har fået en tale. Det er jo et vigtigt lovforslag, der er foran os. Vi skal finde ud af, om man må bygge et fugletårn, nogle sheltere og cykelparkering ved Brøndby Strand, om man må bygge toiletter og omklædningsfaciliteter ved Hundige Strand, og om man ved Hvidovre Strand må bygge en pumptrackbane til cykling – hvad end det så er – om man må etablere kunstzone, bygge en ny legeplads og modernisere badebroen ved Ishøj Strand, og til sidst om man må bygge toiletter ved p-pladsen ved Vallengsbæk Havn.

Ja, det er ikke småting, vi skal finde ud af her i Folketinget. Hvad ville Danmark dog gøre, hvis vi ikke havde denne lovgivende

forsamling, som kunne drøfte denne slags vigtige spørgsmål? Ville shelterne blive bygget ude i vandet? Ville toiletterne stå midt på vejene? Ville man bygge for mange badebroer? Spørgsmålene er mange.

Vores planlovsystem er byzantisk og skørt. Der har siddet en håndfuld embedsfolk og arbejdet på dette 69 sider lange lovforslag, fuldstændt med kort, for at sikre, at fugletårnene bliver bygget de rigtige steder. Er der ingen, der er stoppet op og har spurgt sig selv: Hvad foregår der? Kunne Danmark klare sig med bare en smule mindre politisk kontrol herinde fra Christiansborg? Man skal nok være et indoktrineret systemmenneske for at kunne tænke, at det her giver nogen som helst form for mening. Lad dog kommunerne få noget mere ansvar.

I LA vil vi gerne opfordre til, at vi får vendt skuden, at vi får ned-bragt mængden af den her slags regler, og at vi får afskrediget nogle af alle de djøfere, der er sat til at administrere en regelmængde, som ingen andre end systemet kan finde rundt i. Men det er nok desværre ikke realistisk med den slags ambitioner, da vi har en statsminister, der har trådt speederen helt i bund for at djøfisere Danmark og det danske Folketing og vil øge den statslige administration med over 10.000 ansatte.

I Liberal Alliance er vi meget positive over for caféer, toiletfaciliteter og fugletårne ved Køge Bugt Strandpark. Det er dejligt, at man kan købe en is, at man kan gå på toiletet, og at man kan se på nogle fugle. Det er sikkert også sjovt at køre på pumtrackcykelbane. Så derfor støtter vi helhjertet op om forslaget.

Kl. 13:24

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:24

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Og tak for talen. Jeg vil egentlig bare lige bede ordføreren bekræfte, at den eneste grund til, at vi behandler det her lovforslag, jo er, at en række partier i Folketinget – Socialdemokratiet, Venstre, DF og Konservative, så vidt jeg lige husker – har indgået en aftale om, at de her kommuner skulle have mulighed for via et lovforslag at bygge de her ting. Det er jo ikke bureaukrati, der kommer fra embedsværket selv; det er en række partier, der ønsker det her lovforslag. Kan ordføreren bekræfte det?

Kl. 13:25

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:25

Carl Andersen (LA):

Det kan jeg sagtens bekræfte. Og det er et positivt lovforslag; altså, vi bakker op om, at de kommuner skal have tilladelse til at gøre det. Vi synes bare, at man godt kunne have sprunget leddet over med, at Christiansborg nødvendigvis skulle ind over. Vi synes, at kommunerne skal have bedre muligheder for at kunne planlægge lokalt, også når det kommer til planlægning nær kyst.

Kl. 13:25

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Så er der en kort bemærkning til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:25

Zenia Stampe (RV):

Det lyder da fantastisk, at det bare sådan er det vilde vesten, hvor man kan gøre hvad som helst. Jeg skal så bare spørge hr. Carl Ander-

sen, om hr. Carl Andersen slet ikke mener, at der skal være nogle krav om naturbeskyttelse og sådan noget, for det er jo lige præcis det, man her får lov til at dispensere fra. Men det er jo ellers reglen, at der også er en natur, man skal beskytte; der er også nogle borgere, der skal have adgang til at komme ned til kysten osv. osv. Alle de der besværlige krav, som i virkeligheden handler om at beskytte naturen, beskytte folks adgang til kysten – skal vi bare skylle dem ud i lokummet, for det er så meget nemmere?

Kl. 13:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:26

Carl Andersen (LA):

Der er det korte svar: Nej, selvfølgelig skal vi ikke det. Men måske skulle vi blande os lidt mindre fra Christiansborgs side og lade kommunerne gøre lidt mere.

Kl. 13:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren. Ikke flere? Nej. Så er der en kort bemærkning til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:26

Susie Jessen (DD):

Nu blev jeg lige provokeret lidt, for nu kommer det til at lyde, som om man bare vil smadre alting, hvis man bare gerne vil lempe en lille bitte smule på de mange, mange regler, som der jo i virkeligheden er herindefra – regler, der modvirker, at man kan udvikle rundtomkring i vores land. Jeg har set et kort over Venø f.eks., og de har på Venø ansøgt om så mange ting, men de må ingenting, fordi hele deres ø er en strand- og kystbeskyttelseslinje, altså de må ingenting. De må ikke engang sætte et skilt op, de må ikke udvikle en FDF-lejr. Jeg har eksempler på bord og bænke-sæt, man ikke må sætte op. Jeg er glad for, at ordføreren ligesom vi i Danmarksdemokraterne har en ambition om, at man gerne må mere langs kysterne, fordi der er så meget potentiale. Så jeg vil egentlig også bare gerne lige høre ordføreren om noget: Mener ordføreren, at det på nogen måde vil ødelægge naturen, at man sætter et bord og bænke-sæt op?

Kl. 13:27

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:27

Carl Andersen (LA):

Nej, det mener jeg ikke. Nu er jeg ikke fagordfører på det, men jeg er ret overbevist om, at man i den planlovsaftale, der er lavet, gør en del for bl.a. øer som Venø med, at små øer ikke længere skal have en særlig begrundelse for at planlægge langs kysten, for det er ret åbenlyst, at de små øer har meget kyst. Men jeg er ikke helt sikker på det. Men jo, jeg er fuldstændig enig med spørgeren.

Kl. 13:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 13:28

Susie Jessen (DD):

Tak. Så vil jeg også bare lige høre om noget andet. Hvis vi på et eller andet tidspunkt kommer ud af det her morads med en socialdemokratisk statsminister, om Liberal Alliance så ligesom Danmarksdemokraterne er indstillet på at være med til at kigge på mange af de her regler igen, så vi kan få udviklet vores land langs kysterne. Det skal selvfølgelig være i overensstemmelse med hensyn til natur,

men også sådan, at vi giver bare lidt mere frihed ude i vores land til egentlig at kunne udvikle.

Kl. 13:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:28

Carl Andersen (LA):

Hundrede procent.

Kl. 13:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der en kort bemærkning til fru Anni Matthiesen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 13:28

Anni Matthiesen (V):

Tak. Jeg havde bare brug for at få en bekræftelse fra talerstolen af, at det faktisk også er noget af det, som Venstres minister har været med til at tage fat på nu for netop at lempe mange af de her stramme regler, der er i forbindelse med planloven. Og jeg tror da helt bestemt, at hvis der er flere ting, vi skal have op at vende på et tidspunkt, er man velkommen til at bringe dem på baneb. Men jeg vil gerne have en bekræftelse fra talerstolen i dag af, at det jo netop er det, som vores minister har taget fat på, for der har været for stramme krav, f.eks. når det, som Danmarksdemokraternes ordfører siger, handler om bare at kunne få lov til at sætte en bæk op.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:29

Carl Andersen (LA):

Det kan jeg sagtens bekræfte. Det går i den rigtige retning. Der bliver løsnet op, og det bliver hele tiden lettere. Så kan man altid diskutere hastigheden, men jo, det går i den rigtige retning.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Så siger vi tak til hr. Carl Andersen fra Liberal Alliance og går videre i ordførerrækken, og det er fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne.

Så skal jeg lige bede de tilhørere, der er på den øverste balkon, om at sætte sig ned. Tak.

Værsgo.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for det, hr. formand. Først vil jeg gerne lige starte med at præcisere, at regeringen er overordentlig optaget af at få fjernet bøvlg og bureaukrati der, hvor det absolut ikke giver mening – for lige at tappe ind i, hvad fru Susie Jessen siger. Det er dejligt, at vi alle sammen er enige om, at vi skal gøre det nemmere at udvikle både på øerne og i landdistrikterne, så vi fortsat kan have udvikling de steder. Det glæder mig meget.

Men jeg var også rigtig glad forrige fredag, for der var jeg inviteret ned til Køge Bugt Strandpark i Greve sammen med ministeren i hans barndomsområde – man må ikke sige hood. Først kom vi ned til sejlkлубben. Det var om formiddagen, og den var spækket med mennesker – spækket med lokale ildsjæle, der kæmper helt frivilligt og arbejder med at udvikle helt gratis for det område, som de er glade for. Så gik vi en tur rundt på hele området. Det var jo dejligt at opleve, at det var frit tilgængeligt, også for handicappede med

en kørestol. Så mødte vi vinterbadeklubben. De stod i deres slåbrok med deres morgenkaffe og deres gibbernakker. Der mødtes de hver morgen. De kunne så fortælle, at de havde en venteliste på 325 mennesker, som gerne ville være en del af deres badeklub.

Efterfølgende gik vi ind igen og så projektet. Der var borgmestre fra Hvidovre, Vallensbæk, Ishøj og Greve. Jeg tror ikke, Brøndbys borgmester var der, men de andre var der. Og de fortalte om, hvad de tænkte de skulle lave i deres område, herunder udvikling og nye bygninger, men ikke mindst naturbeskyttelse, så det fortsat kunne blive ved med at være en naturmæssigt god oplevelse at komme der.

Så lige nøjagtig den her særlov er vi utrolig glade for i Moderaterne. Det skal moderniseres. 45 år er det, siden den er blevet anlagt til glæde for ikke mindst dem, der bor i de her kommuner, og turisterne. Så vi glæder os til at følge projekterne og se, hvad kommunerne ender op med. Så derfor bliver det et stort, stort ja fra Moderaterne.

Kl. 13:32

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er lige en kort bemærkning til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:32

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Jeg havde faktisk ikke regnet med at skulle skændes med regeringen i dag, men man kan vel altid ende med det på en eller anden facon. Det, jeg egentlig lagde op til før, var det her med, at det jo er fint, at man har lavet nogle af de her ændringer i relation til planloven, der gør det nemmere at udvikle. Men jeg spurgte jo Liberal Alliances ordfører før, om man er med på mere. Sagen er jo den, at det, der allerede ligger på bordet nu, slet ikke er nok. Jeg ved godt, at det er et langt, sejt træk, men især de her strandbeskyttelseslinjer skaber altså nogle forhindringer, især for vores små øer, som jo nærmest ikke har andet.

Det, jeg vil spørge Moderaterne om, er, om man i fremtiden vil være villig til at gå ind og kigge på, om man kunne løsne op for nogle af de her barrierer, der er i strandbeskyttelseslinjerne. Jeg tror simpelt hen ikke på, at der er nogen i vores land, der bare vil plastre det til og gøre det til et nyt Mallorca. Jeg tror på, at man godt ved, at folk vil bygge, fordi de elsker naturen og gerne vil udvikle det til et område, hvor folk kommer for netop at være i naturen.

Kl. 13:33

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:33

Charlotte Bagge Hansen (M):

Jamen i Moderaterne er vi rigtig optaget af udvikling, også med respekt for naturen, og alt andet lige kan vi sagtens sikkert finde mange steder, hvor det måske kan give mening, at man løsner lidt. Det må vi jo kigge på fra sag til sag og få de der indspark fra kommunerne. For jeg er da fuldstændig enig med ordføreren. Nu bor både ordføreren og jeg et sted, hvor al udvikling nogle gange stort set er umulig, fordi vi bor klemte og er klemte. Men vi har fået løsnet op for noget af det, men vi stopper jo ikke her, og det gør ministeren heller ikke. Vi stopper jo ikke her, vi bliver ved med at arbejde. Som Venstres ordfører også sagde: Sørg for at tappe ind med gode idéer. Det ved jeg fru Susie Jessen er god til, og vi er gode til at sparre omkring det her. Men selvfølgelig handler det jo om at finde den rigtige balance mellem natur og udvikling.

Kl. 13:34

Kl. 13:39

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så siger vi tak til fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne og går videre i ordførerrækken. Det er nu fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:35

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak skal du have, formand. Vi behandler her i dag udmøntningen af en aftale om modernisering af Køge Bugt Strandpark, og det er en aftale, som vi i Det Konservative Folkeparti har støttet fra begyndelsen, fordi vi gerne vil skabe bedre rammer for friluftsliv og rekreative muligheder for borgerne i området. Da vi i sin tid indgik aftalen om planloven i 2022, var det med en klar målsætning. Vi ville sikre en modernisering af strandparken, men vi ville gøre det på en måde, der balancerer tingene med respekt for naturen og kystlandskabet. Som vi dengang sagde: Vi ønsker at give kommunerne mulighed for at udvikle områderne, men det skal ske under klare rammer, så vi ikke får en udvandet naturbeskyttelse eller ureguleret byggeri i vores kystlandskaber. Den balance er vigtig.

Høringsfasen har vist, at der er stor interesse for projektet, men også væsentlige bekymringer. Kommunerne vil have større fleksibilitet, mens Danmarks Naturfredningsforening og andre miljøorganisationer frygter, at lovforslaget går videre, end der er aftalt. Kritikken fra miljøorganisationerne går særlig på, at visse områder udpeget til byggeri er for omfattende, og at strandbeskyttelseslinjen ophæves uden tidsbegrænsning. Kommunerne på den anden side mener, at lovforslaget er for stramt og ønsker mere frihed til at planlægge lokalt. Og den uenighed var nok at forvente.

Midt i den her debat står vi som aftalepart med et ansvar for at sikre, at lovforslaget lever op til det, vi blev enige om. Her er der altså bare en lillebittebitte ting, vi bliver nødt til at få bragt i orden, for i aftalen står der – og nu citerer jeg: Loven udformes således, at strandbeskyttelseslinjen som udgangspunkt kun ophæves i en nærmere fastlagt årrække i forbindelse med realiseringen af de tiltag, som en anlægslov skal muliggøre, for derefter at blive genindført. Det er et af kritikpunkterne i høringen, at den ophævelse ikke er midlertidig. Det var ikke meningen, at strandbeskyttelseslinjen skulle ophæves permanent, men midlertidigt for at sikre, at de nødvendige projekter kunne realiseres, og den afgrænsning skal selvfølgelig afspejles i loven.

Det Konservative Folkeparti er aftalepart, og vi bakker op om lovforslaget. Vi ønsker en moderniseret Køge Bugt Strandpark, hvor familier, motionister og naturskere kan nyde området under gode forhold, men det er selvfølgelig i forventning om, at vi i lovprocessen får styr på det med tidsbegrænsningen af strandbeskyttelseslinjen, også på land, så vi holder os inden for de rammer, vi aftalte i 2022. Tak for ordet.

Kl. 13:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er lige en kort bemærkning fra fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:38

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet, og tak til ordføreren for talen. Det er egentlig netop bare en bemærkning og ikke et spørgsmål, men der skal herfra lyde ros til fru Dina Raabjerg for altid at være saglig og grundig i sin lovbehandling. Vi ønsker fra Alternativets side også, at vi til at starte med kan finde flertal her i Folketingssalen for en tidsbegrænsning, som netop honorerer aftalens ordlyd. Tak.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:39

Dina Raabjerg (KF):

Og jeg vil sige selv tak for et altid godt samarbejde.

Kl. 13:39

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er ikke flere spørgsmål. Så siger vi tak til fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Vi går videre i ordførerrækken til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Når man læser lovforslaget om modernisering af Køge Bugt Strandpark, er det jo fuld af gode intentioner. Lovforslaget om modernisering Køge Bugt Strandpark har til formål at muliggøre en opdatering af strandparken under hensyntagen til kystlandskabet, områdets natur samt håndtere risikoen for oversvømmelser og kysterosion. De fem kommuner bag strandparken, Brøndby, Greve, Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk, får med loven mulighed for at planlægge og etablere nye anlæg og faciliteter såsom caféer og foreningslokaler, toiletfaciliteter, sauna og grejbanker og shelters. Lovforslaget skal forbedre forholdene for vinterbadere, strand- og vandsportsudøvere samt generelt øge muligheden for, at vandaktiviteter og kulturaktiviteter og landskabsaktiviteter kan foregå.

I Enhedslisten bakker vi op om de intentioner. Vi synes, det er vigtigt, at der er attraktive, moderne og rekreative faciliteter i naturen i de områder, hvor folk bor og lever. Samtidig kan det for os i Enhedslisten bekymre, at man i denne sag finder det nødvendigt at gøre brug af en anlægslov, da dette spørgsmål ikke drejer sig om kritisk infrastruktur. Brugen af anlægslov som greb vil i et vist omfang undergrave naturbeskyttelsen og mindske offentlighedens klageadgang. Vi hæfter os særligt ved det meget udførlige høringsvar fra Danmarks Naturfredningsforening, som har yderst relevante kritikpunkter. Særlig hæfter vi os ved bekymringen for, at strandparken bliver en slags byggeplads i mange år, hvis der ikke kommer en tidsbegrænsning på byggeriet.

De fire kommuner er i gang med at implementere et kystbeskyttelsesprojekt, og det er forventet, at kystbeskyttelsesarbejdet afsluttes inden 2030. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at byggeriet på land skal afsluttes i sammenhæng med kystbeskyttelsen. Det bakker vi i Enhedslisten op om, og vi håber, at ministeren vil imødekomme os i forhold til det videre arbejde med lovforslaget.

Alt i alt stiller Enhedslisten sig skeptisk over for denne anlægslov. Er det så en anlægslov? Det står ikke i forelæggelsen, men der står i lovforslaget, at der er en række fravigelser fra lov om planlægning. Vi ser frem til lovarbejdet, og vi håber, at der igennem dette kan komme en forbedring af loven. Det med at bruge en anlægslov er vi skeptiske over for. Vi gik med til en aftale for nylig, hvor man laver et 45 km langt brintrør fra Esbjerg og Østpå. Det muliggjorde, at man kunne gøre det hurtigere. Hvorfor er det lige, man skal lave en anlægslov her?

Det her lovforslag kommer jo, fordi der er en politisk aftale fra 2022, og det er en aftale, Enhedslisten ikke er med i. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, om det her lovforslag er forældet. Der har lige været en arkitektkonkurrence, en fingerplan 2.0, hvor der har været fem spændende projekter, som var med i finalen, hvor Vandkunsten vandt, og hvor man også havde kystsikring med i den konkurrence, der var. Jeg synes, at det er interessant, der er fem

forslag, uden at Lynetteholmen er en del af den kystsikring, som man peger på.

Jeg synes egentlig, at vi i den her lovbehandling skal prøve at kigge på, om noget af det, der står i det indkomne materiale i konkurrencen om fingerplan 2.0, er noget, som er bedre end det, der er skitseret her. Er det her lovforslag allerede forældet? Er det her ved førstebehandling forældet, fordi der sådan set har været en spændende arkitektkonkurrence, som forholder sig til at beskytte 2 millioner mennesker i det storkøbenhavnske område; altså at man ikke bare har sådan et projekt, Lynetteholmen, som man kan være for eller imod, men at man i stedet ser ind i noget, som er beskyttelse af 2 millioner mennesker omkring København og i København, og forholder sig til det. Det er sådan set det aspekt, som jeg synes er utrolig spændende. Jeg er godt klar over, at det ikke er det samme som det her begrænsede lovforslag, men vi ser frem til at få den drøftelse ind i lovbehandlingen også.

Kl. 13:43

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Søren Egge Rasmussen og går videre i ordførerrækken. Det er hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:43

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Dansk Folkeparti er en del af den politiske aftale, og derfor stemmer vi selvfølgelig også for udmøntningen af aftalen, som jo er det lovforslag, vi behandler nu. Jeg har det nok lidt modsat af nogle af de andre talere, der har været på talerstolen, for hvis vi skulle komme med et eller andet ønske – og det gør vi selvfølgelig ikke, fordi vi respekterer aftalen, og vi respekterer derfor også lovforslaget – så er det jo, at man skulle have haft meget mere ud af det; det skulle have været meget mere ambitiøst. Jeg tror også, at hvis man taler med nogle af kommunerne, vil de sige, at det er rigtig godt, at vi gør det her, men at de godt kunne have tænkt sig noget mere. Så det er på det hold, at Dansk Folkeparti er. Men vi synes, det her er et rigtig fint forslag, og derfor støtter vi det selvfølgelig også.

Hvis man skal kigge lidt ud i fremtiden og have de lange briller på, er det vores håb, udover de kommende år, at danskerne får langt mere glæde af de landskaber, der ligger og omgiver vores land ude ved vores kyster, og at vi får flere rekreative områder. Det er vores håb, at det bliver nemmere at være motionist, at det bliver nemmere at bruge de områder, og at det bliver nemmere at gå ture og opleve naturen osv. osv. Det er udelukkende af det gode, og derfor støtter vi tiltag som det her, der vil skabe mere liv i vores landdistrikter, ude på landet og ude ved kysterne. Det ændrer ikke på, at lovforslaget her er godt, og det stemmer vi for. Tak for det, formand.

Kl. 13:45

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti og går videre i ordførerrækken til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Vi er også overordnet set positive over for lovforslaget, selv om vi ikke er en del af planlovsforligskredsen. Men vi har nogle af de samme forbehold, som flere af mine kolleger har nævnt heroppe, ikke mindst den manglende tidsbegrænsning. Jeg er også selv lidt i tvivl om, når jeg ser lovforslaget – det er et meget langt lovforslag med kort, og jeg ved ikke hvad – om vi egentlig går for

langt i forhold til at dispensere fra noget af det, som ellers er almen lov. For det er jo det, man gør med en anlægslov – der siger man jo, at her er der et projekt, der er så vigtigt, at der må almindelige regler ikke stå i vejen. Og det kan være nødvendigt indimellem, men det, jeg synes gør den her lidt speciel, er, at det jo normalt er sådan noget, man bruger, når man skal lave en motorvej. Så ved man præcis, hvad det er for et projekt, man siger ja til, og så dispenserer fra andre regler. Her synes jeg egentlig det er lidt uigennemskueligt; det er lidt svært at se, hvad det egentlig er, vi siger ja til at der bliver dispenseret fra.

Men jeg har egentlig grundlæggende tillid til, at kommunerne i Køge Bugt, hvor jeg også selv er opstillet, gerne vil skabe noget, der både er godt for mennesker og for natur, og derfor søger den rigtige balance mellem netop på den ene side noget i forhold til det rekreative og oplevelser og så naturen på den anden side. Derfor er vi overordnet set positive, men det, som vi godt kunne tænke os at arbejde videre med, er en mulig tidsbegrænsning. Det er også det input, vi har fået fra den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening, som overordnet set er positive, men til gengæld er bekymrede over den her manglende tidsbegrænsning. Det, der simpelt hen er bange for, er jo, at hele Køge Bugt bliver sådan en permanent byggezone, hvor man ikke rigtig på forhånd ved, hvad det egentlig er, der kommer, men hvor det i hvert fald ligger fast, at der er frit slag, fordi alle de normale regler er sat ud af kraft, fordi man har lavet den her anlægslov på forhånd. Det er jo lidt at give en blankcheck til, at der skal ske et eller andet, som vi ikke rigtig ved hvad er. Men så kan vi sige nogle gode ord om udvikling, og det vil vi alle gerne.

Men er der et eller andet, som vi kommer til at skylle ud med badevandet? Det i hvert fald det, som Danmarks Naturfredningsforening er bekymret for, og den bekymring vil vi gerne prøve at følge til dørs, og vi vil, måske i samarbejde med andre partier, der har den samme bekymring, stille et ændringsforslag om at indføre en tidsbegrænsning for den her anlægslov. Som der også er flere, der har nævnt for mig, vil det jo være meget logisk at lægge en tidsbegrænsning, der svarer til de midler, der er afsat til projektet. De har en tidsbegrænsning – jamen kan man så ikke følge op på den tidsbegrænsning i forhold til anlægsloven, så man ikke har en anlægslov, som er uden tidsbegrænsning, men til gengæld har nogle midler, som udløber? Det virker en lille smule ulogisk.

Med de ord vil jeg sige, at vi er til sinds at stemme for, men vi vil gerne stille og prøve at skabe flertal for et ændringsforslag, der indfører en solnedgangsklausul på denne anlægslov.

Kl. 13:48

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre og går videre i ordførerrækken. Det er fru Christina Olumeko fra Alternativet, som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:48

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Vi står i dag med et lovforslag, der har til formål at give kommunerne vide rammer til at modernisere Køge Bugt Strandpark samt etablere kystsikring. Det skal ske, ved at kommunerne kan fravige en række bestemmelser i planloven og naturbeskyttelsesloven.

Køge Bugt Strandpark er et fantastisk område med både strandeng, ferskeng, overdrev og søer, som er vigtige for områdets fugle. Og for mange mennesker af strandparken en kilde til rekreation, naturglæde og friluftsliv. Der er heller ikke nogen tvivl om, at der er behov for opdatering af faciliteter såsom toiletbygninger og om-

klædningsrum, men spørgsmålet er, om vi gør det på en måde, der respekterer den natur, vi i så høj grad ønsker at værne om.

Derfor har vi også i Alternativet en række betænkkeligheder ved lovforslaget. For det første er vi ligesom Enhedslisten også i tvivl om, om en anlægslov er det rette værktøj. En anlægslov er jo i realiteten en måde at omgå naturbeskyttelsesloven på. Når man vedtager en anlægslov, fraviger man en masse væsentlige beskyttelsesprincipper, der normalt sikrer, at kystlandskabet og den lokale biodiversitet ikke lider unødigt skade. Det, vi taler om her, er jo ikke kritisk infrastruktur; vi taler om servicefaciliteter.

Jeg kan godt være skeptisk over for, at det ikke kan lade sig gøre inden for de eksisterende rammer, og hvis det ikke kan lade sig gøre inden for de allerede eksisterende dispensationsbestemmelser, kunne det jo også godt være, det ikke var nogle gode nok projekter. Vi har jo naturbeskyttelsesloven af en grund. I Alternativet mener vi, at vi bør gå forsigtigt til værks, når vi begynder at underminere den lovgivning, der beskytter vores fælles naturværdier. Vi synes, der er en tendens til, at vi her i Folketinget alt for ofte tyer til anlægslove på bekostning af den eksisterende naturlovgivning.

For det andet vil vi i Alternativet på lige fod med alle de andre partier, der allerede har nævnt det, også gerne have en tidsbegrænsning af anlægsloven ind i lovforslaget. Lovforslaget, som det ligger lige nu, kan føre til en langtrukken byggeperiode, hvor strandparken i årevis bliver en byggeplads, særlig hvis kommunerne ikke har en tilstrækkelig finansiering, så byggeriet bliver sporadisk. Det betyder, at der er en risiko for, at naturen aldrig rigtig får ro til at restituere sig, og det bør vi tage alvorligt. Derfor kommer vi i Alternativet til at bakke op om et ændringsforslag, der skal give en klar tidsbegrænsning for byggeprojekterne. Det er jo også en model, vi kender fra planloven, hvor byggetilladelser bortfalder, hvis ikke de bruges inden for en fastsat periode. Det er sund fornuft, mener vi, og vi håber, der kan findes et flertal i Folketinget for det. Og så vil Alternativet ellers tage endelig stilling til lovforslaget i løbet af lovbehandlingen. Tak for ordet.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Og så er det ministeren for byer og landdistrikter. Værsgo.

Kl. 13:51

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tak for det, og tusind tak for en rigtig spændende debat om det her lovforslag. Sådan en rigtig råkold fredag for et par uger siden var der en del af os herinde i Folketinget, der mødtes på Greve Marina i sejlkubbens lokaler. Der var varm kaffe på kanden, der var blødt brød på bordene, og der var dømt hygge, god stemning, næsten fest. Og når jeg siger »næsten fest«, var det, fordi man i sejlkubbens syntes, det var lidt for tidligt at åbne øllene før kl. 11. Og det var okay. Så holdt vi en fest bare med kaffe og med blødt brød. Men formanden for havnen var i festhumør. Han havde det store smil på fra det ene øre til det andet, for nu kunne mange af de drømme, de i årevis har haft på Greve Marine om at udvikle deres lystbådehavn, endelig blive til virkelighed.

Derfor var der også repræsentanter med fra de andre kommuner, og de var ligeledes glade for, at de mange ønsker, som de har indsamlet fra civilsamfundsorganisationer, foreninger, brugere af Køge Bugt Strandpark, nu så ud til at gå fra at være tanker og visioner, streger på et stykke papir, til at kunne blive til virkelighed. Vi gik også en tur på havnen. Jeg tror, Moderaternes ordfører, fru Charlotte Bagge Hansen, nævnte det. Jeg kan afsløre, at det der med ingen alkohol før kl. 11, overholdt de ikke i vinterbadeklubben. De havde gang i de små skarpe og fortalte os om flere hundrede mennesker på venteliste. Til det kunne i Ishøjs borgmester tilføje, at det også var

en problematik, de oplevede i Ishøj. Derfor er det jo så dejligt, at det lovforslag, vi har her i dag, også giver bedre muligheder for nye vinterbadningsfaciliteter.

Jeg vil også gerne indrømme over for ordførerne her i dag, at det ikke er, fordi jeg selv har de store præferencer for vinterbadning, men jeg må bare konstatere, at det er blevet en folkesport, siden man for mange årtier siden etablerede Køge Bugt Strandpark. Derfor skal lovgivningen jo følge med tiden. Dengang var det et fremsynet projekt, og det bliver stadig væk rost i dag, fordi man jo i virkeligheden formår at kombinere det bedste fra to verdener: et stort og smukt naturområde med enorme naturmæssige værdier og samtidig et fritidsområde, som er fantastisk for alle dem, der bor der, og i virkeligheden, som jeg synes den socialdemokratiske ordfører gav udtryk for, for alle dem, der bor i området, i baglandet, i oplandet dertil. Der bor mange tusinde mennesker på den københavnske Vestegn og på kanten af Vestegnen, som får glæde af det her, men i virkeligheden er det et område, som løfter hele regionen. Med natur, med strande, fire lystbådehavne og et kunstmuseum er strandparken et trækplaster både i forhold til turisme, natur og strandoplevelser.

Men som alle os, der kender området – og nogle af os kender det nærmest som vores egen bukselomme – er det også tydeligt, at faciliteterne trænger til en opgradering. Behovene har ændret sig, apropos vinterbadning. Der er mange flere ønsker til forskellige fritidsaktiviteter, end der var for årtier siden. Derfor har der været et stort ønske fra de fem strandparkkommuner Brøndby, Greve, Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk om at modernisere og fremtidssikre strandparken. Men mange af kommunernes og brugernes ønsker og har ikke kunnet realiseres, især fordi strandparken er omfattet af naturbeskyttelseslovens strandbeskyttelseslinje. Her synes jeg i virkeligheden at Alternativets ordfører var den, der opsatte det dilemma, som vi jo skulle tage stilling til den her proces: Ønsker vi at fravige vores almindelige regler i forhold til strandbeskyttelse for at give tilladelse til nogle nye faciliteter i strandparken? Det er vi jo så i forligspartierne – og et stort tak til dem, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti – blevet enige om at vi gerne vil. Det er fuldstændig politisk legitimt at sige, at det vil man ikke. Men vi har valgt at sige: Det vil vi gerne.

Derfor er forligskredsen blevet enige om det lovforslag, der ligger i dag, som giver mulighed for en modernisering af strandparken og giver mulighed for at udvikle strandparken i forlængelse af de lokale ønsker. Det lovforslag, vi behandler her i dag, er en særlov, og hvorfor lægger jeg så vægt på, at det er en særlov, jo, det gør jeg, fordi der i den debat, der har været blandt ordførerne, er blevet givet et indtryk af, at jeg har fremsat et anlægslovforslag. Det har jeg ikke. Jeg har fremsat et forslag til særlov. I det ligger der jo den store forskel, at hvis man fremsætter et anlægslovforslag, kommer det ind og erstatter en lokalplan, men det gør en særlov ikke. Derfor er der en stor forskel. Men særloven er nødvendig, hvis man skal kunne fravige nogle af de bestemmelser, som jeg nævnte før.

Kl. 13:56

Den her særlov imødekommer størstedelen af de lokale ønsker. Den giver mulighed for nybyggeri inden for strandbeskyttelseslinjen i et større omfang, end det ville have været muligt, hvis vi ikke havde lavet særloven. Men vi har lagt meget stor vægt på, at moderniseringen skal ske under hensyntagen til kystlandskabet, og derfor er det heller ikke alle kommunernes ønsker, der er blevet imødekommet. For selv om vi gerne vil rykke ved den nuværende balance, skal der selvfølgelig være grænser. Vi skal passe på vores natur, og vi skal selvfølgelig også sikre, at vi ikke laver en masse dyre anlæg, som efterfølgende bliver oversvømmet.

Jeg synes, den her aftale ligger ganske godt i tråd med den politik, som den her regering ellers fører på det her område, og som bl.a. hr. Carl Andersen og fru Susie Jessen havde en diskussion om, nemlig hvordan vi generelt giver mere luft, mere lokal beslutningskraft,

mere lokalt albuerum og mere frihed til at skabe udvikling, så det ikke altid er os på Christiansborg, der er tvunget til at sige nej, når der er et lokalt ønske. Det har vi indgået en fantastisk planlovsaftale om i slutningen af sidste år, og jeg synes i virkeligheden, det her lovforslag ligger i rigtig god forlængelse af den.

Derfor er vi i forligskredsen blevet enige om, at det her lovforslag indeholder den rigtige balance mellem på den ene side en fortsat beskyttelse af kystlandskabet og på den anden side nye muligheder for at benytte strandparken. Lovforslaget ændrer ikke på, at kommunerne stadig væk skal overholde de gældende regler om beskyttelse af de særlige naturtyper og dyre- og plantearter, der findes forskellige steder i strandparken.

Med lovforslaget skal kommunerne derfor også i deres lokalplan sikre, at det nye anlæg osv. ikke skader Natura 2000-områder eller yngle- og rastekområder for beskyttede dyre- og plantearter. Der er stadig et fokus på at bevare naturen, og jeg bliver nødt til at sige, at det også er et lokalt ønske. Der har ikke stået borgmestre på mit kontor og sagt: Tilsidesæt regler for dyreliv og fugleliv og natur. Man ønsker jo faktisk at bevare strandparken også som et dejligt sted naturmæssigt. Derfor synes jeg egentlig også, det er i overensstemmelse med de lokale ønsker.

Så har vi i forligskredsen været meget optaget af, at de nye faciliteter i strandparken bliver placeret med omtanke for at forebygge, at de bliver ødelagt ved den næste oversvømmelse eller stormflod, som vi jo ved vil komme på et tidspunkt. Derfor er det indarbejdet i lovforslaget, at anlæg, der er oversvømmelsestruede, skal placeres bag ved de ydre klitter. Det er også en forudsætning, at nye anlæg ikke må nedsætte funktionen af klitterne, så de ikke længere er modstandsdygtige over for høje vandstande fra Køge Bugt. Det er jo et hensyn dels til strandparken, dels til de mange tusind beboere i strandparkens bagland.

Jeg er også rigtig glad for, at strandparkkommunerne er opmærksomme på, at en modernisering af strandparken ikke kan stå alene. Kommunerne har i efteråret 2024 besluttet at fremme et fælles kystbeskyttelsesprojekt, hvor de eksisterende diger og klitter skal forstærkes, og de har fortalt mig, at de er på vej med en fælles naturplan, der skal sikre bedre og mere beskyttelse af strandparkens natur, herunder de beskyttede dyre- og plantearter, som findes i strandparken. Det synes jeg er fornuftigt, og det synes jeg også må vise de ordførere herinde, der kunne have en skepsis over for kommunerne, at det er sådan, at kommunerne tager deres opgave seriøst, både i forbindelse med kystbeskyttelse, men så sandelig også i forhold til plante- og dyrearter.

Så har der været en diskussion i forhold til tidsbegrænsning, og den vil jeg egentlig gerne adressere. For det er rigtigt, at vi med det her lovforslag siger, at man nu får lov til at lave nogle faciliteter, og at den tilladelse ikke udløber om 3, 4 eller 5 år. Hvorfor har vi så sagt det? Det har vi, fordi kommunerne er meget forskellige, og de er også meget forskellige steder i deres planlægning. Nogle af dem har nærmest allerede finansieringen på plads og kan begynde arbejdet med lokalplanerne, så snart den her lov er vedtaget. Andre af dem har ventet på, hvad vi blev enige om herinde på Christiansborg, og skal så først nu ud at finde finansiering til de her faciliteter.

Så sætter vi en tidsbegrænsning herindefra, skal vi bare være opmærksomme på, at så bliver alt sammen ikke til noget. For så vil der være projekter, der ikke er fundet finansiering til inden for eksempelvis 5 år, og derfor kan man så ikke få lov at lave de faciliteter, som vi i hvert fald i forligskredsen er blevet enige om man skal have lov til at lave. Derfor kan vi fra regeringens side ikke bakke op om at lave den tidsbegrænsning.

Kl. 14:01

Så var der også en lidt teknisk diskussion i forhold til den oprindelige aftale, der sagde, at man skulle ophæve strandbeskyttelseslinjen for så efterfølgende at genindføre den. Der fandt vi egentlig ret

hurtigt ud af i processen, at det ville være en tung administrativ proces, og derfor har vi med den her særlov valgt en anden vej, hvor vi siger, at vi generelt ikke ophæver strandbeskyttelseslinjen, men derimod giver en dispensation til nogle konkrete projekter nogle konkrete steder.

Derfor vil jeg til den radikale ordfører, der sagde, at der var alle mulige kort med i det her, sige, at det er fuldstændig rigtigt. Og det er jo netop for at undgå den situation, som den radikale ordfører advarede mod, nemlig at der nu blev givet en blankocheck eller bare frit slag til at bygge, hvad man vil. Nej, der er netop kortmateriale med, fordi det er meget specifikt, hvor, hvor højt, hvordan og hvor meget man må bygge de enkelte steder. Så vi har i virkeligheden valgt at imødekomme ønskerne, men også sige, at det kun er de og de ønsker, vi imødekommer. Til gengæld for det har vi så lyttet til kommunernes ønske om ikke at sætte en tidsbegrænsning på, fordi det øger chancen for, at projekterne rent faktisk kan blive til virkelighed.

Så alt i alt synes jeg, at vi har fundet en rigtig god balance med det her forslag, hvor vi på den ene side sikrer, at vi værner om de naturværdier og dyre- og plantearter, der er i strandparken, men på den anden side også giver den en tiltrængt modernisering og opgradering, giver flere rekreative faciliteter og ikke mindst giver bedre vilkår for vores foreningsliv. Som en, der selv er født og opvokset i det område, kan jeg bare sige, at det er et sted, hvor foreningslivet står stærkt, og hvor man i modsætning til andre steder ikke kæmper for at få folk ind i foreningerne, men kæmper for at få plads til dem og få faciliteter nok til dem.

Det synes jeg, som repræsenterer en regering, der gerne vil civilsamfundet og foreningslivet, at vi bliver nødt til at tage alvorligt, og derfor er jeg rigtig glad for, at en stor del af de ønsker, der er kommet her, jo har det sigte at gøre det bedre for vores frivillige foreningsliv, som på mange måder er ryggraden i i vores samfund. Det synes jeg også er en væsentlig betragtning i forhold til det her.

Så må jeg også bare på det personlige plan glæde mig over, at der ikke kun er én, men to til stede i salen, der som børn har badet i Køge Bugt Strandpark og nydt faciliteterne der. Det synes jeg jo sådan set altid er fantastisk, for gode barndomsminde er bedst, når man deler dem med andre. Tak for ordet.

Kl. 14:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den tale. Der er lige tre korte bemærkninger. Først er det hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:03

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ministeren siger, er det her ikke en anlægslov, men en særlov. Hvor opstår miseren? Jamen der er en række høringssvar, hvor man refererer til, at det er en unødvendig anvendelse af anlægsloven, og når man så ser på ministeriets besparelser på det, tilbageviser de ikke, at det udelukkende er en særlov og ikke en anlægslov. Så forvirringen er opstået tidligt i forløbet. Men det er jo en særlov, der så har en lang række fravigelser fra lov om planlægning, så det er jo en ret særlig lov, uden at det så er en anlægslov, som vi kender det fra, når vi bygger storebæltsbroer og den slags ting, og det er jo noget, som nedprioriterer naturbeskyttelse. Jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren om noget, for nu var jeg inde på, om det her lovforslag var forældet. Vi oplever noget voldsommere vejr. Er vi på et niveau, hvor vi tager kystsikringen alvorligt nok, i den her særlov?

Kl. 14:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Først vil jeg sige til den første del: Det er rigtigt, at særloven er en særlig lov, hvor man giver lov til særlige ting, som man ellers ikke kan. Men som jeg også prøvede at sige i min tale, er forskellen på det her og en anlægslov, at hvis man laver en anlægslov for eksempelvis at lave en motorvej, skal kommunen ikke bagefter lave en lokalplan. Det er ikke tilfældet her, og derfor er det en særlov og ikke en anlægslov.

Til den anden del vil jeg sige: Ja, vi tager kystsikringen meget alvorligt. Vi er i regeringen sådan set også på vej med en opdateret plan for kystsikring helt generelt, og så er kommunerne langs Køge Bugt Strandpark jo også på vej med det her fælles projekt, som det her ikke kolliderer med. Og så er det jo også flere steder i loven skrevet ind i, hvor man placerer de oversvømmelsestruede faciliteter, så de bliver placeret på en måde bag de ydre beskyttelseslinjer. Så ja, jeg mener, at vi tager de fuldstændig legitime bekymringer, der er i forhold til kystsikring og oversvømmelse, alvorligt, både på et generelt plan, men også med det her lovforslag.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg har ikke badet i disse farvande, men jeg har for nylig hørt et oplæg fra Vandkunsten om de tanker, de har gjort sig omkring kystsikring, og deres konkurrencebidrag til Fingerplan 2.0 og har set på nogle af de andre forslag, der er, hvor man jo forholder sig aktivt til kystsikring i fremtiden for et større område og ikke bare her syd for København, men tager hele det storkøbenhavnske område med, og det synes jeg er utrolig spændende. Mener ministeren ikke, at det her lovforslag er forældet allerede nu, når vi ser sådan nogle konkurrencebidrag fra den arkitektkonkurrence?

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det korte svar er nej. Jeg synes, det er fint, at man laver en arkitektkonkurrence. Jeg har ikke selv haft mulighed for at læse hele vinderforslaget, men jeg har læst i vinderforslaget. Jeg synes, at en fremtidig diskussion om kystsikring fint kan foregå, samtidig med at vi nu giver de her nye muligheder for at skabe bedre foreningsfaciliteter og bedre oplevelser for borgerne i Køge Bugt Strandpark. Det synes jeg er fint at man kan gøre. Og så vil jeg bare bemærke, at hvis man læser i det forslag, kan man se, at der også skal tilsidesættes i hvert fald en eller to eller tre regler i forhold til naturbeskyttelse og byggeri, hvis man skal realisere nogle af de der forslag, som blev sendt ind til arkitektenkonkurrencen.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for det. Så er der en kort bemærkning til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Værsgo.

Zenia Stampe (RV):

Tak for, synes jeg, en rigtig god tale, som jeg også synes gav nogle gode svar på nogle af de spørgsmål, jeg selv havde. Når jeg går tilbage og læser den henvendelse, vi har fået fra Danmarks Naturfredningsforening, har de jo en bekymring for de her drypvise

Kl. 14:04

byggerier, måske ikke det samlede antal byggerier, men det, at skal man nu bare vænne sig til som borger, der enten bor i nærheden eller tager på strandtur i Køge Bugt Strandpark, at der altid er byggeri? For når man giver sådan en tilladelse uden tidsfrist, kan man på den ene side jo sige, at så bliver det måske ikke 5-10 år med massivt byggeri, men så bliver det måske de næste 20-25 år, hvor der hele tiden kører store lastbiler og der er behov for opbevaring osv. osv. Jeg skal egentlig ikke kunne sige, hvad der er bedst: om det er meget stærkt belastet i en kortere periode eller over en lang tidsperiode. Nu er jeg egentlig bare budbringer for de lokale DN-folk, der har den bekymring. Så nu vil jeg bare høre: Hvad tænker ministeren om det? Og ellers vil jeg komplimentere for en, synes jeg, rigtig engageret, men også uddybende tale fra ministeren.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 14:08

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tak for rosen; det sætter jeg helt oprigtigt pris på, og jeg synes i virkeligheden også ordføreren rammer skiven i forhold til det dilemma, der ligger i det med tidsbegrænsning. Jeg nævnte selv den ene bekymring, som kommunerne har været meget højlydt omkring, altså det med, at der er mange af projekterne, der ikke vil blive realiseret, hvis der kun er 5 år, for de har ikke finansiering til det lige nu, og de har et stort skoleprojekt på vej eller et stort idrætsprojekt på vej, som de skal bruge deres handlingskroner på, og så er det først i en senere omgang, det andet kan komme.

Men det er jo et fuldstændig rigtigt dilemma: Vil man så have mere byggeri i en kort periode, eller vil man have det delt ud over en længere periode? Det synes jeg reelt er et dilemma. Vi har lagt os fast på, at den sidste model er den bedste, også fordi vi tror, det er der, hvor vi sikrer, at flest mulige af projekterne kan blive til virkelighed. Så skal vi jo også huske, at jo, nogle steder vil der være stort byggeri, f.eks. de steder, hvor der er mulighed for caféfaciliteter eller restaurantfaciliteter. Andre steder er det jo meget, meget små ting som en grejbank, hvor man kan opbevare kajakudstyr. Der kræves der jo ikke store lastbiler eller stort gravearbejde for at få mulighed for at opsætte de ting. Men det er derfor, vi har valgt det, der i ordførerens bemærkning så ville være model to.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren. Nej, hun frafalder. Så er der en kort bemærkning til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:09

Susie Jessen (DD):

Tak. Tak til ministeren for talen og også for den gode beskrivelse af jeres besøg ved Køge Bugt Strandpark – først med blødt brød og kaffe, og så kom I bagefter over til vinterbaderne, hvor klokken jo var blevet ø/leve; det er jo det.

Nu bliver jeg lige alvorlig igen og kommer til det, jeg egentlig vil spørge om. Vi er jo ikke med i forligskredsen i forhold til planloven og dermed heller ikke i aftalerne om de evalueringer, I vil lave af den. Det er jo frustrerende – det vil jeg ikke lægge skjul – fordi planloven jo er en barriere for rigtig meget udvikling. Det ved vi jo også, når vi sidder i Landdistriktsudvalget, altså at det her er en stor barriere.

Så det, jeg vil spørge om i dag, fordi vi jo ikke sidder i forligskredsen, er, om den her tilladelse kan komme til at give inspiration til at sætte noget i gang andre steder med en lignende særlov som den her, eller om man kigger mere ind i at sætte gang i nogle mere generelle lempelser af planloven. For jeg mener egentlig også, at hr.

Kl. 14:06

Kl. 14:07

Carl Andersen har en pointe i, at det, vi bruger tid på herinde, jo også tit bliver meget småt, netop fordi vi har de her meget rigide regler at arbejde under. Så det kunne jeg godt tænke mig at høre ministerens kommentar til.

Kl. 14:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 14:10

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Først vil jeg sige, at jeg ikke er helt enig i Liberal Alliances ordførers udlægning af, at det her samlet set er meget småt. Jeg er med på, at der er nogle små ting i det, men det er faktisk nogle forholdsvist store ændringer, vi giver lov til at lave i området – samlet set.

Til den første del af spørgsmålet er svaret i virkeligheden både-og. Altså, hvis man kigger på det, vi har gjort i forhold til de kystnære forsøgsprojekter, der skal fremme turisme, så er vi jo – uden at gå særlovvejen – gået dispensationsvejen med enkeltprojekter, hvor vi har sagt: Det her projekt er så godt, at det kan man godt få lov til at lave på Sydfyn eller tæt på Holstebro. Det er bare for at nævne to af stederne ud af de ni forsøgstilladelser, vi har givet. Selv om det ikke er en særlov, er det særlovvejen.

Til den anden del af spørgsmålet, altså om, om vi ønsker at lave nogle generelle ændringer, er svaret: Ja. Og det var derfor, vi indgik den aftale før efterårsferien, som skal blive til lov i næste folketings-samling, og hvor vi går et langt skridt i retning af at give noget mere lokal frihed og give noget mere lokalt albuem til at udvikle lokalsamfundet i den retning, man gerne vil. For jeg er et hundrede procent enig i, at vi i dag har en lovgivning, også en planlovgivning, der spænder for meget ben for rigtig, rigtig gode projekter, der kunne skabe vækst og udvikling, også der, hvor der er lidt længere mellem husene.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 14:11

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Jeg er fuldstændig enig, og jeg tror, at vi faktisk er ret enige, når det gælder det her. Men jeg har sådan en eller anden lyst til, at vi skal videre allerede nu. Jeg synes, det er nogle fine ting, som regeringen er kommet med, men jeg synes bare, at der, især når man kigger på vores øer, er nogle ekstreme barrierer, der forhindrer dem i at kunne udvikle sig. Og når vi så samtidig ser, at befolkningstallet jo falder på mange af vores øer, er jeg egentlig bange for, at der vil ske en decideret affolkning.

Derfor vil jeg lige høre: Der er jo det, der er blevet lagt frem nu, men vil regeringen lægge mere frem på planlovsiden her i de kommende år, eller hvad er planerne i forhold til det?

Kl. 14:12

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 14:12

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Men prøv at høre, jeg deler analysen i forhold til de danske øer, og det er jo også derfor, at en ganske stor del af den aftale, vi har indgået, faktisk handler om øerne – altså hvor vi siger, at det er rigtig godt, og at det er rigtig sundt, at vi har et princip i Danmark om, at vi gerne vil have åbne kystlandskaber. Det er fantastisk, og det skal vi holde fast i. At vi så har valgt at oversætte det i Danmark til en 3 km bred kystnærhedszone, giver nogle udfordringer nogle

steder i Danmark. I kan bare prøve at spørge på Langeland; der er mig bekendt ét sted, hvor øen er mere end 6 km bred.

Så det giver nogle udfordringer. Og der går vi jo faktisk også ind i den planlovsaftale, vi har lavet, og siger: Du behøver ikke længere en særlig planlægningsmæssig begrundelse for f.eks. at lave et anlæg i en kystnærhedszone, hvis du er på en af de her øer – fordi vi netop gerne vil give noget mere lokal frihed til at kunne udvikle sig, også hvis man er en ø.

Kl. 14:13

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der en kort bemærkning til fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:13

Dina Raabjerg (KF):

Tak. Jeg vil også sige tak for en rigtig god tale og en præcisering af det omkring tidsbegrænsningen. Nu vil jeg gå hjem og se, om det ikke også er tilstrækkeligt til, at vi ikke vil kræve ændringer i lovbehandlingen. Det eneste, jeg måske kunne have ønsket, var, at det havde været en lille smule mere tydeligt, at det var den vej, man havde valgt at gå, i det materiale, vi fik fremsendt.

Men hvorom alting er, vil jeg sige supermange tak for en god tale.

Kl. 14:14

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 14:14

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tusind tak for det; det input er noteret. Og tak til Det Konservative Folkeparti og også til ordføreren i særdeleshed for det grundlæggende rigtig gode samarbejde, vi har på det her område.

Kl. 14:14

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Er der yderligere spørgsmål? Det er der ikke. Så er den sidste korte bemærkning til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:14

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Og også tak til ministeren for talen. Jeg kan forstå på ministeren, at regeringen ønsker, at der ikke er en tidsbegrænsning på særloven her, fordi man frygter, at kommunerne ikke har finansiering til at færdiggøre projekterne, hvis der var en tidsbegrænsning på f.eks. 5 år. Og det taler jo ind i nogle af de bekymringer, som nogle af os partier har rejst.

Jeg vil egentlig bare spørge, om ministeren ikke ser en udfordring i, at en kommune eller flere kommuner vil kunne henvise til, at der ikke er nogen tidsbegrænsning, og derfor justere på projekterne og måske lave nye projekter inden for særloven til al evig tid.

Kl. 14:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 14:15

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Men det er ikke muligt. Altså, særloven beskriver i ret tydelige vendinger, hvad det er, man må, og hvad det er, man ikke må. Så hvis man har fået lov til at lave et byggeri, der er 5½ m højt, så kan man ikke bagefter som kommune finde på, at nu vil man gerne lave byggeriet 6½ m højt.

Så der sætter særloven nogle begrænsninger for, hvad man kan, og derfor har jeg ikke den bekymring.

Kl. 14:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren. Nej, hun frafalder. Så siger vi tak til ministeren for byer og landdistrikter.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Landdistrikter og Øer. Og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

15) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod TikTok, Snapchat og Instagram for mindreårige: Beskyt danske børn og unge mod skadelige, vanedannende digitale stimulanser (borgerforslag).

Af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Peter Skaarup (DD), Theresa Berg Andersen (SF), Ole Birk Olesen (LA), Henrik Frandsen (M), Mona Juul (KF), Peder Hvelplund (EL), Peter Køfod (DF), Martin Lidegaard (RV), Helene Brydensholt (ALT), Aaja Chemnitz (IA) og Mike Villa Fonseca (UFG).
(Fremsættelse 12.12.2024).

Kl. 14:15

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Dette beslutningsforslag er udsprunget af et borgerforslag. Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er ministeren for digitalisering. Værsgo.

Kl. 14:16

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Tak for det, formand. Beskyttelse af børn og unge på sociale medier er en toprioritet for regeringen, og jeg har tænkt meget over og meget på det her borgerforslag. Som mor kender jeg og kan mærke den her helt fundamentale bekymring for vores børns færden på de sociale medier, som det her borgerforslag er motiveret af. Borgerforslaget har i den grad været med til at sætte skub på en helt ekstremt vigtig dagsorden, synes jeg. Så først og fremmest vil jeg gerne sige tak til borgerforslagsstillerne, tak til de mere end 50.000 danskere, der har skrevet under på det her borgerforslag, tak for at hjælpe med at sætte gang i debatten. Det viser, at det ikke bare er mig, at det ikke bare er jer, men at det er os som samfund, der har fået nok af de sociale mediers ukontrollerede greb om vores børn og unges liv.

Jeg kan ikke understrege nok, at vi i Danmark selvfølgelig skal gøre alt, hvad vi kan for at beskytte vores børn og unge på sociale medier, og vi kommer til at omsætte mange af de gode intentioner og idéer, der ligger i forslaget til konkret handling. Helt konkret er vi i gang med at undersøge muligheden for at indføre et forbud mod, at sociale medier indgår kontrakter om behandling af persondata med børn og unge under 15 år. Det vil konkret betyde, at det vil gøre det sværere for børn og unge under 15 år selvstændigt at oprette profiler på de sociale medier. Vi vil også gerne undersøge muligheden for at styrke det danske DSA-tilsyn og derigennem også styrke den danske

indsats for at bidrage til Kommissionens håndhævelsesarbejde over for de her store techgiganter, så vi kan sikre, at de bliver holdt op på deres ansvar.

Endelig vil vi gerne undersøge muligheden for at stille krav om nogle obligatoriske børneindstillinger på telefoner, når de bliver købt, elektroniske devices, sådan at telefonen, når børnene og de unge modtager den, allerede er indstillet til, at de er børn. Her er formålet at begrænse risikoen for, at børn og unge eksponeres for indhold, som ikke er egnet til deres alder. Det er sådan set formålet med alle de tre initiativer, som vi foreslår her.

De her initiativer kommer oven i hatten på meget, der tidligere er gjort, meget, der tidligere er sat i gang, og som involverer brede interessenter i vores samfund og rigtig mange aktører. Regeringen har allerede anbefalinger for skærmforbrug i grundskolen. Beskyttelse af børn og unge indgår centralt i Trivselskommissionens grundige arbejde, som snart bliver fremlagt, og efter Trivselskommissionens afrapportering, som jeg også sagde kommer meget snart, vil arbejdet fortsætte i den alliance, der er nedsat for et trygt og godt digitalt børne- og unge liv, hvor vi vil gå videre med nogle af de anbefalinger, der kommer. Vi skal gøre alt, hvad vi kan nationalt.

Når det er sagt, er jeg også helt med på, at vores nationale initiativer ikke er hele svaret på at løsrive vores børn og unge fra techgiganternes kløer. Vi står over for nogle af verdens største virksomheder, der tjener ekstremt mange penge på vores børns tid, på vores børns data. Deres algoritmer er specifikt designet til at gøre vores børn og unge hamrende afhængige. Det er en urimelig og også en ulige kamp, hvor danske forældre er david og techgiganterne er goliath.

Kl. 14:21

Det svarer lidt til, som jeg også tidligere har sagt, at forældre bliver sendt i krig for at beskytte deres børn og unge bevæbnet med en plastske, mens de møder folk med fuldautomatiske våben over for sig. Der skal tungere våben til, hvis vi skal vinde kampen mod techgiganterne. De her virksomheder er altså mere end i en forstand grænseløse, og derfor er det også helt afgørende, at vi tager kampen imod techgiganterne op, selvfølgelig nationalt, men også i Europa og i samarbejde med de andre medlemslande. Derfor vil vi også sætte et maksimalt fokus, som det også bliver foreslået i borgerforslaget, for en stærkere EU-regulering af de sociale medier og andre digitale tjenester under det danske EU-formandskab – for vores skyld, for vores børns skyld, for de unges skyld.

Hvis regeringen kunne, ville vi indføre en aldersverifikation på 15 år i Danmark nu. Det er desværre ikke muligt nu, fordi der er noget EU-lovgivning til hinder for det, og derfor kan vi ikke, som det ligger nu, stemme for B 95, altså borgerforslaget. Men det skal stå fuldstændig skarpt og klart tilbage, at vi i regeringen gerne vil kæmpe med alt, vi har for at sikre vores børn og unge på de sociale medier. Det gør vi med alle de greb, alle de initiativer, som overhovedet er mulig, og vi bliver ved med at presse benhårdt på for at beskytte børn og unge online både i Danmark og i Europa, for det er ikke en mulighed for mig at lade vores børn i stikken og overlade deres digitale opvækst til techgiganterne.

Til gengæld har vi en fælles opgave i at få skabt et tryggere digitalt miljø for vores børn og unge. Så lad os blive ved med at få alle gode idéer på bordet. Jeg kan se, at nogle af forslagsstillerne også er kommet med nogle idéer i dag, og tak for dem, dem kigger vi ind i, og lad os samarbejde for nogle gode løsninger. Mange tak for ordet.

Kl. 14:23

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ministeren. Der er en række korte bemærkninger. Den første er fra fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:23

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for det. Og tak for et godt samarbejde med ministeren. Jeg er ikke i tvivl om, at ministeren også helt oprigtigt er bekymret.

Der er en ting, der undrer mig. Det skal ikke ligge den her minister til last, men for et halvt år siden havde jeg justitsministeren i samråd, fordi det simpelt hen undrer mig, at vi, som digitaliseringsministeren også er inde på, har en GDPR-lovgivning, og i den har Danmark hævet aldersgrænsen for, hvornår man kan give samtykke til, at ens oplysninger må blive brugt, fra 13 til 15 år. Når vi taler om de her sociale medier, så er essensen af deres forretningsmodel at målrette reklamer. »We run ads«, som Mark Zuckerberg sagde til en senatshøring.

Hvordan kan den danske GDPR-lovgivning om, at man skal være 15 år, før man kan give samtykke til, at ens oplysninger bliver behandlet i markedsføringsøjemed, ikke blive brugt i de her sager? Jeg forstår det ikke, og justitsministeren kunne heller ikke give mig et svar.

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:24

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Med forbehold for, at det her jo er lidt uden for mit ressort, så er det jo, som jeg forstår det, fordi techgiganterne er kommet tilbage og sagt, at de ikke laver samtykkebaserede løsninger med de her unge mennesker; de laver kontrakter. Det er meget spidsfindigt. Det er derfor, vi er gået tilbage i arbejdsrummet og sagt: Okay, nu har I ligesom alle sammen erkendt, at i laver kontrakter med mindreårige – jeg synes jo, at det i sig selv er interessant, at det overhovedet kan lade sig gøre, men det kan det så åbenbart – så det må vi jo så se om vi kan gøre noget ved. Det er jo det, vi prøver at løse for nuværende.

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:25

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det er rigtigt, at *de* siger, at de laver kontrakter, men der er jo ikke nogen andre steder i vores samfund, hvor vi lader virksomheder selv definere, hvordan de fortolker loven. Vi fortolker loven i Danmark eller i EU, og Det Europæiske Databeskyttelsesråd kom for halvandet år siden med en principiel afgørelse mod Meta, altså ejeren af Facebook, hvor de sagde: I kan ikke lave kontrakter med mindreårige; det er samtykke, der gælder, fordi der er forskellige lag i forbindelse med GDPR, alt efter om man har samtykkekontrakt eller noget andet. De sagde, at der skulle gives samtykke. Derfor forstår jeg ikke, at man stadig væk kan rode rundt i, hvad nogle virksomheder selv synes de kan definere sig indenfor, når Det Europæiske Databeskyttelsesråd siger, at der skal gives samtykke.

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:25

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Jeg kender ikke historikken vedrørende disputten mellem virksomhederne og Justitsministeriet, men det, jeg bare gerne vil understrege over for ordføreren, er, at vi kigger ind i alle mulighederne for at sørge for, at techgiganterne ikke kan hverken datahøste eller lave profiler til mindreårige i Danmark. Derfor kigger vi også på

kontraktsporet nu, og jeg håber, at vi meget, meget snart får en forhåbentlig positiv tilkendegivelse om, at vi kan lave et forslag om det. Jeg er lige så indstillet på at finde en konkret løsning på det her område, som ordføreren er.

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 14:26

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Og tak til ministeren for talen og for de gode intentioner, som ministeren jo også anerkender, der er, i det her forslag. Det er jo en særdeles alvorlig problemstilling, vi står med, hvor vi også kan se – særligt her i de sidste måneder – hvordan vi nærmest oplever den modsatte udvikling, altså deregulering, hvor techgiganterne breder sig ud i endnu større omfang, end man har gjort tidligere, og i langt større grad sætter dagsorden både gennem algoritmer og gennem markedsføring for at kunne være drivende i forhold til deres opmærksomhedsøkonomi.

Men forslagsstillerne foregriber jo her ligesom også begivenhedernes gang ved at sige og pege på en række andre initiativer, hvis de nu ikke får det her forbud. De peger jo selv på en række andre initiativer, bl.a. på begrænsninger i daglig brugstid, i skærpede regler for dataindsamling om mindreårige og forbud mod personaliseret markedsføring rettet mod børn og unge under 18 år. I lighed med det spørgsmål, fru Lisbeth Bech-Poulsen stillede, vil jeg bare høre, om ministeren er villig til at tage de initiativer i brug, også som national lovgivning.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:27

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Vi er villige til at kigge på alle de mulige initiativer, der kan gøres på nationalt niveau. Nogle af de ting, som ordføreren her nævner, er nok ting, der ville skulle gøres på europæisk niveau, men vi er sådan set villige til at kigge på det hele, og jeg har også en klar intention om at bruge regeringens, Danmarks formandskab aktivt inden for digitalisering for at få sat spot på det her område. Vi er et af de mest digitaliserede samfund – også i Europa – og det er der meget godt at sige om. Det betyder også, at vi er nogle af de første, der måske oplever de reelle konsekvenser af, hvad digitaliseringen også kan medføre i nogle henseender. Derfor er det vores pligt at presse på her og give de danske erfaringer, vi har, videre, sådan at vi kan få sat en europæisk grænse, der ligger lidt højere, end den er i dag, i forhold til regulering.

Kl. 14:28

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:28

Peder Hvelplund (EL):

Jeg er helt med på, at det primære jo er, at vi ikke bare får regler på europæisk plan, men også på globalt plan. Men ud over at lægge pres på EU-systemet, er der også den mulighed, at Danmark går forrest og siger, at i det omfang, vi kan beskytte vores børn og unge imod f.eks. personaliseret markedsføring, bruger vi også de redskaber, vi har, for at kunne gøre det. Er regeringen og ministeren villige til også at gå enegang i EU i forhold til at sikre, at vi bruger de muligheder, vi har, for at kunne beskytte børn og unge mod techgiganternes hærgen?

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:29

så blevet fanget af en domstolskendelse senere. Så det kan jo være, at man rent faktisk kan komme den lette vej i mål der.

Kl. 14:29

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Ja, i det omfang, vi kan gå enegang, for vi har jo også vedtaget noget lovgivning igennem Europa, DSA, som er totalt harmoniseret, og det sætter jo ligesom nogle grænser. Det giver også nogle muligheder for at holde techgiganterne ansvarlige; men inden for de muligheder, der er, ja, er regeringen indstillet på gøre det, vi kan.

Kl. 14:29

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:29

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Nu er ministeren jo kendt for at have gennemført sociale medier allerede og har set samtlige kattevideoer, ved jeg, og det illustrerer det jo nok meget godt. Sociale medier bliver jo også brugt positivt nogle gange. Jeg tror ikke, der er nogen i Folketingssalen i dag, der er uenige i, at det er ubehageligt at se, at man målretter indhold til børn for at tjene penge på det. Mit spørgsmål er egentlig: Har ministeren tænkt på eventuelt at anlægge en sag for at få testet det af i forhold til værgemålsloven? For der er jo det med det økonomiske. Man kan jo ikke som umyndig indgå en kontrakt, hvis der er økonomi involveret, og her er der jo økonomi involveret, i hvert fald for den ene part. Det har den ene part jo selv sagt, altså de sociale medier har selv sagt, at det er forretningsmodellen. Det er at få publikum til det. Jeg tror ikke, der findes en dom om det, og der kan ministeren måske være behjælpelig. Findes der en retssag, hvor vi har testet det af? Har vi fået en domstol til at afprøve, om vi måske allerede har værktøjet i kassen til at sikre, at sociale medier ikke indgår kontrakt med børn under 15 år?

Kl. 14:30

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:30

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Det, vi i hvert fald har prøvet på, er at vedtage noget lovgivning omkring en eller anden form for aldersverifikation i Danmark, fordi vi blev inspireret af, hvad der skete i Frankrig. Det gjorde vi allerede for 2 år siden og fik tomten nedad fra EU. Det, jeg også har gjort, er at række ud direkte til Kommissionen for at høre om nogle af de her undtagelsesbestemmelser i DSA'en, i forhold til hvad de her undtagelsesbestemmelser betyder. Kan I blive mere klare på, hvordan vi kan benytte os af de undtagelsesbestemmelser, I har lavet? Jeg har ikke decideret undersøgt, om vi kan lave en retssag i forhold til værgemål, men er der noget, jeg normalt elsker, så er det jo, når hr. Kim Edberg Andersen giver mig gode idéer, så det vil jeg da undersøge.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:31

Kim Edberg Andersen (DD):

I Danmarksdemokraterne er vi jo vant til, at andre partier tager vores gode idéer ned, så det er jo ikke nyt længere. Det er dejligt. Det her er noget at teste af. For EU har jo ofte vendt tommelen nedad og er

Så vil jeg gerne ind på en anden præmis. Ministeren siger, at forældrene ligesom slås med plastikskeer. Man gør dem til ofre. Jeg er jo også blå på en måde; jeg synes også, at der er et forældreansvar. Har ministeren tænkt i nogle baner, hvor vi for at hjælpe på det her faktisk også kan empower – nu bliver jeg rettet lige om lidt, men så får jeg i hvert fald det rigtige ord – altså gøre forældrene stærkere i forhold til at kunne løfte opgaven selv? For det kan jo være, at det er en generationskløft, der er, og at de simpelt hen mangler redskaber.

Kl. 14:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:32

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Tak for spørgsmålet. Det korte svar er ja. Det har jeg tænkt over. Den her problematik er mangefacetteret. Der er et forældreansvar – punktum. Jeg bliver bare provokeret, når der nogen, der siger, at det kun handler om forældreansvar. Det handler *ikke* kun om forældreansvar. Det her er nogle alt for store virksomheder med nogle alt for stærke algoritmer til, at det kun handler om forældreansvar.

Selvfølge lig kan vi også gøre mere i forhold til at ruste forældrene til den opgave, det er at skærme børnene for mødet med de sociale medier, bl.a. i forhold til børneindstillinger på telefoner, som jeg selv nævnte i min tale at jeg synes er en meget konkret ting, som vi skal kigge ind i, og selvfølgelig også i forhold til vejledning.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Tak. Så er det hr. Stinus Lindgreen, Radikale Venstre.

Kl. 14:33

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og tak for talen. Jeg synes, at der kommer mange gode aspekter frem i den her debat. Jeg vil blot høre, om ministeren har haft tid til at læse den analyse, der kom fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen her for ganske nylig, som kigger på netop trivsel og brug af sociale medier i de forskellige grupper, de kigger på. Har ministeren kigget på det og gjort sig nogle tanker om, hvad man ønsker der skal ske på baggrund af den information?

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:33

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Jeg har i hvert fald kigget på nogle af hovedkonklusionerne. Jeg har ikke læst hele rapporten, hvis jeg nu skal være fuldstændig ærlig, men jeg har kigget på hovedkonklusionerne i den og jo mestendels undret mig over, hvor forskellige konklusioner man kan nå frem til på baggrund af en rapport. Jeg så, at DR skrev, at der nærmest ikke var nogen problemer, mens TV 2 på baggrund af den her rapport vurderede, at der var relativt store problemer med børn og unges skærmbrug.

Jeg synes, at der er nogle tal i den her rapport, der er bekymrende, i særdeleshed når man kigger på teenagepiger. 31 pct. af teenagepiger viser tegn på afhængighed. I rapporten står der også klart, at jo større afhængighed, desto lavere trivsel. Det synes jeg er bekymrende. Så er der selvfølgelig også nogle andre tal, der viser, at skærmtiden i sig selv ikke nødvendigvis er det farlige. Det synes jeg egentlig ikke som sådan at der er noget overraskende i, for det

kommer jo an på, hvad du laver på din skærm. Jeg synes, at de sociale medier-platforme er noget af det farlige.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Er der en opfølgende kort bemærkning til spørgeren? Det kan jeg se at der er, når han rejser sig op. Værsgo til spørgeren.

Kl. 14:35

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det. Det er helt fair, at man ikke har nået at læse hele rapporten endnu. Jeg har faktisk ikke læst dækningen i hverken DR eller TV 2, men det, jeg bed mærke i, er netop det, at der helt klart er en subgruppe her, som udviser nogle tegn. Det, jeg selv tænkte, var, at det her jo viser, hvor vi skal sætte ind, og hvor problemet er. For langt de fleste viser jo ikke alarmerende tegn på hverken uafhængighed eller mistrivsel som følge af det her. Det synes jeg da er en vigtig, vigtig viden for os at have, når vi skal diskutere emnet herinde i salen.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 14:35

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Nu er det her jo først og fremmest heller ikke den eneste rapport, der kommet, om børn og unges mistrivsel på grund af skærmbrug. Men jeg anerkender til fulde, at man også skal læse den her rapport. Jeg synes, at det er svært at konkludere, at det ikke er bekymrende, at 31 pct. af teenagepiger i alderen – nu kan jeg ikke helt huske, om det er fra 13-17 år, eller hvad det nu er, så undskyld, hvis det ikke er helt eksakt – udviser tegn på afhængighed og dermed også lavere trivsel på grund af skærmen. Det er da noget, der bekymrer mig. Om man kan lave sådan decideret lovgivning, der kun omhandler teenagepiger i den alder, ved jeg ikke. Men jeg tror også, at det har en effekt på andre mennesker.

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Næste i spørgerrækken er hr. Alexander Ryle, Liberal Alliance.

Kl. 14:36

Alexander Ryle (LA):

Tak. Mit spørgsmål kommer lidt i forlængelse af hr. Kim Edberg Andersens spørgsmål om forældreansvar, for ministeren har jo også selv talt meget åbent om sine erfaringer med at sætte skærpede regler for sine børns skærmbrug. Jeg mener, det var i Politiken, og som jeg forstod det, havde ministeren ret gode erfaringer med det, også uden behov for regulering. Derfor vil jeg spørge: Vil regeringen bygge på nogle af de erfaringer og opfordre forældre til at tage et større ansvar og bl.a. bruge nogle af de familieindstillinger, som de fleste techplatforme jo allerede stiller til rådighed, for netop at kunne sætte en ramme om teenageres brug af sociale medier?

Kl. 14:37

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 14:37

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Jeg tror mest, jeg talte om at regulere mig selv i den artikel i Politiken, og det siger jo også noget, hvis selv voksne mennesker, hvor frontallapperne er vokset nogenlunde sammen – det kan man jo altid diskutere om mine er – også viser tegn på den samme afhængighed; så er det jo bekymrende.

Ja, selvfølgelig er der et forældreansvar. Der er lige kommet en ny undersøgelse – jeg tror, det var i sidste uge; der er jo masser af undersøgelser – som viste, at kun 15 pct. af forældrene gør brug af de her indstillinger. Så mit spørgsmål tilbage er så: Bruger de ikke den funktion, fordi de ikke har lyst, eller fordi de synes, at deres børn bare skal give den fuld spade på de sociale medier? Eller bruger de den ikke, fordi det er for svært, altså fordi de ikke kan finde ud af, hvordan de skal indstille det? Det er der selvfølgelig ikke lavet undersøgelser på, men lur mig, om det ikke er det sidste. Så selvfølgelig skal vi sætte ind, men vi bliver også nødt til at gøre det lettere at lave de der børneindstillinger, så man ikke skal have en ph.d. for at kunne beskytte sit barn i forhold til at begå sig på sociale medier. Men når det er sagt, synes jeg personligt, at det alene ikke er nok. Vi bliver også nødt til at have noget EU-regulering af techgiganterne.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 14:38

Alexander Ryle (LA):

Tak. Apropos EU-regulering af techgiganter kan jeg også forstå, at det måske primære argument fra regeringens side i forhold til ikke at kunne støtte her borgerforslag i dag er, at der allerede er rigtig meget i DSA, og at det er totalharmoniserende, så der er nogle ting, man ikke kan gøre. Men noget af det, der jo også ligesom er grunden til, at forslaget er fremsat, er i forhold til hele spørgsmålet om det at beskytte børn. Kan ministeren svare på: Hvad mener børneorganisationerne om det her forslag? For jeg har ikke hørt dem være ude og bakke det op.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 14:38

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Er der nogen, der har været deltagende i den her debat, er det da børneorganisationerne, og i øvrigt tak til dem, i forhold til bekymringen for børn og unges trivsel på nettet. Jeg synes, de har været meget klare i, at der er behov for mere regulering på området, at der er behov for at stramme grebet, og at man også på Børnetelefonen og alt muligt andet bliver mødt af mange unge, mange børn, som har nogle frygtelige oplevelser på de sociale medier, som de ikke ved hvor de skal gå hen med.

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Den sidste indtegnede til en kort bemærkning er fru Dina Raabjerg, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:39

Dina Raabjerg (KF):

Tusind tak, og tak for en fin tale. Jeg vil gerne vende tilbage til det emne, som fru Lisbeth Bech-Nielsen bragte op, og som jo handler om hele annonceringen i forhold til børnene. Noget af det, som vi jo er allermost frustreret over, er jo egentlig ikke så meget manglen på regler, men manglen på muligheder for at håndhæve de regler, der allerede er, for vi kan jo lige så godt sige det, som det er: Mange af de her techgiganter er bedøvende, hamrende ligeglade.

Når man kigger ned i det med annonceringen, kunne man måske gå efter dem, der rent faktisk målretter annoncerne mod vores børn. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om hun kunne være interesseret i at indkalde til forhandlinger, hvor vi sammen finder

ud af, hvad vi kan gøre inden for rammerne i Danmark, og hvor vi begynder at tænke en lille smule ud af boksen.

Kl. 14:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:40

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Jeg vil altid gerne både snakke med fru Dina Raabjerg og også resten af Digitaliseringsudvalget om, hvad vi kan gøre. Om det skal være igennem en forhandling, eller hvad det skal være, er jeg sådan set åben for. Jeg siger det ikke bare for at sige det, og fordi det lyder godt, at vi er villige til at kigge på alle de nationale muligheder, der er. Vi er villige til at kigge på de nationale muligheder. Vi har også prøvet, i hvert fald efter bedste evne og inden for de rammer, vi nu har, at kigge på det allerede inden førstebehandlingen af det her borgerforslag. Men jeg vil meget gerne have drøftelser med bl.a. også fru Dina Raabjerg om det her område – så gerne.

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak. Der er ikke en opfølgende kommentar, så jeg kan sige tak til ministeren. Vi går over til talerrækken for ordførerne, og den første ordfører er fru Birgitte Vind fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Birgitte Vind (S):

Tak for det, formand. Mere end 57.000 danskere har med lynets hast fået skrevet under på det her borgerforslag. Tak til forslagsstillerne for at holde gang i den her meget, meget vigtige debat. Den hastighed, hvormed der er kommet så mange underskrifter ind, vidner jo om, at det er en meget, meget vigtig dagsorden, og tak for det.

Der er ingen tvivl om, at flere og flere, både forældre og omsorgsgivere og andre, ønsker at vriste børnene fri af techgiganternes jerngreb. Vi lever jo faktisk i et af de mest digitaliserede lande i verden, og vi plejer også at omgås digitaliseringen med meget stor tiltro. Vi har tillid til det samfund, vi lever i. Vi har egentlig tillid til fremskridtet, og det synes jeg også vi skal have.

Vi plejer også i Danmark at kunne stole på de produkter, vi omgiver os med. Når vi går ind i en legetøjsbutik, kan vi forvente, at der er aldersmærkning på det legetøj, vi vil købe. Vi ved, hvad der er egnet til hvilken aldersgruppe. Vi har også tillid til, at legetøjet ikke indeholder farlige kemikalier, fordi vi har klare regler og retningslinjer.

På samme måde kan man jo også forvente, der er aldersgrænser, når vi går i biografen eller ser film med vores børn. Det er der også. Vi har Medierådet i Danmark, der faktisk alderssætter film, og vi har faktisk også vænnet os til i Danmark, at vi kan stole på mærkningsordninger. Men lige præcis når det kommer til sociale medier, de digitale tjenester, har vi i årevis undladt at stille de samme kritiske spørgsmål til produktet. Men producenterne har jo sådan set også været fritaget for ansvar, for det blev de i EU-handelsdirektivet i år 2000. Så de har udnyttet den spillebane, der har været for dem.

Vi har ikke i Danmark i tilstrækkelig grad forholdt os til, at de virksomheder, der står bag sociale medier – og spil for den sags skyld – ikke nødvendigvis har børnenes bedste for øje. De er drevet af økonomiske interesser. Techgiganterne lever sådan set af at indsamle data om børns adfærd online; det er en industri, der hvert år genererer milliarder af US-dollars. De skaber bevidst vanedannende designs, fordi de ved, hvordan den menneskelige hjerne fungerer. Vi søger spænding, vi vil gerne vinde, vi elsker belønninger, og det er lige præcis de mekanismer, der er indbygget i de platforme, som særlig børn bliver tiltrukket af, men også voksne.

Men techgiganterne tager ikke hensyn til, om et barn er 8 år eller 15 år. Voldsomt indhold, som vi aldrig, aldrig i Danmark ville tillade i den fysiske verden, møder børnene på børneværelset, når de sidder med deres telefoner eller tablets i hånden. Jeg er fuldstændig enig i, at TikTok, Snapchat og Instagram i de nuværende former ikke bare skal være frit tilgængelige for mindre børn. Det er vi sådan set også her på Christiansborg blevet enige om, for vi har jo en gang behandlet et borgerforslag, hvor det lykkedes os at blive enige om at hæve aldersgrænsen fra 13 til 15 år for, hvornår man kan komme på de sociale medier, fordi vi ved, at det er farligt for børn. Vi har sendt skærmanbefalinger ud til skoler og daginstitutioner, og derfor har vi jo en bevidsthed om det her i salen.

Når vi så skal kigge på det her borgerforslag, kan man jo ikke andet end at have meget, meget stor sympati for intentionerne, men i Socialdemokratiet kommer vi jo heller ikke til at kunne stemme for det, bl.a. af den grund, som ministeren også var inde på, at det kan vi ikke, fordi vi er reguleret af EU-lovgivning på det her område. Men borgerforslaget kommer også med en række forslag til, at vi kan lave yderligere regulering på dansk grund, og jeg deler fuldstændig en til en ministerens indstilling til, at vi skal stå på tær. Vi skal simpelt hen hver eneste morgen, når vi står op, tænke på, om vi har gjort nok, om vi kan gøre mere, om vi har fulgt den vej. Vi skal lægge et enormt pres på. Jeg er meget, meget glad for, at ministeren også påpeger, at vi skal bruge formandskabet i EU til at lægge et pres ind i EU.

Vi håber alle sammen på, at der kommer en elektronisk eWallet, en aldersverifikation, som vi kan låne os op ad, for det er jo noget af det, der i den grad kunne være hjælpsomt. Men vi bliver også nødt til at se på, om vi kan styrke vores DSA-tilsyn, for det er jo også den vej, vi skal gå. Altså, techgiganterne skal jo ikke tro, at vi ikke er efter dem. Techgiganterne skal jo ikke sove roligt om natten. De skal jo vide, at vi ikke vil have, at de fortsætter på den her måde. Kan vi sætte krav om obligatoriske børneindstillinger, når man får et elektronisk device stukket i hånden? Jamen vi skal bare stå på tær.

Nu kan jeg se, at tiden er ved at være gået. Jeg beklager, at der var meget, jeg gerne ville have sagt, for det her er virkelig hjerteblod for os i Socialdemokratiet. Vi siger endnu en gang tak for borgerforslaget og håber, at vi her i salen endnu en gang – om ikke andet – kan nå til enighed om en fælles beretning, der peger ud i fremtiden. Tak.

Kl. 14:46

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Første i talerrækken er fru Lisbeth Bech-Nielsen fra SF. Hr. Peder Hvelplund kan jo så tage notat af efternavnet, hvis der skal kommenteres yderligere.

Fru Lisbeth Bech-Nielsen, værsgo.

Kl. 14:47

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak, og tak for talen. Jeg kender jo ordføreren rigtig godt, og jeg kender også ordførerens store optagethed af børn og unges trivsel og ikke mindst, hvad det betyder for dem at være på sociale medier, og nogle af de negative afledte effekter af det.

Det, jeg nogle gange bliver frustreret over – og det er ikke rettet mod ordføreren – er den her nærmest opgiveness, vi tit har på forhånd. De er store, de er magtfulde, der er noget EU-lovgivning, og vi kan ikke gøre noget ved det. Jeg ved, at ordføreren og jeg ser ens på, at det her er en sundhedskrise. Det er en mental sundhedskrise, som har mange facetter, men en meget stor del af det handler også om det her. Der har min kollega Karina Lorentzen Dehnhardt og jeg tidligere fremsat et lovforslag, hvor vi har sagt, at vi synes, at vi skal spænde buen og bruge den, hvad skal man sige, undtagelse, der er i europæisk lovgivning, om, at hvis man har en legitim interesse –

hvis det handler om folkesundheden – kan man agere nationalt først.
Hvad mener ordføreren om det?

Kl. 14:50

Kl. 14:48

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:48

Birgitte Vind (S):

Tak. Jamen det er jo et spor, som jeg ved ministeren allerede har forfulgt. For var det et spor, vi kunne tage, ville vi jo tage det. Men ifølge det svar fra ministeren, jeg har læst, var det heller ikke muligt i forhold til DSA-lovgivningen. Det er i hvert fald det, jeg har læst mig til nu. Men alle sten skal jo vendes, og det er vi bare parate til i Socialdemokratiet.

Kl. 14:48

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:48

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

I dag har vi haft en teknisk gennemgang af det direktiv, der hedder NIS 2-direktivet, om cybersikkerhed. Der ved vi, at fordi Danmark ligesom mange andre EU-lande har været utrolig langsommelige, er der nu åbnet en traktatsag mod Danmark. Der kan vi altså godt gå imod EU og sige: Nå, så kommer der det. Det er jo ikke småting, at EU åbner en sag mod Danmark. Det kan vi godt der på grund af langsommelighed, men vi kan ikke gøre det, når det handler om vores børns velbefindende. Der synes jeg bare nogle gange, at der er lidt forskel på, hvad vi prioriterer i forhold til at gå op imod EU-systemet.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:49

Birgitte Vind (S):

Altså, jeg oplever nok, at vi i den grad har en minister og i Europa-Parlamentet har nogle folkevalgte fra Danmark, som i den grad spænder buen hårdt og også går den sidste mil og den ekstra mil, når det er nødvendigt. Så jeg er meget fortrøstningsfuld, i forhold til at vi udfordrer alt det, vi kan. Og vi kommer også til at lægge et stort pres, når nu vi overtager formandskabet.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Alexander Ryle, Liberal Alliance.

Kl. 14:49

Alexander Ryle (LA):

Når jeg hører ordføreren og andre af ordførerens partifæller snakke om sociale medier, er det meget ofte med sådan et meget negativt fokus på alt det, der er farligt, og alt det, der er usundt. Og jeg anerkender fuldstændig, at der er nogle ting, der ikke er gode ved sociale medier. Men jeg hører meget sjældent, at man også taler om de positive aspekter, altså at der er en masse ting, som børn og unge får ud af at være online på sociale medier og andre platforme, som man ikke ville have, hvis vi nu f.eks. forbød 17-årige at være på TikTok, Snapchat eller Instagram. Så jeg vil bare høre, om ordføreren måske kunne sætte et par ord på, hvad der i hendes optik er positivt ved sociale medier, for det tror jeg egentlig at ordføreren anerkender der også er.

Birgitte Vind (S):

Tak. Absolut. Men igen vil jeg sige, at vi bliver nødt til at kigge på alder. Altså, vi voksne har en kognitiv funktionsevne, vi kan måske konsekvensberegne, og trods det bliver vi jo også afhængige. Der er forskel på, om det er et 7-årigt, 8-årigt, 15 årigt eller 16 årigt barn, der sidder med de her devices, og det er det, jeg angriber. For selvfølgelig kan der være nogle positive ting. Vi har jo som voksne mulighed for at sige fra langt mere, end børn har. Børn er jo enormt påvirkelige i forhold til udvikling af deres hjerner. Det er jo også derfor, at man ikke underviser i det samme i 9. klasse, som man gør i 1. klasse. Altså, hele vejen igennem vores samfund tager vi hensyn til børns alder. Lige præcis når det kommer hertil, gør vi ikke.

Men jeg er helt enig med ordføreren i, at der er jo også er positive ting. Jeg ville så ikke kalde det sociale medier. Det gør vi, for så ved vi, hvad vi snakker om. Jeg synes jo, de er asociale, men lad nu det ligge. Jeg synes i hvert fald ikke på den måde, at de er bygget op til at styrke positive fællesskaber.

Kl. 14:51

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:51

Alexander Ryle (LA):

Noget andet, som jeg synes man heller ikke hører så meget om, er nogle af de negative konsekvenser, der kan være ved netop *ikke* at have adgang til sociale medier, f.eks. at man får begrænset sin ytringsfrihed. Eller hvis man er et socialt udsat barn og måske ikke går i skole eller af andre grunde er meget derhjemme og ikke har det der fysiske fællesskab, så kan man finde et fællesskab online. Er ordføreren ikke bekymret for, at der er nogen, der kommer til at blive rigtig hårdt påvirket af det, hvis de ikke kan være på sociale medier længere?

Kl. 14:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:52

Birgitte Vind (S):

Altså, nu er vi jo ikke der, hvor vi i Socialdemokratiet er ved at lukke sociale medier ned. Vi stiller bare krav til techgiganterne om at opføre sig ordentligt og indrette de sociale medier, så de ikke skader børn. Der er jo nogle, der er ved at lave alternative sociale medier, som ikke benytter sig af vanedannende designs og fastholdende mekanismer. Så der vil jeg da sige: Det er da supergodt, at man kan få det. Så jeg vil da håbe, at der er endnu flere, der går i gang med at kaste sig ud i at udvikle alternativer. For det er da dejlig nemt. Jeg benytter da også selv sociale medier til at være i dialog med andre.

Kl. 14:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Så er det hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 14:52

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Og tak til ordføreren for en god og engageret tale i forhold til det her. Jeg vil egentlig godt fortsætte der, hvor fru Lisbeth Bech-Nielsen sluttede – og jeg beklager, at jeg tidligere kom til at bruge et forkert efternavn; det skal jeg bestræbe mig på at undgå

fremover – nemlig spørgsmålet om, om Socialdemokratiet også er villige til at udfordre EU-lovgivningen på det her område. For det er jo rigtigt, at vi godt kan forsøge at gøre det, og jeg hører også ordføreren sige, at hver en sten skal vendes, men jeg mangler lidt det klare svar på, om Socialdemokratiet også er villige til at tage det, vi normalt kalder en procesrisiko, ved at sige, at her handler det rent faktisk om et afgørende sundhedsmæssigt spørgsmål, nemlig børn og unges trivsel. Vil Socialdemokratiet være villig til at udfordre EU-lovgivningen og tage en procesrisiko og dermed udfordre EU-lovgivningen?

Kl. 14:53

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:53

Birgitte Vind (S):

Hvis vi tager fru Lisbeth Bech-Nielsens forslag, er det ikke, sådan som jeg har læst ministerens svar på det spørgsmål, en farbar vej at gå; så ville der nok ikke nødvendigvis komme noget ud af lige det. Men det kan være, at der er andre steder, hvor vi skal bruge vores udfordringsret, hvis man kan kalde den det. Så jeg tænker da, at vi er villige til at gå langt. Men vi skal jo også huske, at det, det gerne skulle munde ud i, er noget konstruktivt, der virker, noget, der kan forplante sig, noget, der kan gavne ikke bare Danmark, men hele EU – hvis vi når dertil.

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:54

Peder Hvelplund (EL):

Det er klart, at når jeg rejser spørgsmålet om at udfordre EU-lovgivningen, er det ikke, fordi jeg ikke mener, at vi skal bruge EU-systemet til netop at skabe rammer for det her. Men en måde at presse på, er jo også det, at man rejser sagen her, og at der bliver åbnet en sag i EU-systemet, fordi det er det, der gør, at det kan lægge pres på andre lande i forhold til at sige, at her bør vi faktisk have muligheden for at kunne gå videre. Men selv om det er med en betydelig procesrisiko, kan der jo godt være en politisk gevinst i forhold til det og dermed en øget chance for, at vi kan beskytte vores børn og unge i forhold til techgiganternes hærgen.

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:54

Birgitte Vind (S):

Ja, og jeg skal ikke sidde og sige nu, hvad der vil komme til at ske i EU, for det vil jo hele tiden være en afvejning af, hvor vi får mest ud af det – hvor vi kan lægge det største pres, og i hvilken kurv vi skal lægge vores æg – for vi har jo ikke uanede mængder af tid, og vi har heller ikke dér uanede mængder af ressourcer. Så hvor er det, vi får mest ud af at lægge et pres ind? Lige nu har jeg meget stor tillid til, at den her aldersverifikation rent faktisk bliver til noget, og hvis den bliver til noget, bliver det jo en landvinding af dimensioner, så vi virkelig i den grad kan beskytte børn ved indgangen på deres pc. Lige nu kunne det være en af de lavthængende frugter, vi kunne få mest ud af at lægge energien i.

Kl. 14:55

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Tak til ordføreren for Socialdemokratiet. Så er det ordføreren for Venstre, fru Eva Kjer Hansen.

(Ordfører)

Eva Kjer Hansen (V):

Tak, formand. Allerførst vil jeg gerne sige tusind tak til forslagsstillerne for initiativet og for at skabe en debat i det danske samfund omkring den belastning, børn og unge udsættes for ved brug af visse sociale medier. Jeg synes, det er værd at rette den tak til forslagsstillerne, fordi det er en uhyre vigtig dagsorden, og det er faktisk lykkedes initiativtagerne med deres engagement i den grad at skabe en platform for, at vi får en solid debat om et emne, som er både vigtigt, men som også er påtrængende. Flere har allerede været inde på de udfordringer, vi står med. Det skal jeg lade være med at gentage, men dog alligevel bare sige, at jeg gerne vil bygge bro til partierne ved at sige, at selvfølgelig er der også mange gode ting ved den nye digitale verden, der også giver nogle nye friheder, fællesskaber og kommunikationsmuligheder. Men det er jo netop der, hvor vi er nødt til at være opmærksomme på og bevidste om de negative aspekter, der følger med, og at vi der får snakken om, hvordan vi skaber en fornuftig onlinefærden, hvordan vi får det håndteret, og hvordan vi i virkeligheden ikke blot blandt børn og unge får en god, fornuftig og okay adfærd, men også blandt de øvrige generationer, der har nok så meget brug for også at forholde sig til, hvad deres forbrug egentlig er og den påvirkning, de bliver udsat for af de sociale medier.

Det gælder om, at vi hjælper hinanden med at blive rustet til at anvende de digitale løsninger fornuftigt. Jeg synes også, det er værd at få fremhævet, at det er godt, at det er blevet besluttet, at vi nu også får teknologiforståelse som et valgfag i folkeskolen. Det er et fag, der har relevans i forhold til den digitale tid, vi er i, og som jo netop også kan være grundlaget for at få taget diskussionen i familien og få drøftet i familien, hvordan ens adfærd er, og hvad det er for en afhængighed, man bliver udsat for ved at benytte de sociale medier.

Ministeren har allerede skitseret en række initiativer, som ministeren står bag og vil tage fat på, og det er jo også nogle af de forslag, som er blevet nævnt af forslagsstillerne bag borgerforslaget, nemlig at se på, hvordan man i langt højere grad kan sikre en effektiv håndhævelse af de regler, der allerede er på området. Det handler om at se på, om vi kan få andre regler gennemført på EU-niveau, bl.a. sådan noget som restriktioner i forbindelse med alder, og det handler i det hele taget om at kigge på fastholdelsesmekanismer, datahøst og alt det, der ellers relaterer sig til de sociale medier.

Jeg synes, det er dejligt at se det engagement, der er fra ministerens side, men jeg vil sige, at jeg allerede nu efter de få dage, jeg har været inde som stedfortræder i Folketinget, driller regeringen med alt det, vi skal nå i løbet af det danske formandskab i EU. Det er bare for at sige, at hele EU-dimensionen kan vi sagtens tage fat på, også når vi ikke har EU-formandskabet. Til de kollegaer, der har været inde på, hvad vi gør nu i forhold til EU, i forhold til at vi har en forordning, og i forhold til at vi har en omfattende lovgivning, vil jeg sige, at jeg kun kan opfordre til, at vi får taget fat i vores kollegaer i Europa-Parlamentet og får rejst den samme debat der. Især til Enhedslistens ordfører vil jeg sige, at det jo godt kunne være, at vi kunne finde kollegaer i andre lande, der deler den bekymring, vi har for vores børns og unges trivsel, og som er enige i, at det er meget bedre, hvis vi i fællesskab står sammen om at gå op imod techgiganterne. Det øger nok vores muligheder for, at vi i virkeligheden også kan få håndhævet nogle af de regler, vi gerne vil have skal være gældende på det område.

Så min opfordring til kollegaerne her skal være: Sørg nu for, at vi alle sammen bidrager til, at vi også tager den debat det relevante sted, nemlig på den europæiske platform, hvilket vi jo har rigtig god mulighed for at gøre.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er på nuværende tidspunkt en enkelt indtegnet. Fru Lisbeth Bech-Nielsen, SF.

Kl. 15:00

blev 18 år, for så fik jeg et id, der var lavet sådan, at jeg så ud, som om jeg var 18 år. Jeg har også altid kunnet købe både øl og spiritus steder, hvor jeg ikke måtte, fordi jeg ikke var gammel nok, for jeg er heldigvis en stor dreng, og hvis jeg lod skægget stå mange dage nok, kunne jeg også godt ligne en, der var over 18 år. Unge mennesker er kreative, hvis de vil på. Det er fakta. Og de kommer på, og så tager det så Folketinget 4 år igen at finde en løsning på det, og så tager det en god kreativ 16-årig lige nøjagtig 4 minutter at omgå det igen. Så glem det. Det er jo ikke det, der er diskussionen. Så kan vi stå og sige, at vi er kede af at give dem, der står bag borgerforslaget, ondt i maven.

Kl. 15:00

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Der er meget få, jeg har større respekt for, når det handler om EU-politik, end ordføreren. Jeg har også været så heldig at være medlem af Europaudvalget, da ordføreren var formand for Europa-udvalget. Jeg kender heller ikke mange, som i den grad også altid har talt, hvordan vi skulle bruge vores muskler, hvordan vi skal engagere os i EU-systemet, op, og jeg er virkelig enig med ordføreren i, at det er den rette vej at gå, specielt på de her store dagsordener. Der, hvor jeg nærmest bliver desperat som forælder, er, når jeg har kunnet se, hvordan nogle af de ting, vi i dag problematiserer som afhængighedsskabende design, faktisk lå på bordet, da DSA'en skulle forhandles, og det blev taget ud. Og jeg tror godt, vi kan gætte på, hvem der fik held til også at tage det ud, for det er jo hjertet af forretningsmodellen. Derfor tror jeg også bare, at jeg er nået et sted, hvor jeg har svært ved at se, hvordan vi skulle få ændret EU-lovgivningen, så vi fik det her ind, når det er lykkedes dem i første omgang ikke at få det med i EU-lovgivningen.

Kl. 15:01

Intentionen i borgerforslaget er jeg enig i. Vi har nogle techgiganter, som har en forretningsmodel, hvor vi som lovgivere bliver nødt til at regulere det, og det gør vi i DSA'en. Den skal selvfølgelig have tid til at virke. Når Venstre så siger, at vi kan arbejde internt i EU for at få vores vilje, bliver jeg bare nødt til at sige, at demokrati er en grim størrelse, når man ikke har flertal, og det kommer vi åbenbart ikke til at have, for som det er blevet sagt, lå det på bordet. Det her lå på bordet, dengang DSA'en blev lavet, og så blev det taget ud, og så tabte man der. Det gør man nogle gange i et demokrati. Jeg er medlem af oppositionen, jeg har tit bare i den her folketingssamling fået at vide, at jeg jo ikke var en del af de 90, der var bedre end de andre, så min mening blev der ikke lyttet efter. Selv hvis jeg sagde noget godt, blev det i hvert fald først godt, når det var en af de udvalgte 90, der tog det til sig.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Men jeg vil gerne tale om noget andet, og det er ikke forældresvar, for så bliver det taget ned, som om det er forældrenes skyld, at vi har et problem. Det er ikke der, jeg vil hen. Men jeg tror, at vi svigter og lærer forældrene at navigere i en situation, hvor deres børn udsættes for noget, de ikke selv har et erfaringsgrundlag for, og der kan vi sætte ind. I gamle dage, da vi havde flow-tv og ikke kunne se andet, havde vi OBS, og så blev vi alle sammen informeret om de farlige ting i samfundet. Det var vi klinet til, for vi kunne ikke få lov til at se andet, før TV 2 kom. Men vi fik alle sammen informationen ud. Det er det, vi skal, vi skal jo informere forældrene, vi skal hjælpe forældrene, vi skal gøre dem bedre til at hjælpe deres børn igennem svære ting i livet. Og det her er bare en ny ting, der er en svær ting i livet, og det er de sociale medier.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg kan godt forstå den frustration, fru Lisbeth Bech-Nielsen giver udtryk for, og jeg har også selv haft den undervejs, for man synes, at tingene nogle gange kan tage lang tid. Men jeg synes, at vi der skal være opmærksomme på, om vi også får nogle regler og en håndtering af de udfordringer, der er på området, hvor det er virkningsfuldt, og hvor det er effektivt. Og der tror jeg bare, at vi når allertidligst, hvis vi får lavet nogle internationale regler på det felt. Ligesom debatten fylder mere hos os nu, tror jeg faktisk også, at den vil gøre det i de andre lande, uden at jeg skal kunne sige, at jeg har været involveret i noget for nuværende. Men det er dér, vi kan sætte ind, og jeg tror, at vi kan finde de fora, hvor vi kan være med til at løfte det.

Kl. 15:02

Hr. Stinus Lindgreen kommer herop lige om lidt, og han er meget mere belæst end mig og bliver meget akademisk og siger, at nu skal I høre, for der er også en forskningsartikel, der siger, at det jo ikke er alle sammen, der har det svært, og så er det jo rigtigt, for det er ikke alle sammen, der har det svært. Så vi skal også passe på med at forbyde noget, som langt størstedelen af den danske befolkning godt kan håndtere, men som nogen går rigtig meget i stykker over, for det er der nogle, der gør, og det er de unge piger – det kan vi se. Jeg er enig i, at det, når vi hører, at 31 pct. døjer med afhængighed af sociale medier, da er problematisk, men de døjer med det, fordi de ser et perfekt billede, som de tror de skal leve op til. Og igen handler det om, at vi da skal lære de unge mennesker, at vi alle sammen er morgengrimme, at vi alle sammen er lidt for tykke, og at vi alle sammen er lidt for dumme. Sådan er det at være til. Det kan vi godt være i, og det behøver vi ikke at gå i stykker af, og vi skal i hvert fald ikke tro på det, hvis der er en eller anden, der viser, at de er perfekte, for det er de ikke, for lige så snart kameraet er slukket og filteret er væk, er de lige så grimme som alle vi andre. Det er den fortælling, vi skal til at fortælle vores unge mennesker, altså at det er i orden at være uperfekt, at det er i orden at være til. Det er faktisk i orden bare at være sig selv.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Venstre. Næste i talerækken er fra Danmarksdemokraterne, og det er hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 15:02

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. Først vil jeg lige påpege, hvor forfriskende det var at få en Venstremand på talerstolen, som lød som en Venstremand fra gamle dage, hvor man snakkede familieværdier og ikke faldt i den der suppegryde med, at staten er overalt. Det er jo fantastisk at høre. Det kræver bare, at man ikke var med, dengang man valgte at sætte sig ind i ministerbilerne, at man stadig væk kan holde sit dna intakt. Det er rart.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at intentionen i forslaget, nemlig at vi skal beskytte vores børn, vil jeg sige ja til, men et forbud kommer ikke til at ske. Det kommer ikke til at ske, at Danmarksdemokraterne synes, at forbud er vejen frem. Lad os sige, hvem der er gode til at omgå et forbud. Nu taler jeg af egen erfaring, og hvis der var noget, jeg kunne finde ud af, var det at komme på diskotekerne, før jeg

Jeg ved, at ministeren er færdig med kattevideoerne, og at hun har færdiggjort alle kattevideoer på Instagram, så dem skal I ikke se, for de er set. Se nogle andre. Der er hunde, hamstere, kanarifugle og alle mulige andre, man kan se på. Brug det som god underholdning, som sund underholdning, som noget, man også kan lære noget

af. Og når I så ser noget, der er for godt til at være sandt, så lad være med at stræbe efter det, for det er for godt til at være sandt. Det er det, vi skal hjælpe forældrene med at lære deres børn. Og vi er ramt af, at vores generation ikke har erfaringsgrundlaget i det, fordi det er gået så stærkt.

Tro mig, jeg kan huske, dengang internettet kom. Jeg er mennesket, som kan huske lyden af at komme på internettet i gamle dage, og når jeg hører den igen, så ved jeg, hvad det er. De unge mennesker i dag tror, at det er en ringetone af den dårlige slags, men jeg har ikke erfaringsgrundlaget, for jeg har ikke prøvet selv at være udsat for det på samme måde. Men vi har nogle kloge mennesker i ministerierne, der kan hjælpe os med at lave nogle vejledninger. Vi kan slå dem op på Instagram lige efter kattevideoerne. Jeg ved fra ministeren, at kattevideoer er det, man ser, og når man er færdig med dem, kan man komme ud i livet. En ting er sikkert, og det er, at det her er en bredere debat end et forbud mod sociale medier, og derfor kommer Danmarksdemokraterne ikke til at støtte forslaget.

Kl. 15:07

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Jeg antager, at det her eksempel med dokumentfalsk og erfaringen med det var sådan et tænkt eksempel. (*Kim Edberg Andersen* (DD): Det var tænkt). Godt, det er bare, så vi har det på plads.

Der er lige en enkelt indtegnet til korte bemærkninger, og det er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:08

Dina Raabjerg (KF):

Tak for ordet. Nu lyder ordføreren altså som en gammel boomer. Det er jeg simpelt hen nødt til at sige. For når man sammenligner det med den dengang, hvor vi kun havde én kanal og vi så Obs, og siger, at det bare er et spørgsmål om, at vi skal oplyse forældrene om, hvordan de løfter deres forældreansvar, anerkender man jo slet ikke det problem, der er i forhold til, at mange platforme bliver designet med henblik på, at man skal fastholde brugerne.

Det kan være svært nok for alle os, der er voksne, at komme ud af det. Jeg er da dybt afhængig af det her, og lige nu sidder jeg og spiller Candy Crush, for så kan jeg gøre det, samtidig med at jeg hører ordføreren tale. Jeg er da nøjagtig lige så meget slave af de her algoritmer som alle mulige andre. Anerkender ordføreren slet ikke, at der her også er et teknisk problem?

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:09

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg er simpelt hen ked af, at min tale var så fantastisk, at ordføreren blev helt forgabt i alle de andre ting, jeg sagde. For jeg startede faktisk min tale ud med at sige, at vi har et problem med algoritmer, der udnytter vores børn. Det sagde jeg jo, og der har vi DSA'en, som skal gå ind og kigge på det. Men jeg ved godt, at min tale var forbavsende god, og eksemplet med Obs var også ment som et eksempel på, at vi mangler noget. Hvis vi skal sige noget godt om dengang, vi kun havde Obs, så er det, at vi nu mangler den kanal, hvor vi ligesom er sikre på, at vi kan fortælle hele befolkningen om noget. Det kan vi ikke nu, fordi vi er fordelt på mange kanaler, men så ved jeg heldigvis også, at der er noget, der hedder et råderum, og at regeringen, hver gang den mangler nogle penge, så finder et nyt råderum, og så kunne vi finde et råderum til at sørge for at influere på alle kanalerne. Det er jo fordelene ved at være i Folketinget, altså at de penge kunne vi nok godt finde, hvis vi ønskede det, og jeg sagde faktisk ikke, at det var forældrenes ansvar. Men jeg siger, at vi

bliver nødt til at anerkende, at forældre kan stå i en situation, hvor de ikke ved, hvad de skal gøre, og de bliver frustrerede.

Der er ingen forældre, der ønsker, at vi laver en stat, hvor vi laver forbud mod alt det, vi ikke kan forstå. Så derfor skal vi gøre forældrene klogere, sådan at de kan hjælpe deres unge mennesker til at få en god og sikker ungdom, også på de sociale medier.

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Danmarksdemokraterne. Den næste i talerrækken er fru Lisbeth Bech-Nielsen, SF.

Kl. 15:10

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak, formand. Vi herinde er politikere, men de af os, der har børn, er jo først og fremmest forældre. Mange af os, inklusive forslagsstillerne af det her borgerforslag, har nået et niveau af desperation på vegne af vores egne børn, ja alle børn. Derfor har jeg et kontroversielt budskab med til jer her i dag fra SF, nemlig at vi føler, at vi bliver nødt til at opfordre til national ulydighed. Det drejer sig om vores børns liv, deres trivsel og deres muligheder for at udvikle grundlæggende, basale kompetencer som at kunne cykle en tur eller læse en bog. Jeg taler om, hvordan skærmene ikke bare har stjålet vores børns barndom, men hvordan de grundlæggende omprogrammerer deres hjerner til ikke at kunne håndtere simple dagligdagsopgaver. Det lyder dramatisk, men det er ikke desto mindre den barske virkelighed, vi står i.

Vi havde for nylig i Digitaliseringsudvalget besøg af en børnepsykolog, som fortalte om et samarbejde med en kommune, hvor en gruppe af skoleelever på mellemtrinnet skulle cykle en kort tur, og resultatet var udbredt utilfredshed, fem væltede undervejs, en brækkede en arm, og to fik angstanfald. Det er ikke en skæv anekdote, men det er et spejl af en generation, der er blevet svigtet. I en anden kommune fortalte børnepsykologen, at 10 pct. af eleverne ikke kan bestå matematik.

Avisen Politiken har dokumenteret, hvordan had til læsning breder sig som en steppebrand. Som forældre er vi desperate, og jeg er parat til at betale mit eget barn for at læse en bog – uden held. Vi må se til med ondt i maven, når store børn ikke kan håndtere en simpel avisrute, fordi det kræver uoverskuelig planlægning. Vi ser 9-årige børn ødelægge deres hud med en femtrins såkaldt skincare-routine, fordi det trender på TikTok. Whistlebloweren Frances Haugen, som jeg har mødt, beviste, hvordan Zuckerbergs Meta med fuldt overlæg fortsatte Instagrams algoritmer, selv om de med overlæg var designet til at skade børn og unge, specielt piger og unge kvinder.

Afhængighedseksperter dr. Anna Lembke har peget på den grundlæggende samme påvirkning af hjernen, uanset om det er heroin eller dopaminjagt i afhængighedsskabende design på sociale medier. Det er ikke bare tilfældigheder eller »børnevanskeligheder«, som vi skal lade dem vokse fra, men det er resultatet af en massiv eksponering fra skærme og sociale medier, der med overlæg er designet til at skabe afhængighed, for det er forretningsmodellen. Vores børn er blevet forsøgsdyr i et globalt eksperiment, der har gjort en håndfuld mænd til de rigeste og mest magtfulde mennesker i verdenshistorien, mænd, der nu er kommet ind i hjertet af den politiske magt i verdens mægtigste land.

Jeg er ikke i tvivl om, at hverken digitaliseringsminister Caroline Stage eller statsminister Mette Frederiksen oprigtigt mener det, når de er oprevede over børnetrivslens frie fald. Men det bliver desværre lidt ved ordene. I SF har vi som afsendere på en række beslutningsforslag ikke fået andet end gode hensigtsklæringer, og vi har nu nået et punkt, hvor vi siger, at vores børns liv er mere værd end politiske diskussioner om et EU-direktivs rækkevidde. Derfor skal vi gå national enegang, ligesom dengang vi ikke måtte forbyde farlige

stoffer som bisfenol-A i sutteflasker, parabener i plejeprodukter til børn eller ftalater i legetøj. Da satte vi vores børns sundhed højest, vi gik enegang, og det endte som bekendt med siden hen også at blive EU-lov.

Kl. 15:17

Vi står i en national sundhedskrise, hvor vores børns trivsel, sundhed, motion, indlæring og koncentrationsevne er blevet massivt forringet i de seneste 10 år, og i SF vil vi forbyde afhængighedsskabende sociale medier til børn – punktum – også selv om EU siger nej. Lobbyisterne har fået magt til at få de afhængighedsskabende design ud af DSA-lovgivningen, der skulle regulere techgiganterne, og der er foreløbig ingen tegn på, at afhængighedsskabende design skulle blive forbudt i EU, og imens svigter vi en hel generation af børn. Vi har først og fremmest et ansvar for vores børn i Danmark, og derfor opfordrer vi til national enegang med afsæt i den mulighed, vi har, når det er et spørgsmål om det, man kalder legitim interesse. Hvis det her ikke er legitim interesse, så ved jeg ikke, hvad det er. Vi regulerer allerede andre sundhedsskadelige produkter, vi har aldersgrænser for alkohol, tobak og spil. Hvorfor? Fordi vi ved, at børn og unge ikke har de samme forudsætninger for at kunne håndtere risikofyldte produkter. Sociale medier designet til at skabe afhængighed hører hjemme i den samme kategori. Faktisk er det mere ødelæggende, og det er på tide, at vi handler herefter.

Børn er ikke små voksne – og ikke engang vi voksne kan håndtere det – de er ikke udstyret med den samme impulskontrol, kritiske sans eller evne til at regulere deres eget forbrug, og når vi overlader dem til techgiganternes kyniske profitjagt, svigter vi vores ansvar som forældre, politikere og samfund, og det må slutte nu. Jeg er politiker, og det er I også, mange af os er først og fremmest forældre, og mange af os er desperate. Tak for ordet.

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der var lidt med at opfordre til national ulydighed. Det var så heldigvis ikke udfoldet, så jeg blev nødt til at rejse mig op under talen, for som lovgivere skal vi jo helst ikke opfordre til det. Og så var der et engelsk udtryk: skincare. Det kunne jo være hudpleje. Og når ministeren er til stede i salen, så hedder det ministeren. Hvis man omtaler med navn, er det i hvert fald fru Caroline Stage Olsen. Jeg er nødt til at påpege det.

Men for at komme videre i teksten er der tre indtegnede til korte bemærkninger på nuværende tidspunkt. Den første i spørgerrækken er hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:16

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, og tak til ordføreren. Jeg elsker, når ordføreren brænder for noget, og jeg håber da, at det der med, at vi ikke behøver at se på EU-lovgivningen, gælder på alle områder, hvor vi ligesom synes, der er en legitim interesse. For så er der da andre områder, vi i Danmarksdemokraterne så kan sige at vi også skal gå enegang på, sådan at det ikke kun gælder, når ordføreren brænder for det her, men at det er sådan helt generelt, at vi tager mere magt hjem og ser lidt stort på, hvad vi har meldt os ind i i EU af det ene eller det andet eller konventioner, eller hvad der nu kunne være interessant at snakke om på det område.

Men jeg blev oprigtig forvirret undervejs og forstår ikke helt, om det sådan er de unge – eller om jeg ikke hørte efter, eller om det ikke blev sagt. Er det ved de 15 år, ordføreren mener grænsen skal gå, eller er det alle unge? Og hvor er unge så? Det er et helt oprigtigt spørgsmål, for jeg blev lidt i tvivl. Man er noget bedre rustet som 17-årig, end man er som 12-årig. Min store bekymring er, at vi forbyder noget, som også kan være gavnligt, fordi man vil forbyde noget, der kan være skadeligt, når det bliver brugt nede i den alder. Så kan ordføreren ikke lige fortælle mig, hvor grænsen er?

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:17

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Nu diskuterer man jo ikke med formanden, men jeg sagde digitaliseringsminister Caroline Stage, så jeg håbede, at det var i orden.

SF's holdning til det her, som vi også tidligere har fremsat beslutningsforslag om, er, at aldersgrænsen skal være 15 år. Så vi er jo ikke helt på linje med det her borgerforslag. Men jeg synes, at jeg vil udnytte min taletid til at tale om nogle af de bredere ting, for jeg mener, at det er en god anledning. Jeg ved også, at forslagsstillernes hensigt med at stille det her også mere er at få den her debat, end om vi præcis er enige om den ene eller den anden aldersgrænse.

Men SF's udgangspunkt er en aldersgrænse på 15 år, og så skal man selvfølgelig definere, hvad afhængighedsskabende sociale medier er. Jeg vil gerne slå et slag for, at vi får flere, meget gerne danske sociale medier, som er gode for børn at opholde sig i, og hvor der ikke er afhængighedsskabende design. De definitioner har vi jo faktisk allerede fra EU-arbejdet, og vi kunne have fået det ind i DSA'en, hvis lobbyisterne ikke havde haft held til at få det ud.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Formanden har tydeligvis hørt forkert og kommer med en uforbeholden undskyldning for at rettesætte for noget, som ikke var forkert – i hvert fald en af de tre ting.

Spørgeren.

Kl. 15:19

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg synes også, jeg tit bliver rettesat uden grund på talerstolen, men jeg har alligevel aldrig fået en undskyldning.

Når det så er sagt, vil jeg gerne sige, at ordføreren jo også er socialist, og det ved jeg at ordføreren er med stolthed, og man fik også blandet USA og Trump ind i det, men Trump har jo faktisk forbudt et af de her medier; han har jo forbudt TikTok – af andre grunde. Og det problem, jeg ser ved det, er, at det, man så ser i USA, er, at så søger de bare andre steder hen. Så det er det der med, hvordan man vil definere det. For det nytter jo ikke noget, at man forbyder TikTok, og at det så bare hedder noget nyt i morgen. Så hvad er det, der skal forbydes, før det vil virke?

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:19

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg bliver faktisk nødt til at rette hr. Kim Edberg Andersen, for det er rigtigt, at hr. Donald Trump ville have forbudt TikTok. Men det blev faktisk en lov under præsident Biden, som nu er trådt i effekt, og som den nuværende præsident så har sagt alligevel ikke skal gælde, fordi han med sine egne ord klarede sig rigtig godt på TikTok.

Kl. 15:20

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Det kunne have været sjovt at høre en respons på det, men det har vi ikke tid til, og det passer heller ikke ind i formatet. Fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:20

Dina Raabjerg (KF):

Tusind tak for ordet. Og tak for en fantastisk brandtale. Jeg synes, det var dejligt at se, hvordan ordføreren fik en skideballe af formanden – ikke på grund af skideballen, men fordi hun havde ladet alt komme ud og fået sat ord på mange af de følelser, som rigtig mange af os har. Så tusind tak for det.

Mit spørgsmål handler om noget helt andet: Hørte jeg ordføreren sige, at man ikke mener, at Danmark skal overholde de internationale love, som vi egentlig har forpligtet os til at overholde?

Kl. 15:21

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der blev brugt et udtryk, som kunne have været bedre valgt. Men det lader jeg passere og giver ordet til ordføreren.

Kl. 15:21

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak, formand. Når jeg brugte vendingen national ulydighed, var det jo selvfølgelig for at fange salens opmærksomhed, men også, fordi jeg egentlig synes, det er relativt dækkende i forhold til at gå ind i det, som Enhedslistens ordfører sagde: procesrisiko.

Vi har rigtig, rigtig meget lovgivning i Danmark, hvor ministre er afsendere på noget, hvor man skriver – embedsmændene skriver – i bemærkningerne, at der er en betydelig procesrisiko. Med almindelige hverdagsord betyder det jo: Det her er faktisk ikke nødvendigvis lovligt i forhold til EU-lovgivning, men vi tager chancen. Det var bare, hvis nogen er interesseret i, hvad betydelig procesrisiko betyder.

Det er det, det betyder, og det, jeg mener, er, at når man med sådan noget som et NIS2-direktiv sådan lidt siger, at nå, det kommer så næsten med et års forsinkelse, så bliver der åbnet en traktatsag mod Danmark, men når det handler om vores børns liv og trivsel, så tør vi ikke – undskyld, det er sådan, jeg tolker det – sige: Vi mener, at der er legitim interesse; vi mener, at der er en sundhedskrise. Og det er nogle af de greb, vi har i forhold til at gå længere nationalt.

Kl. 15:22

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 15:22

Dina Raabjerg (KF):

Tak, og jeg beklager det, hvis jeg kom til at sige noget forkert. Jeg er sikkert kommet til at sige noget med S, hvor jeg mente en reprimande.

Jeg ved faktisk ikke, om ordføreren svarede ja eller nej. Mener ordføreren, at Danmark skal overholde de love på det område her, som vi har forpligtet os til at overholde, eller mener ordføreren det ikke?

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:23

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg mener, at vi skal bruge de begreber, der er – og det er virkelig ikke for at tale udenom; jeg prøver bare at være præcis. Jeg synes, vi skal bruge det, der står i europæisk lovgivning, om, at hvis du har legitim interesse for at gå videre, og det er jo altid et tolkningsspørgsmål, eller hvis du har en sundhedskrise, og det er også et tolkningsspørgsmål, så skal du bruge det med det, man kalder procesrisiko, nemlig at vi måske får åbnet en sag imod os.

Det gør vi jo på et hav af andre områder. Det synes jeg vi skulle gøre her. Og jeg synes altid, det er vigtigt, at vi overholder EU-lovgivningen.

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Så er det på plads. Hr. Alexander Ryle, Liberal Alliance.

Kl. 15:23

Alexander Ryle (LA):

Tak. Vil ordføreren kommentere på den rapport fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der jo bl.a. konkluderer, at der ikke er nogen umiddelbar sammenhæng mellem unges trivsel, og hvor meget tid de bruger på sociale medier, og at de unge overordnet er glade for at bruge sociale medier, som giver dem adgang til underholdning, læring og fællesskaber?

Kl. 15:24

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:24

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det vil jeg gerne. Som ministeren også var inde på: Afhængig af hvilket medie man lige brugte på dagen, var vinklen enten, at en tredjedel af teenagepiger har det helt elendigt forårsaget af sociale medier, eller, hvis man valgte et andet medies tilgang, at bekymringerne var overdrevne. Noget, jeg ikke nåede at læse op fra min tale, var også, at forskning fra VIVE viser, at børn, der er meget på mobilen, får for lidt søvn, og at samme undersøgelse også viser, at børn er meget mindre fysisk sammen. Der er også en rapport fra Børns Vilkår fra 2024, som jo viser, at 94 pct. af de børn, der er på et socialt medie, har en profil, inden de fylder 13 år. Der er også – hvis jeg må, formand – simpelt hen kommet en advarsel fra myndighederne til nybagte forældre om, at øjenkontakt med et nyfødt barn er vigtigt. Altså, undskyld, at jeg er lidt oprevet over udviklingen.

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 15:25

Alexander Ryle (LA):

Grunden til, jeg spørger, er, at ordføreren ligesom Socialdemokratiets ordfører og generelt hele venstrefløjen jo udelukkende har fokus på det, som er dårligt, hvilket jeg også anerkender at der er. Men man hører meget sjældent nogen tale om, at der også er positive ting, og jeg synes egentlig heller ikke, at ordføreren gik særlig dybt i svaret på mit spørgsmål.

Men jeg vil også gerne nå at spørge om noget andet, for jeg synes, det var meget svært for mig at høre, om ordføreren sagde, at SF kommer til at stemme for det her beslutningsforslag, eller om man ikke vil. Og såfremt man støtter beslutningsforslaget, betyder det så også, at man vil sige til sit eget ungdomsparti, som er på TikTok, Snapchat og Instagram, har mange følgere og lægger meget indhold op, at det skal de ikke gøre, fordi det er forkert, og det skal man holde sig fra?

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Fordi jeg ser, at vi i det danske Folketing på lange stræk er ret enige, håber jeg på, at vi kan lave en beretning, der ikke bare bliver en syltekrukke, men som anviser en vej videre. Det vil selvfølgelig være lidt svært for os i SF stemme for et forslag, hvor et centralt element er, at der skal være en 18-årsgrænse, når man selv som parti har en politik om en 15-årsgrænse. Det er trods alt en relativt materiel uenighed, kan man sige.

Men det, jeg prøver at formulere i dag, måske fra et helikopter-perspektiv, er, at ja, der er mange glædelige effekter ved, at man kan møde folk på hele kloden, have fælles interesser osv. Men selv om noget kan have en god side, er det sådan, at hvis den dårlige side er så voldsom, som jeg også oplever at den er, så bliver man nødt til at håndtere det.

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Så siger jeg tak til ordføreren fra SF, og den næste i talerrækken er hr. Alexander Ryle fra Liberal Alliance.

Kl. 15:27

(Ordfører)

Alexander Ryle (LA):

Tak for ordet, formand. Forestil jer, at vi stod her i dag og diskuterede, om vi skulle forbyde unge at se tv-serier, spille computerspil, høre radio eller tale i telefon, ikke fordi indholdet var ulovligt, men fordi vi var bekymrede for, hvad de kunne støde på, eller hvor meget tid de ville komme til at bruge på det. Det ville jo være helt absurd. Men det er reelt det, vi diskuterer i dag, altså et forslag, der vil fratage unge under 18 år deres adgang til sociale medier og dermed deres mulighed for at blive underholdt, skabe og vedligeholde fællesskaber, tilegne sig information og deltage i den offentlige debat via deres telefoner. Og lad mig sige helt klart, at vi i Liberal Alliance ikke kommer til at støtte det her forslag. Det er ikke, fordi vi ikke anerkender, at der er udfordringer ved sociale medier – det gør vi – men fordi løsningen ikke er et statsligt forbud, der umyndiggør både unge og deres forældre.

Forslaget her er meget ensidigt og giver et ubalanceret billede af det at være på sociale medier. For ja, der er udfordringer. Sociale medier kan være afhængighedsskabende, forstærke ensomhed, skabe usunde idealer og påvirke unges mentale sundhed negativt. Overdreven brug kan føre til søvnforstyrrelser og nedsat kognitiv funktion. Jeg forsøger ikke at lukke øjnene for, at der også findes en bagside af medaljen. Men forslaget her nævner ingenting om de positive sider: at sociale medier også giver unge adgang til information og mulighed for at engagere sig i samfundsdebatter, at de styrker fællesskaber også på tværs af geografiske og sociale skel, og at de skaber muligheder for en generation, der er vokset op i en digital tidsalder.

Forslaget ser også bort fra alvorlige konsekvenser, som et forbud vil have, f.eks. indskrænkning af ytringsfriheden. FN's børnekonvention beskytter unges ret til at søge, modtage og videregive information, og et forbud vil være med til at begrænse den frihed. Mere isolation for de mest sårbare unge vil også være en konsekvens af det her. Mange unge finder støtte og fællesskab online, især dem, der kan have svært ved at finde det i den fysiske verden. Hvad vil et forbud betyde for de tusindvis af børn, der har deres primære sociale liv via sociale medier, fordi de f.eks. ikke kan gå i skole? Der er næppe nogen tvivl om, at rigtig mange af dem vil få det markant dårligere af, at også denne socialitetsform bliver taget fra dem. Løsningen er derfor ikke at tage sociale medier væk fra de unge. Løsningen er at lære dem at bruge dem fornuftigt.

Forslaget nævner også, at vi bør pålægge TikTok, Snapchat, Instagram og lignende platforme »at implementere restriktioner, der

beskytter unge brugere, for at kunne operere på dansk grund«, f.eks. ved at begrænse skærmtid, skærpe regler for dataindsamling fra mindreårige og forbyde personaliseret markedsføring rettet mod børn og unge under 18 år. Men her må jeg minde om, at vi jo allerede har regler for dette i EU's forordning om digitale tjenester, DSA'en. DSA'en forbyder allerede personaliserede reklamer for mindreårige. DSA'en stiller allerede krav om, at platforme, der er tilgængelige for unge, sikrer privatliv, tryghed og sikkerhed for mindreårige.

Med andre ord: Reglerne findes allerede; de skal bare håndhæves. Dobbeltregulering hjælper ikke. Det skaber blot mere bureaukrati og flytter fokus fra det egentlige problem. Forslaget nævner da også behovet for håndhævelse, altså at man skal undgå, at børn og unge får sociale medier, før de er gamle nok til det. Og her er vi enige i princippet, men løsningen skal være gennemtænkt. Det kan ske med aldersverifikation, men ligesom det første alternative forslag er det også allerede en del af DSA'en, og Europa-Kommissionen har gjort det meget tydeligt, at det her er et område, der skal håndteres europæisk, fordi DSA er totalharmoniserende.

Det er godt det samme, for hvad sker der, hvis Danmark forsøger at lave sin egen løsning i hast? Jo, vi risikerer en eller anden form for MitID-løsning, hvor staten får fuld indsigt i, hvem der skriver hvad, hvilke grupper de er med i, og hvilke følsomme emner de interesserer sig for, såsom seksualitet, religion og politisk tilhørsforhold. Og hvis vi er bekymrede for techgiganternes dataindsamling, burde vi være mindst lige så bekymrede for, at staten får et overvågningsværktøj, der kan misbruges. Derfor skal vi finde en teknisk løsning, der kan verificere alder uden at følge og overvåge borgerne.

Hvis vi virkelig vil hjælpe de unge til et sundere forbrug af sociale medier, er der langt bedre løsninger end forbud. Den vigtigste af dem er, at forældrene tager ansvar. Det er ikke statens opgave at regulere unges liv ned til mindste detalje. Det er forældrenes opgave at sætte rammer, tale med deres børn og hjælpe dem med at navigere i en digital verden. Det kan de allerede i dag med løsninger som skærmtidskontrol og forældrekontrollfunktioner, og der har vi bare det ønske, at man som forældre skal blive meget bedre til at bruge de løsninger. Tak.

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen, SF.

Kl. 15:32

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

I borgerforslaget står der: Folketinget pålægges at indføre et forbud mod TikTok, Instagram, Snapchat og lignende annonceplatforme, der anvender personaliseret algoritmisk dataudnyttelse til bevidst at skabe afhængighed blandt danske børn og unge under 18 år.

Der er nogle, der også har sagt, at det her, det er sådan et cigaret-øjeblik. Det, vi taler om, er jo simpelt hen det med at udnytte kendskabet til, hvordan menneskets hjerne fungerer, til at skabe den højeste grad af afhængighed, fordi man så bruger mest muligt tid på platformen. Det jo den forretningsmodel, vi taler om. Vi taler ikke om de forhåbentlig sunde sociale medier, hvor man får alle de goder ud af det, som ordføreren taler om. Og jeg savner lidt i den her debat, at vi også kan skelne mellem de ting. Er ordføreren enig i, at vi skal skelne mellem det, og at vi godt kan tale om den ene halvdel af de platforme?

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Alexander Ryle (LA):

Hvis jeg forstår ordførerens spørgsmål korrekt, vil jeg sige, at der selvfølgelig er forskel. Der er jo også forskel på det, jeg nævnte i starten med computerspil og tv-serier, og så de sociale medier, men mange af dynamikkerne er bare de samme. Altså, når jeg ser Netflix og jeg ser en eller anden serie færdig, og der kommer et forslag om, at du også lige kunne se det her, så er det jo også et eksempel på, at man har personificeret indholdet ud fra mine interesser for at fastholde mig.

Nu spiller jeg ikke selv særlig meget computer, men hvis jeg spillede meget computer, er det jo også designet på en måde, hvor man får lyst til at spille videre; hvor man sidder oppe hele natten. Da jeg var ung, der snakkede man om, at børnene fik firkantede øjne, hvis de så tv hele natten eller spillede computer hele natten. Nu er det bare rykket over på en telefon, men princippet er jo meget det samme, og jeg synes ikke, at løsningen er, at vi skal forbyde det. Jeg tror, løsningen er, at der er en debat om det, som vi har nu, men at forældrene også sætter nogle rammer for, hvad deres børn laver, både når de er vågne, men også når de burde sove, og at man så også tager noget mere ansvar for ligesom at sørge for, at det ikke tager overhånd.

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 15:35

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Synes ordføreren, at alkohol og tobak skal være ulovligt at forbruge for børn og unge?

Kl. 15:35

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:35

Alexander Ryle (LA):

Nu er der også forskel på alkohol, ikke? Der er jo noget, hvor vi har sat en aldersgrænse, der er 18, og så er der noget, hvis jeg husker rigtigt, hvor den er på 15 år eller 16 år, fordi der jo er forskel. Men noget af det, som jeg savner, fra da jeg var ung, var det der med, at man faktisk måske fik lov til at smage en tår af en øl eller et glas rødvin sammen med familien rundt om bordet, for at man så kunne få et mere sundt forhold til det. For konsekvensen bliver ofte det her med, at så må man ikke drikke, men så sniger man sig ud hjemmefra til en sommerhusfest ude i en skov, og så drikker man hjernen ud og falder i søvn ude i skoven eller et eller andet, ikke? Og det er jo et usundt forbrug; der er man nødt til at få en lidt mere sund tilgang til det, tror jeg.

Kl. 15:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Stinus Lindgreen, Radikale Venstre.

Kl. 15:36

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og tak for talen. Ordføreren nævner forældreansvaret, og jeg er helt enig; selvfølgelig har man et ansvar som forældre i forhold til alt, hvad ens børn foretager sig. Det ligger jo i det at være forældre. Men det er også klart, at når man kigger på de her mekanismer, som allerede findes i forhold til at kontrollere skærmtid og apps og sådan noget for sine børn, så vil der jo være en social slagside, i forhold til hvem der lige får det gjort, hvem der ved, hvordan man gør, og om man overhovedet ved, at man kan gøre det.

Så mit spørgsmål er for det første, om ordføreren er enig i, at der er et problem her. For det andet vil jeg spørge – og det er i forhold til den løsning, som jeg tror ministeren nævnte – om det ville være noget, ordføreren kunne bakke op om, hvis man automatisk havde indstillet telefonen til det her fra start, og man så skulle slå det fra.

Kl. 15:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:36

Alexander Ryle (LA):

Lad mig starte med det sidste. Det tror jeg godt kunne være en løsning. Det har jeg selv foreslået på Folkemødet sidste år, da jeg var i en debat med TikTok. Jeg tror sagtens, at det kunne være godt at have nogle standardindstillinger, som var anderledes, så længe man kan slå det fra. Altså, hvis forældrene går ind og siger: Jeg ved bedre end politikerne inde på Christiansborg, hvad der er godt for mit barn og for min familie, så derfor slår jeg det her til eller fra, så er det super. Men det kan godt være, vi skulle lave standardindstillingerne på en bedre måde.

Så har ordføreren et spørgsmål, i forhold til om der kan være en forskel i, hvilke forældre der har overskuddet og kompetencerne, og ja, det tror jeg også. Derfor har jeg også spurgt ministeren i et skriftligt spørgsmål, om man måske skulle prøve at lave nogle retningslinjer, altså prøve at gøre noget mere for at informere forældre om, hvad der er af muligheder i dag. For jeg er ikke sikker på, at alle forældre ved, at der på TikTok, Snapchat, Instagram og mange af de andre platforme er de her funktioner, man kan gøre brug af, og måske slet ikke, hvordan man bruger dem. Så det synes jeg sagtens man kunne sætte mere fokus på.

Kl. 15:37

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Næste i spørgerrækken er fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet.

Kl. 15:37

Birgitte Vind (S):

Tak til ordføreren for en meget klar tale og nogle meget sådan klare værdier omkring det her med, at der også er noget omkring den frihed, der er forbundet med at være på de sociale medier i forhold til ikke at skulle tage noget fra børnene. Det her beslutningsforslag handler jo sådan set om alle børn, og jeg vil bare lige høre, om ordføreren anerkender, at der jo også er en forskel på, om man er 8 år eller 15 år, i forhold til hvad man kan få ud af at være på de sociale medier, og hvor sårbar man kan være.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:38

Alexander Ryle (LA):

Det tror jeg da helt bestemt der er. Jeg forstår ikke, hvorfor man som 8-årig er på sociale medier, for vi har jo en aldersgrænse, der hedder 13 år. Men det siger måske bare noget om, at de aldersgrænser, vi har, ikke har nogen betydning, fordi de ikke bliver håndhævet. LA går som udgangspunkt ind for, at vi håndhæver de regler, vi har, også i forhold til aldersverifikation. Men det skal bare ske på en måde, hvor det er ens alder og ikke ens person, der ligesom er koblet op på det. Derfor har jeg også meget store forventninger til den løsning, EU er på vej med med den her eIDAS-wallet, fordi den europæiske løsning jo ser ud til at ville have et meget større fokus på privatlivsbeskyttelse end en løsning, som vi ville kunne lave fra dansk side. I hvert fald hvis den er bygget på det, som jeg har set

Socialdemokratiet foreslå i EP-valgkampen, altså at det skulle være sådan lidt en MitId-løsning. Så jeg synes helt klart, at yes, lad os lave nogle rammer, og så skal vi håndhæve dem.

Kl. 15:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 15:39

Birgitte Vind (S):

Jeg vil lige korrigere: Socialdemokratiet er ikke interesseret i en løsning, hvor man kan verificere, hvem man er, og det at kunne forfølge, hvad man ellers ser som voksen, men ja, gerne alderen. Der skulle meget gerne være en helt klar anonymisering af, hvem man er, når man går på nettet, men tak for svaret.

Det er jo sådan, som jeg også sagde min ordførertale, at man som forælder i dag kan føle sig ret tryk, når man går ind og køber forskellige produkter til barnet. Den aldersmærkning har vi simpelt hen ikke på de sociale medier, som det er i dag. Jeg er også glad for at høre, at ordføreren går ind for det her med, at vi måske skal vejlede forældrene bedre. Kunne ordføreren forestille sig, at den vejledning ikke bare handlede om, hvor lang tid man kan være på de sociale medier, men måske også handlede om alder, altså at der kunne være forskellige opfordringer til forældrene, i forhold til hvad børnene skal kunne se, f.eks. afhængigt af alder? Tak.

Kl. 15:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:40

Alexander Ryle (LA):

Jeg må lige indrømme, at jeg lige er blevet lidt usikker på, hvad DSA'en faktisk helt konkret indeholder. Men jeg mener, at der i forvejen er nogle krav om, at hvis du har en lav alder, skal du have adgang til nogle andre ting, end hvis du har en lidt højere alder, altså hvis du er 13 år, skal du have adgang til noget andet, end hvis du er over 18 år. Jeg tror også, der er en mellemkategori, en teenagekonto. Det er der i hvert fald nogle platforme, der har lavet. Jeg er lidt i tvivl om de præcise formuleringer i reglerne, men det giver jo god mening, at man har adgang til forskelligt indhold alt efter alder, også for at beskytte brugeren. Selvfølgelig skal platformene også tage skadeligt indhold ned, og det er allerede en del af reglerne. Det kan jeg svare meget tydeligt på.

Kl. 15:41

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:41

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg havde faktisk et andet spørgsmål, men nu blev jeg helt glad, da jeg hørte, at selv Socialdemokraterne mente, at det kunne hjælpe på det her, hvis man hjalp familien.

Men jeg blev lidt overrasket. Det er det her med aldersverifikation fra EU, og at jeg kan høre, at Liberal Alliance er meget positive over for det. Man kan sige, at i Danmarksdemokraterne synes vi jo, at der er DSA'en og den regulering, og jeg mener faktisk også, at der er en aldersregulering, i forhold til hvad for noget indhold, man så bliver udsat for, afhængigt af hvad for en alder man har. Men hvorfor er det, man i Liberal Alliance tror endnu mere på statsstyring? Hvorfor er det, man ikke stoler på familien?

Altså, som forælder er det jo det nemmeste for mig, når telefonen kommer, at gå ind og taste mit barns alder ind. Så behøver du ikke mere. Det er det, jeg tænker. Jeg er ikke vild med idéen om, at

det har jeg brug for Europa-Kommissionen til at bestemme for mig. Altså, jeg er mere lun på, at vi finder en løsning, hvor vi naturligvis kommer efter de forretningsmodeller, der udnytter børn og viser dem ting, de ikke skal, men så i videst muligt omfang faktisk hjælper forældrene til selv at bestemme børnenes opvækst. Er LA sådan gået fra den idé?

Kl. 15:42

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:42

Alexander Ryle (LA):

Nej, altså, der tror jeg, vi er meget enige. Når jeg siger, at vi ser frem til den løsning, EU kommer med i forhold til aldersverifikation, så er det jo, fordi vi har nogle regler i dag, og det giver ikke mening at have de regler overhovedet, hvis de ikke bliver håndhævet.

For som ordføreren også var inde på, kan du jo bare taste en eller anden vilkårlig alder, og så kan du omgå det, og hvis det er, vi laver en dansk løsning, så kan alle teenagere, tror jeg, meget nemt bare installere en vpn, og så går de i stedet for på den tyske, på den svenske eller på den amerikanske for på den måde at omgå en dansk aldersgrænse. Så hvis vi skal lave det her, skal vi gøre det i Europa, og måske faktisk endnu bredere, for USA er jo ikke en del af Europa, så man kan stadig godt omgå det. Men derudover skal det også være en løsning, som ikke er personhenførbare.

Altså, sidste år – jeg tror, det var sidste år – da vi ændrede aldersgrænsen fra 13 år til 15 år, var LA jo imod, så det er ikke, fordi vi nødvendigvis synes, at aldersgrænsen skal være højere. Vi mener bare, at når vi har vedtaget regler herinde, skal de håndhæves.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 15:43

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg hørte det også, da LA så også indrømmede noget, for man kan sige: Hvordan kan man som 7- eller 8-årig være på sociale medier? For der har vi jo en lovgivning.

Det er mere for at lave det her, for det kommer også til at ramme børn, der bliver født nu og næste år osv., og det, vi kan se nu, er, at vi bliver overhalet af, hvor hurtigt det her sker. Så jeg tænker: For robustheden fremadrettet er løsningen jo, i min optik, at sikre, at vi uddanner familien og hjælper familien til selv at være i stand til at klare samfundet. Det er jo ikke os som Folketing, der kan det. Er LA sådan helt uenige i den tilgang?

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 15:44

Alexander Ryle (LA):

Nej, jeg synes helt klart, at forældre skal påtage sig et større ansvar i den her opgave. TV 2 havde en artikel for et par dage siden, i forhold til at det kun er 15 pct. af danske forældre, der gør brug af de her forældrekontrollfunktioner, fordi de ikke mener, det er deres opgave at holde øje med, hvad deres børn foretager sig på nettet og på sociale medier. De mener, det er en statslig opgave, og der er jeg bare uenig.

Jeg mener, det er en forældreopgave, og jeg mener, det er et svigt, hvis man som forælder ikke taler med sit barn om barnets færden online og sætter nogle rammer op, i forhold til hvordan man skal

gøre det. Så jeg ser helt klart, at der skal være mere forældreansvar og mindre barnepigestat.

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren fra Liberal Alliance. Så er det ordføreren for Moderaterne, hr. Rasmus Lund-Nielsen.

Kl. 15:45

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for det, formand. Jeg var barn i 1990'erne, og det er ikke voldsomt længe siden, men barndommen var alligevel radikalt anderledes, end den er i dag. Dengang betød barndommen at lege frit udenfor, at lege på gaden med venner, at løbe rundt og gøre lidt, hvad man ville, at spille fodbold op ad en væg og ikke mindst sørge for ikke hele tiden at bruge sin tid på sociale medier, som man gør det i dag. For det er det, vi ser, altså at barndommen i dag er overtaget af smartphones og sociale medier.

Vi står derfor med en generation af unge, som har fået deres barndom formet af algoritmer snarere end af leg og virkelige relationer, og vi kender altså konsekvenserne, selv om de bliver talt ned af visse ordførere. Vi ser det i vores børns stigende mistrivsel, vi ser det i de forvrængede selvbilleder, i de stigende tilfælde af angst og depression, og vi ser det i den tidligere og tidligere alder, hvormed man debutterer med spiseforstyrrelser. Vi ser det også i de undersøgelser, der igen og igen dokumenterer, hvordan sociale medier faktisk er skabt til at fastholde børn i en afhængighedsskabende spiral. Vi ser, hvordan TikToks algoritmer pumper tusindvis af videoer om vægttab ind i strømmen af indhold til 13-årige. Vi ser også, hvordan Snapchat manipulerer børn med chatbots, som jo egentlig efterligner en menneskelig nærhed, men som så pludselig vejleder om selvskade, og vi ser Instagram, der skruer op for en sammenligningskultur, og vi ser også 10 årige – det læste jeg den anden dag – der skynder sig ud for at bruge alle deres penge på makeup.

Så der er mildt sagt nok evidens til at kunne konstatere, at de sociale medier ikke er et sted for børn. Derfor er intentionen og formålet med det her borgerforslag jo både meget, meget vigtigt og også helt rigtigt, for vi er nødt til at tage ansvar. Ligesom vi har regler for alkohol og tobak, må vi også gribe ind over for de her skadelige digitale stimulanser, der gradvis nedbryder børns mentale sundhed. Så tak til forslagsstillerne og de mange tusinde, der har skrevet under på borgerforslaget; I har jo med det bidraget til, at regeringen nu virkelig kigger ind i det her med både at sætte krav om obligatoriske børnevenlige standardindstillinger for producenter af elektroniske devices, men jo også, at vi bliver ved med at presse på for at indføre et forbud mod, at sociale medievirksomheder indgår kontrakter om behandlingen af persondata med børn under 15 år. For derved vil børn under 15 år ikke selv kunne oprette profiler på sociale medier, og det vil være en god start, når nu vi ikke kan indføre et nationalt forbud, og jeg har også ligesom SF's ordfører prøvet på at presse på og spurgt ind til, hvad der ville være konsekvenserne af, at vi som medlemsland gik foran, og hvad de der dagsbøder egentlig er, hvis man laver et traktatbrud, men det, jeg får retur, er, at det nok ikke vil være så godt.

Så jeg tror ikke, vi kan opfordre til en national ulydighed. Men det betyder altså ikke, at vi skal resignere. For hvis ikke vi kan forbyde sociale medier for mindreårige, må vi gå andre veje, herunder de to førnævnte. Vi må presse på for en stærkere EU-regulering, og vi må sikre reelle aldersverifikationsløsninger, så en 9-årig ikke uden videre kan oprette en TikTok-profil, og det kan lyde lidt overdrevet, men over 50 pct. af de 10-årige er altså på TikTok i dag. Vi må håndhæve skærpede regler for dataindsamling og algoritmisk manipulation, og så må vi også investere i et stærkere tilsyn, så techgiganterne ikke får lov til at fortsætte med uforstyrret at tjene

milliarder og milliarder på vores børns mistrivsel. For børn skal ikke være en målgruppe for manipulerende teknologi, børn skal ikke vokse op i et digitalt eksperiment, hvor vi først om årtier kender de fulde konsekvenser, og derfor deler jeg intentionen bag forslaget. Vi er enige om, at vi må handle, og at vi må handle klogt inden for de rammer, vi har, og derfor forsøger jeg også aktuelt at gøre meget mere inden for folkeskoleområdet, hvor vi faktisk kan gøre en del uden om EU-retten. For vi kan ikke stemme for et forslag, der kolliderer med EU, men vi vil presse på for at få gjort noget reelt ved problemet, og det handler ikke bare om at regulere en teknologi, men det handler også om at sikre børn en rigtig og sund barndom. Tak for ordet.

Kl. 15:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Jeg skal lige gøre opmærksom på, at i stedet for at sige »devices« kunne man bruge ordet udstyr eller enhed, for vi skal forsøge at tale dansk i Folketingssalen.

Den første, der har indtegnet sig, er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:49

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg bliver simpelt hen nødt til at blive formand på et tidspunkt. Om det er formanden, der ligesom kan alle ordene, eller han får hjælp, ved jeg simpelt hen ikke, men når vi politikere ikke kan de rigtige ord, kan formanden dem altid. Jeg går ud fra, at det er, fordi formanden er dygtigere end os alle sammen, og det lever jeg fint med.

Det, jeg gerne vil spørge ind til, er noget andet. Ordføreren for Moderaterne får det til at lyde, som om Moderaterne er lidt kede af, at man ikke bare forbyder det. For ordføreren siger ordret, at hvis ikke man kan forbyde, må man jo gå andre veje. Jeg skal bare lige høre: Hvis man nu kunne forbyde dem, ville Moderaterne så forbyde sociale medier?

Kl. 15:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:50

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det er en kendt position i regeringen, at vi ønsker at forbyde sociale medier for børn under 15 år.

Kl. 15:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 15:50

Kim Edberg Andersen (DD):

Det gør jo samtalen meget mere interessant. Man vil forbyde noget, vi ved det er et fåtal der tager skade af. Så man anerkender ikke alt det positive, som er i spil med onlineplatforme. Altså, de der folk, som ellers ville sidde i ensomhed, og som faktisk får det bedre af det her, er det ligegyldigt med. Nu vil man forbyde det, fordi der er kommet et borgerforslag. Det kan jeg forstå. Men jeg bliver bare nødt til at sige, at nu er jeg jo fra før 1990'erne, og dengang var der også spiseforstyrrelser og depression, uden at der var sociale medier. Hvordan kan man mene, at forbud mod sociale medier er det lyksaliggørende? For det er jo det, ordføreren står og påstår.

Kl. 15:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:50

Kl. 15:53

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det, jeg nævnte, var, at vi ser i psykiatrien, at man debuterer med spiseforstyrrelser i en tidligere og tidligere alder. Jeg har besøgt psykiatriske afdelinger, hvor de siger, at de aldrig før har set børn ned til 12-årsalderen, der kom ind med spiseforstyrrelser. Derudover ser vi en meget, meget klar sammenhæng mellem årstallene 2012, 2013 og 2014, hvor smartphones og sociale medier blev hvermandseje, og så en eksplosiv stigning i mistrivsel og angst og depression. Selvfølgelig var der også angst og depression før, men det stiger jo eksplosivt, og det er indiskutabelt. Derudover har vi set i bl.a. Norge, at når man forbyder f.eks. mobiltelefoner i folkeskolerne, falder tilgangen til børne- og ungepsykiatrien i de områder, man har forbudt det.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:51

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for en rigtig god tale. Jeg synes også, det er meget interessant at se, hvordan man i forhold til børns trivsel i det meste af verden simpelt hen kan tage nogle af de der nøgleår, som nævnt 2012, men også 2017, da de meget, meget korte videoer, reels – undskyld, jeg tror ikke, der er et dansk ord – blev introduceret. Man kan simpelt hen se det. Og faldet i trivsel er så dramatisk. Al respekt for Moderaternes position, og tak for en meget, meget god tale. Det her er ikke polemisk ment, men mener ordføreren, at det var rigtigt gjort, da Danmark gik enegang, da vi sagde, at vi ikke kunne have bisfenol A i sutteflasker, parabener i plejeprodukter til børn eller ftalater i legetøj til børn, fordi det simpelt hen er for farligt? Var det rigtigt af Danmark at gå enegang der, selv om det jo egentlig var ulovligt?

Kl. 15:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:52

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Som jeg også nævnte, ville jeg egentlig også rigtig gerne have, at vi kunne gå enegang i det her spørgsmål. Jeg har spurgt ind til i ministeriet, hvad konsekvensen ville være. Jeg har konkret spurgt, hvad dagbøderne ville være ved at lave et traktatbrud. Det var faktisk ikke vildt meget ifølge det, der blev sagt, men jeg må også anerkende, at det nok vil være problematisk af forskellige grunde. Jeg tror ikke helt, vi kan sammenligne det med dengang.

Jeg anerkender, at vi som nation i Danmark faktisk har gjort rigtig meget for at få skadelig kemi væk fra vores børn, og det synes jeg er rigtig godt, og vi burde gøre endnu mere. For det kan godt være, at man forbyder en form for bisfenol i produkter og de så siger, at det er bisfenol A-frit, men så er der en anden form for bisfenol i dem osv., så vi burde gøre meget mere, hvad det angår. Også skadelig kemi er et kæmpeproblem, så det er godt, at vi som land har sat en retning dér. Kunne vi gøre det samme her, ville jeg være meget interesseret i det, men jeg får et svar retur om, at det ikke kan lade sig gøre, men jeg vil gerne presse på for det personligt.

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Der var en vældig palaver, dengang vi gjorde det, for man er jo inde at røre ved noget af det, der er kerne-EU-stof, altså den frie bevægelighed af varer og tjenesteydelser. Det er det samme, vi egentlig taler om her. Så det er jo helt inde i hjertekulen af, hvad man forstår ved det indre marked og ved EU, og dengang gjorde vi det, fordi vi sagde, at vi havde det, vi på EU-lingo kalder legitim interesse. Sådan noget kan der være uenigheder om, og det er bare derfor, at jeg, selv om det ikke er en til en sammenligneligt, siger, at det jo altid er op til en fortolkning, om der er procesrisiko, eller om der er legitim interesse. Der synes jeg ikke vi gør nok, i forhold til hvor alvorligt det er.

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 15:54

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg vil gerne rose SF for at have skabt noget opmærksomhed omkring den her såkaldte kattelem i DSA'en, altså at der potentielt kunne være en mulighed for, at man kunne gå foran ud fra det her med legitime interesser. Jeg også spurgt ivrigt ind til, om det kunne være gældende her, men der får jeg også bare et svar retur om, at det er det ikke aktuelt. Men lad os prøve at fortsætte med at presse på.

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Moderaterne. Den næste i talerrækken er ordføreren for Det Konservative Folkeparti, og det er fru Dina Raabjerg.

Kl. 15:54

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak, formand. Allerstørst vil jeg sige tak til de mange danskere, som er så engagerede i vores børns fremtid og vores børns færdene på nettet, at de er gået ind og har støttet det her borgerforslag. Det er jo, fordi borgerforslaget sætter fokus på et meget vigtigt problem, og det er, at børn og unge bliver udsat for algoritmer, der gør sig uafhængige, og de bliver udsat for skjult manipulation og forretningsmodeller, som ingen kan gennemskue. Jeg læste for et par år siden en undersøgelse, som viste, at Danmark ligger helt i bund i Europa, hvad angår det, at børn er fysisk sammen med andre børn. Så vi har et problem, det er der ikke nogen tvivl om.

Når vi så ikke lige kan sige ja til hele det her forslag, er det bl.a., fordi vi er bundet af internationale love, herunder EU-love. Det er reglerne om varens fri bevægelighed, og det er EU's Digital Services Act, DSA, som er en fælles regulering af platforme på tværs af EU. Danmark må simpelt hen ikke indføre særregler. Så er der GDPR, som allerede regulerer, hvordan man må bruge børns data. Vi kan ikke lave vores egen aldersverifikation, men der kommer en fra EU, som det også er blevet nævnt. Og så der i øvrigt blevet lagt sag an af Europa-Kommissionen mod Meta og TikTok for at få dem til at overholde EU-reglerne. Så dér kører et vigtigt spor.

Så vi er nødt til at finde på noget andet, der ikke kan lukke platformene, men som stadig væk kan beskytte vores børn bedre, og der er faktisk ting, som vi kunne se på. Vi kunne godt, som forslaget også nævner, lave strengere regler for personaliseret markedsføring på sociale medier rettet mod børn, sådan at det er dem, der markedsfører, som vi forfølger og straffer, og ikke platformene i sig selv. Det kan vi gøre via markedsføringsloven, og så rammer vi platformene på deres indtægter. Vi kan lave nationale oplysningskampagner om

afhængighed på sociale medier. Vi kan måske endda lave en mærkningsordning.

Vi kunne som foreslået bruge det kommende EU-formandskab til at presse på for strengere EU-regler, og så kunne vi jo rykke for at få den aldersverifikation, så børn ikke kan komme ind på sider for voksne. Vi kunne jo også undersøge mulighederne for, at man kunne lægge en afgift på annoncering målrettet børn, altså sådan en eller anden form for børnebeskyttelsesafgift på annoncer, som bliver rettet mod børn på sociale medier. Vi kunne lave strengere regler for skjulte reklamer til børn. Vi kunne lave nogle indsatser, hvor man håndhæver reglerne over for influencere. Vi vil lave forbud mod, at institutioner og organisationer, der får offentlig støtte, annoncerer via visse platforme – det ville formentlig give et ramaskrig, men det *er* noget, vi kan diskutere. Og så kunne vi måske oven i købet lave en årlig digital sundheds-rapport.

Jeg står bare her og brainstormer. Men det er mere for at sige, at der er muligheder, og jeg erindrer et udvalgsmøde i efteråret, hvor vi faktisk bad ministeren komme med et oplæg til, hvad vi faktisk kan gøre på det her område inden for rammerne af den nationale lovgivning.

Så med andre ord: Vi kan ikke lave et nationalt forbud mod TikTok, Snapchat og Instagram for unge under 18 år, men vi *kan* lægge pres på platformene ved at ramme deres annoncører. Vi kan skærpe markedsføringsloven, vi kan øge håndhævelsen, og vi kan lave nationale kampanjer. Derfor vil jeg anbefale, at ministeren, som sidder til venstre for mig, indkalder til forhandlinger om, hvad vi kan gøre på det her område, uden at vi rammer muren i EU. Tak for ordet.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Der er lidt ændringer, kan jeg se, men nu er det på plads. Så er det Enhedslistens Peder Hvelplund. Værsgo.

Kl. 16:00

(Ordfører)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Det er jo altid rart, når der er overensstemmelse mellem det, formanden siger, og så virkeligheden. Indledningsvis vil jeg først og fremmest gerne udtrykke min glæde over, at vi har et system, hvor borgere kan samle opbakning til et forslag, og at det så efterfølgende medfører, at vi behandler det her i Folketingssalen. Demokratier i hele verden er i disse tider under pres, og der er ingen tvivl om, at afstanden mellem borgerne og magten mange steder i verden bliver større og større. Derfor er det rigtig glædeligt, at vi her i Danmark arbejder mod den tendens, hvor borgere og politikere lever på forskellige planeter.

Nu vil jeg gå til selve forslaget. Det er ekstremt flot, og det udtrykker et stort behov for noget i befolkningen, at man kan samle så mange underskrifter på så kort tid. Borgerforslaget forsøger konkret at gøre noget ved børn og unges skadelige brug af sociale medier, og det er absolut et emne, vi i Enhedslisten arbejder meget med, og som vi har forsøgt at råbe skiftende regeringer op om flere gange. Der foreslås et totalforbud mod unges brug af sociale medier, og det tror jeg ikke umiddelbart er den bedste løsning. I forslaget står der til gengæld også som alternative ideer og forslag:

»Hvis et totalforbud ikke anses for muligt eller der ikke kan opnås enighed derom, bør Folketinget i stedet pålægge udbyderne af disse platforme at implementere restriktioner, der beskytter unge brugere, for at kunne operere på dansk grund. Dette kunne f.eks. indebære begrænsninger i daglig brugstid, skærpede regler for dataindsamling fra mindreårige og forbud mod personaliseret markedsføring rettet mod børn og unge under 18 år.«

Den del af forslaget er praktisk talt det, vi har arbejdet på i Enhedslisten i mange år, og vi kan derfor fuldt ud støtte op om den del. Vi har fremsat beslutningsforslag tidligere om bedre regulering af sociale medier og mere moderation i forhold til indholdet på platformene.

For der er behov for, at techgiganterne tager et større ansvar for det indhold, der deles. De har algoritmer, der på få sekunder kan fjerne ophavsretsbeskyttet materiale, men hvis der er nogen, der spreder nøgenbilleder uden samtykke, kan det være næsten umuligt at få platformene til at reagere. I forhold til alle de mangler, vi voksne oplever på medierne, skal det jo gøres endnu bedre, hvis det skal være trygt for børn og unge at færdes i vores digitale verden.

Vi har de sidste par måneder set, hvordan techgiganterne har rullet flere elementer af deres moderation tilbage som en direkte konsekvens af den nye præsidents holdninger i USA. Det er den helt forkerte vej for udviklingen, og vi skal som land og ikke mindst som et samlet Europa insistere på, at man ikke kan drive kritisk infrastruktur, som de sociale medier er, hvis man ikke vil være med til at sikre, at de helt basale beskyttelsesmekanismer for brugerne, herunder i særlig grad for børn, er på plads.

Enhedslisten støtter derfor intentionen og principperne bag det her borgerforslag. Vi kan ikke støtte den konkrete udformning, da vi hellere ser, at man regulerer, frem for at man laver forbud, men det er en problemstilling, vi bliver nødt til at tage alvorligt. Vi bliver nødt til at se på, hvordan vi får bedre mulighed for at kunne regulere og tæmme techgiganterne, og naturligvis også, som flere andre har været inde på, se på mulighederne for at kunne skabe andre alternativer, særlig til børn og unge, hvor det ikke handler om at skabe en oplevelses- og fastholdelsesøkonomi for techgiganterne, for hvem det udelukkende handler om at kunne lave målrettet markedsføring til børn og unge for at kunne fastholde dem på platformene så længe som muligt, men altså hvor man netop får muligheden for at kunne udnytte nogle af de positive aspekter, der også ligger i de sociale medier.

Så der er en stor opbakning til intentionen i forslaget, og så må vi se, om vi i fællesskab kan lave en fælles beretning med baggrund i det.

Kl. 16:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:03

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg sad faktisk og blev sådan helt varm i maven og tænkte, at nu sker det; nu sker det, at jeg kan rejse mig op og med veneration sige, at hold da op, hvor er jeg enig med Enhedslisten. Og så kom man lige ud i det der med Trump, og at han havde åbnet op for noget, og så tænkte jeg, at så bliver jeg nødt til at tale ind i den frygt, jeg også har, for, hvad der kan ske, hvis vi som stat vil til at moderere. For jeg er fuldstændig enig med Enhedslisten, når de siger, at vi kan gå ind og regulere i forhold til de der børn. Jeg er også enig med den anden del af borgerforslaget her, der kommer med nogle ret gode ting. Det er jeg enig i, og jeg synes, vi skal arbejde hen imod at se, om vi kan finde en fælles beretning og nå i mål med nogle af de ting.

Men det er også – og det ved hr. Peder Hvelplund også – fordi jeg har det sådan lidt i maven, at jeg ikke altid er helt tryk ved, at staten sådan er helt upartisk i, hvad det er, man mener andre folk ikke må se. Det er jo der, hvor bekymringen kommer. Men jeg vil så nøjes med at rose hr. Peder Hvelplund for den første del, og så lader jeg, som om jeg ikke hørte den sidste del, og går ind med åbent sind i forhold til at lave en fælles beretning, hvor vi så alle sammen kan

mødes og lave noget, der er godt for at sikre vores børn en nemmere og mere sikker færd på de sociale medier. Og så glemmer jeg resten.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Det er ordføreren.

Kl. 16:05

Peder Hvelplund (EL):

Så billigt synes jeg ikke ordføreren skal lade mig slippe, når nu jeg står her på talerstolen. For nu står vi jo nede i Folketingssalen og skal have den åbne, demokratiske debat om både de ting, vi er enige om, og de ting, vi er uenige om.

Når vi ser på den måde, som techgiganterne farer frem på nu, synes jeg, det er evident, også efter den nye administration, der kommet i USA – man kan jo bare se præsidentindsættelsen, hvor samtlige techgiganter var til stede – at der er en risiko for, at vi står med en udvikling, hvor der i langt højere grad bliver fokus på, hvordan de har muligheden for at kunne styre også den offentlige debat gennem den moderation, de har mulighed for at lave på de sociale platforme. For de sociale platforme er jo ikke bare et forsamlingshus, vi går ind i. Det er jo et sted, hvor de definerer, hvad der kan tales om, hvem det er, der får mest taletid, og hvem det er, der får den største megafon inde i forsamlingshuset. Derfor synes jeg, at det er en relevant problematik at rejse, netop også spørgsmålet om, hvordan vi sikrer, at vi bedre kan regulere, særlig når det handler om at beskytte vores børn og unge. Det er derfor, jeg synes, det stadig væk er relevant.

Kl. 16:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:06

Kim Edberg Andersen (DD):

Når vi snakker børn og unge, er vi villige til at være meget positive. Men jeg bliver bare nødt til så også at fortælle ordføreren for Enhedslisten, at det, som man i Enhedslisten kalder moderation, jo kun er, når det er ens egne holdninger, som ikke bliver modereret væk. Grænsen og faren er jo der, hvor moderation bliver til censur og en eller anden drejning. For vi må bare huske, at det godt kan være, at det ikke er et forsamlingshus, men hvis Enhedslisten siger, at sociale medier er blevet kritisk infrastruktur, er det, fordi mennesker bruger det altid, og bare fordi man ikke kan lide, hvad andre mennesker siger, skal man jo ikke censurere det væk.

Så har vi et ansvar for vores børn, i forhold til hvad de skal udsættes for, og hvad vi synes de skal se. Der kan vi se på, om det er o.k., at man ligefrem udnytter, at man kan få dem til at blive længere på en platform ved at vise dem et specielt indhold, som egentlig nok ville blive vurderet skadeligt på andre parametre, eller om man skal gå væk fra det. Men vi skal passe på med, at moderation bliver til censur, for det gavner kun dem, der gerne vil have deres egne meninger hørt.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 16:07

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. I forhold til at beskytte børn og unge kan jeg høre at vi i hvert fald har en fælles intention om, at det er noget, vi skal gøre noget ved, og så kan diskussionen selvfølgelig være, hvor hårdt vi skal gå til den. Jeg mener nu, at vi skal gå rimelig hårdt til den i

forhold til at bekæmpe den åbenlyse interesse, som techgiganterne har, i at se børn og unge som et marked, hvor der kan tjenes penge.

Så vil jeg bare sige i forhold til det med moderation, at problemet jo er, at moderation *bliver* brugt som censur. Det er jo bestemte dagsordener, der bliver fremmet på de sociale medier, og det er det, vi bliver nødt til at gøre op med, så vi siger, at i den åbne, offentlige debat skal der være lige og fri adgang, uanset hvilke holdninger man har, og uanset hvem man er.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Dansk Folkepartis ordfører, og det er hr. Peter Kofod.

Kl. 16:08

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak til de folk, der har stillet det her borgerforslag, som jo på mange måder er rigtig sympatisk. Det er et borgerforslag, der sigter efter en bedre beskyttelse af børn og unge, sigter efter at beskytte børn og unge mod nogle af de skadelige ting, der kan være ved sociale medier. Tidligere ordførere har været inde på, at det jo er et sammensat billede, for der er masser af gode ting, som den teknologiske udvikling også fører med sig. Det er ikke kun negative ting. Det er ikke kun social isolation eller selvskade, eller hvad man ellers kan finde på. Det er også mange positive ting og mange positive fællesskaber.

Jeg synes, at det vil være ganske fornuftigt, at Folketingets partier finder sammen i en form for beretning, for jeg tror egentlig langt hen ad vejen, at man godt kan enes om nogle ting, når det kommer til beskyttelsen af særlig unge mennesker, børn og unge, på internettet. Jeg synes egentlig ikke, at den her debat handler om det, som man nemt kunne komme til at diskutere, og som jeg er helt med på ville være et enormt konflikt punkt herinde, nemlig ytringsfrihed på sociale medier og på forskellige platforme. Det er jeg helt med på nok ville dele Folketingets partier en hel del. Jeg tror, kan jeg sige heroppefra, at hr. Kim Edberg Andersen og jeg jo ville have en del tilfælles i den debat, men det er ikke sikkert, at andre af Folketingets partier ville være enige i det, og det er heller ikke det, vi diskuterer her. Det handler jo om råt og brutalt om, hvordan vi beskytter børn og unge.

Jeg er egentlig meget glad for noget af det, der er kommet ud af debatten i dag, nemlig at flere partier, der ellers traditionelt ikke giver udtryk for det, er klar til at udfordre EU i det her spørgsmål. Jeg synes i den grad, det er på sin plads, at vi gør noget produktivt i Danmark, at vi gør noget for at skubbe til hegnspele. Det kan vi kun bakke op om fra Dansk Folkepartis side.

Så opsummerende kan jeg sige, at vi er meget positive over for borgerforslaget og synes, vi skal forsøge at lande det i en beretning. Men vi har mange pæne ting at sige om det. Tak for ordet, formand.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning til hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:10

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg er fuldstændig enig i, at hvis vi skal til at snakke om ytringsfrihed på sociale medier, vil det være en anden dialog, jeg og hr. Peder Hvelplund nok også ville have. Så ville der i hvert fald være lidt mere gnist på den herinde. Det er jeg enig med dig i. For jeg tror faktisk – det er jeg også enig med ordføreren i – at vi her kan lande en beretning, som alle kan se sig i, og som er et skridt videre og ikke en eller anden syltekrukke, men et reelt skridt

videre. Jeg tror, vi alle sammen er enige om, at vi kan se nogle problemstillinger, og så er det jo selvfølgelig spørgsmålet om, hvor hårdt man tager fat.

Men jeg bliver nødt til at høre, hvor Dansk Folkeparti ligger i forhold til den første del af borgerforslaget, altså det her med forbud. For den anden del, som hr. Peder Hvelplund også fik ros for tidligere, er der jo mange gode ting i. Men i den første del taler borgerforslaget om forbud, og det er jo forbud, jeg er bekymret for. Jeg mener, at det er bedre at gøre familien stærkere i forhold til at kunne håndtere virkeligheden, for jeg tror, at det kommer til at accelerere så hurtigt med kunstig intelligens osv., at vi ikke kan nå at følge med med forbud osv. Så måske skal vi tænke langsigtet og erkende, at vi har behov for en eller anden form for national hjælp til at hjælpe forældre med at gøre deres unge mennesker i stand til at navigere i en stadigt mere digitaliseret verden. Men hvordan har Dansk Folkeparti det med forbud?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det ordføreren.

Kl. 16:11

Peter Kofod (DF):

Det er selvfølgelig farligt at sige fra Folketingets talerstol, men jeg tror ikke, min holdning til det, hr. Kim Edberg Andersen siger, er sådan fuldstændig støbt i cement endnu, for jeg tror stadig, at der er noget af det, der kan flytte sig lidt. Nu er min egen datter lykkeligvis kun 1½ år, og det betyder, at jeg jo ikke har de her diskussioner om, hvad man må, og hvad man bør og alt mulig andet på sociale medier. Dem har vi så ikke endnu. Jeg vil jo synes, at det helt klart er forældrenes ansvar i første omgang. Jeg tror ikke nødvendigvis på forbud, men der skal selvfølgelig være nogle begrænsninger, og der skal også være nogle aldersgrænser. Men jeg tror ikke på, at vi nødvendigvis kommer specielt langt ved at sige »må ikke«. Jeg tror også, at meget af det her handler om, ja, at gøre familier stærke.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:12

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg tror nemlig også, at meget af det, man hører, når forældre nu råber på et forbud, kommer af en frustration over, at der er nogle ting, som de måske ikke har værktøjerne til at håndtere. Jeg tror bare, at vi kommer langt ved at give forældre værktøjer frem for at sige, at nu går staten ind og dikterer, hvordan et barneliv skal være. For hvor er det næste snit så? Hvornår får hr. Peder Hvelplund en idé, som jeg ikke synes er god for mine børn, eller omvendt for den sags skyld? Der tror jeg, det er godt, hvis vi får en almen dannelse inden for det her, der hjælper – for forældrene især.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 16:13

Peter Kofod (DF):

Jeg er sådan set fuldstændig enig med hr. Kim Edberg Andersen i den her sag. Hr. Kim Edberg Andersen er en fornuftig mand; man skulle næsten tro, at vi havde været medlem af det samme parti engang.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Den får lov at hænge i vinden; der er ikke flere spørgsmål. Tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til Radikale Venstres ordfører, og det er hr. Stinus Lindgreen.

Kl. 16:13

(Ordfører)

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for ordet, formand. Debatten om sociale mediers rolle i samfundet, unges stigende mistrivsel og den høje skærmtid hos ikke bare unge, men os alle sammen, fylder rigtig meget herinde på Christiansborg og også bredt i befolkningen, hvilket opbakningen til det her borgerforslag også viser.

Det er virkelig bekymrende at se, at så mange af vores børn og unge har det dårligt. Vi kender jo alle sammen tallene på stress, angst og depression og presset på børne- og ungepsykiatrien. Det er også blevet mere og mere tydeligt, at sociale medier spiller en stadig større rolle, og at deres voksende magt kan skabe udfordringer for den demokratiske debat og spredning af misinformation. Vi ved også alle sammen, at vi bruger meget tid, også for meget tid, foran skærmen, og at det ikke alene gælder børn og unge. Men vi har jo selvfølgelig et særligt ansvar for netop børn og unge for at sikre, at de får et sundt forhold til teknologi og et godt liv med gode relationer til deres jævnaldrende.

Helt konkret er forslaget her, at vi skal forbyde børn og unge under 18 år at anvende sociale medier, og hvis det ikke er muligt, opstilles der nogle alternative løsninger. For det første skal udbydere sikre, at børn og unge får begrænset deres tidsforbrug og beskyttes mod datahøst og personaliseret markedsføring. For det andet skal aldersgrænserne rent faktisk håndhæves. For det tredje skal man sætte fart på arbejdet i EU for at begrænse techgiganternes indflydelse og herunder udnytter det kommende danske EU-formandskab.

Det er klart for alle, at for mange børn bruger sociale medier, selv om de slet ikke er gamle nok. Vi har hørt tallene her i salen tidligere i dag. Det er også veldokumenteret, at alt for mange udsættes for indhold på sociale medier, som ingen børn og unge – i nogle tilfælde ingen mennesker – burde se. Vi kan også se i tallene, at børn og unge og voksne bruger rigtig mange timer foran skærmen og på sociale medier, og den udvikling er gået helt utrolig hurtigt. Derfor er det helt oplagt vigtigt, at vi er opmærksomme på, hvad det betyder, godt som dårligt. For der er helt oplagt negative ting ved sociale medier, og de fylder for meget i manges hverdag. Jeg har fire børn, heraf to teenagere, så det ved jeg af erfaring.

Men der er altså også gode aspekter ved sociale medier. For nylig kom der resultater fra den hidtil største analyse af sammenhængen mellem trivsel og børn og unges brug af sociale medier. Analysen fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen viser ikke en direkte sammenhæng mellem sociale medier og mistrivsel. Den gode nyhed er, at de fleste unge har positive oplevelser med sociale medier, og at de bruger dem til sociale relationer, læring og underholdning. Der, hvor udfordringen er – påpeger de i analysen – er i den gruppe, der ikke kan slippe de sociale medier igen og udviser tegn på afhængighed. Denne sårbare gruppe af særlig teenagepiger og unge med lav selvkontrol har et alt for højt tidsforbrug, og de udviser som følge heraf lavere trivsel. Som jeg læser rapporten, er det særlig denne gruppe, vi skal hjælpe, og vi skal naturligvis sikre, at den ikke bliver større. Men heldigvis udviser et flertal af børn og unge ikke tegn på afhængighed, og det er positivt, og det skal vi jo vide i de debatter, vi har her i salen.

Men selv om børn og unge ikke er direkte afhængige, og selv hvis den stigende mistrivsel ikke skyldes sociale medier – eller i hvert fald ikke alene skyldes sociale medier – er der stadig gode argumenter for at begrænse tidsforbruget. For selv om sociale me-

dier kan bruges godt, er det vigtigt med de fysiske relationer, med bevægelse, med evnen til at læse en bog. Det var noget, jeg kunne høre at andre ordførere også kæmper med deres børn omkring. Det er alt det, man ikke kan få via en skærm. Vi skal beskytte børn og unge mod indhold, de ikke bør se, og vi skal også fortsætte med at modarbejde de algoritmer, der er designet til at fastholde opmærksomheden, og vi skal stække den magt, som techgiganterne har fået, og som vi ser resultatet af, især i disse dage. Det er jeg stadig meget optaget af.

Vi kan i Radikale Venstre ikke støtte borgerforslagets primære mål. Selv hvis vi ville hæve aldersgrænsen til 18 år, kan vi ikke på grund af EU-regler. Vi vil heller ikke hæve den til 18 år, hvis ikke det var klart. Til gengæld er vi helt enige i de tre andre punkter, der bliver oplyst, og dem vil vi fortsat arbejde videre med. Så jeg ser frem til det fortsatte arbejde i udvalget, og jeg håber da også, at vi kan lande en beretning, for jeg hører jo, at der er en bred enighed om store dele af det, vi diskuterer her i salen i dag. Tak for ordet.

Kl. 16:17

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er et par korte bemærkninger. Den første er til hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:17

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, og tak til ordføreren. Jeg håber ikke, at ordføreren gør ligesom den tidligere ordfører og beskylder mig for at være medlem af det samme parti, men vi er jo meget enige. Jeg synes bestemt også, at hr. Stinus Lindgreen er en meget, meget fornuftig og klog mand, og derfor har jeg et andet spørgsmål.

Det, vi ofte falder over som folketingspolitikere, og som man naturligvis reagerer på, er de negative konsekvenser. Nu er hr. Stinus Lindgreen jo noget mere vidende, end jeg er. Er der blevet lavet undersøgelser for, hvor mange fordele den unge generation har af adgangen til sociale medier? Der er jo også bestemte fordele ved det.

Jeg har kun været interesseret i det i forhold til spil, og der er jo lavet undersøgelser, der viser, at det faktisk er rigtig givende for folk, som har det svært ved sociale relationer. De får pludselig sociale relationer et andet sted. Altså, børn, der bliver mobbet i skolen, får gode venner og sociale relationer. Det er ikke sikkert, at forældrene egentlig ved, at de føler sig indelukket. Men de her mennesker, typisk unge drenge, får rigtig gode sociale relationer. Ergo hjælper det her jo. Men er vi vidende om, om der er lavet undersøgelser, som i stedet for at have fokus på de dårlige konsekvenser har fokus på de gode?

Kl. 16:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:19

Stinus Lindgreen (RV):

Uden at jeg kan komme med referencer lige på stående fod, vil jeg sige, at ja, jeg er stødt på forskellige artikler, der kigger på det her. Bl.a. har der været undersøgelser, der viser, at der var flere piger, der led af angst, som brugte sociale medier mere end andre, og hypotesen fra forskerne var, at det var, fordi det var den eneste måde, de havde kontakt til deres jævnaldrende på. For de var ikke i skole. De havde ikke den fysiske relation. Det var måden, de kommunikerede på. Det skal man bare lige huske; hvad er korrelation, og hvad er kausalitet her?

Tilsvarende er det med computerspil, som jo fylder markant mere i dag, end de gjorde, dengang både du og jeg var børn. Det er jo også en social relation i dag. Man spiller og taler med sine jævnaldrende imens. Dermed ikke sagt, at det kan erstatte den fysiske leg og det

at være sammen med andre. Selvfølgelig kan det ikke det. Men det er ikke kun dårligt, og analysen her, jeg referer til, peger jo også på, at rigtig mange børn og unge – og man skal jo sige, at det er unge, for de skal altså være over 13 år – har positive erfaringer med sociale medier. De bruger det jo til at være i kontakt med deres jævnaldrende. De bruger det til fællesskaber og alt muligt andet. Så det er ikke kun dårligt.

Kl. 16:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:20

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg vil godt lige anerkende det der, men hvad, hvis vi lavede en fælles beretning? Nu er det også regionsrådsmedlemmer. Vi kan jo se, at det flyder over i forhold til især unge piger, og vi har ikke kapaciteten til det. Der er ingen tvivl om, at sociale medier har en eller anden form for effekt – det er jeg ikke i tvivl om. Jeg tror bare ikke, at det er det eneste parameter. Jeg tror, at der er mange parametre i det her.

Kan vi finde sammen om en beretning og få taget nogle enkelte skridt og få taget trykket af, sådan at vi kan hjælpe dem, der går i stykker? Det er der helt sikkert nogen der gør, og det anerkender jeg også, vil jeg sige til forslagsstillerne. Der er bestemt nogle, der går i stykker. Det er lidt det her med at få det sat i nogle rammer, hvor vi ikke overdriver sanktionen, men tager problemstillingen helt seriøst. Det tror jeg at vi kan lande en rigtig god beretning om.

Kl. 16:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 16:20

Stinus Lindgreen (RV):

Jeg er helt enig, og det er også det, der bliver peget på her. Det er ikke for at negligere, at der er problemer, for det er der, men det er primært teenagepiger, der bliver fremhævet som dem, der har det største problem. Det skal man jo tage hånd om, og man skal finde ud af, hvad det er, hvorfor det er sådan, og hvad vi kan gøre for at hjælpe dem.

Netop det her om mistrivsel er jo ikke en ny diskussion. Den havde vi også for 10 år siden og for 20 år siden, så det er jo ikke noget, der er opstået, da sociale medier kom. Det har jo været der alle dage. Så måske skal vi se på, hvad det så kan være. Det har helt klart været med til at skærpe det og gøre det værre, men det kan ikke være årsagen alene. Så man må nok også kigge på, hvad det er for en skole, vi har indrettet, hvor mange test der er, og hvor meget pres der er. Det er nok også en del af forklaringen.

Kl. 16:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 16:21

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg synes, at meget af debatten handler om, at vi ligesom siger: Hvad er hønen og ægget? Bliver børn angste, fordi de er på sociale medier, eller er de på sociale medier, fordi de er angste? Der tror jeg stadig væk, at ordføreren også vil give mig ret i, at juryen er lidt ude nu; der er ikke noget, der er klokkeklart.

Det, jeg synes er interessant, er, at ser man på en lang række vestlige lande og også ikkevestlige, er der bare noget, der ser ret ekstremt ud. Altså, siden 2010 har der været et fald i børnetrivsel, som er så markant. Det er ikke engang langsomt nedadgående. Der

er sådan nogle punkter i de senere år, hvor trivslen er faldet ekstremt. Der er jo ikke én grund. Men jeg er meget overbevist om, at sociale medier spiller en rolle.

Kl. 16:24

Nu ved jeg jo, at ordføreren også går meget op i forskning og uddannelse osv. Bekymrer det ikke ordføreren, at vi i hvert fald i Danmark ser det her bratte fald i matematikfærdigheder og læsefærdigheder, nærmest et rendyrket læsehad, fordi koncentrationsevnen simpelt hen ikke er der?

Kl. 16:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:22

Stinus Lindgreen (RV):

Jo, det er voldsomt bekymrende, og jeg tror netop, at i forhold til læsning er det klart, at noget som skærme og for den sags skyld også computerspil er med til at give den der hurtige stimulans. Det er hurtig underholdning. Det med at kunne fastholde interessen og sidde med en bog og bruge tid på det er en færdighed, man både skal lære, men også vedligeholde, og det bekymrer mig rigtig, rigtig meget. Det er klart.

Jeg tror da, at sociale medier spiller en rolle her. Jeg har ikke svaret på hvor meget, men det tror jeg da helt klart at de gør. Som ordføreren siger, er sociale medier selvfølgelig en del af forklaringen på mistrivsel og alt det andet, vi ser. Det ville være mærkeligt andet. Når vi har noget, der fylder så meget, som det gør, har det selvfølgelig et impact; det er klart. Undskyld, jeg mener: Så har det selvfølgelig indflydelse. Det er klart. Det må vi forvente.

Jeg kan bare sige, som ordføreren også siger, at det ikke er fuldstændig lysende klart i forhold til hønen og ægget eller korrelation og kausalitet. De forskere, der arbejder med det her område – og vi har nogle gode danske forskere, der arbejder med det her – er i hvert fald ikke helt så overbeviste, som andre er, om, at det er årsagen til det. Netop fordi mistrivsel er så vigtig en dagsorden og er steget så meget, er det for mig helt afgørende, at vi gør det rigtige for at løse det og ikke bare gør noget, vi tror er det rigtige. Hvis det viste sig, at sociale medier var årsagen til det hele, skal vi klart gøre noget, men vi skal gøre det rigtige.

Kl. 16:23

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 16:23

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Noget, som det i hvert fald virker som om der ikke er enormt meget uenighed om, er, at en meget stor del af unge pigers mistrivsel er hægtet op på den her sammenligningskultur, som bliver dyrket meget på nogle af de sociale medier, de er meget på. Og så har vi Frances Haugen og andre whistleblowere, som går ud og siger, at de godt ved, hvor skadeligt det er, og at de gør det med vilje; det er ikke for at skade pigerne, men for at de kan optage deres tid. Så de gør det med vilje.

Tror ordføreren så på, at vi får ændret den forretningsmodel, hvis ikke vi gør det med regulering? Det er alligevel et marked, der alene i USA indbringer 75 mia. kr. om året bare på børneområdet.

Kl. 16:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Stinus Lindgreen (RV):

Nej, det tror jeg bestemt ikke på. Hvis jeg ikke sagde det klart, vil jeg godt gentage det: Det er noget af det, vi *skal* gøre. Vi *skal* regulere techgiganterne mere. Det kan vi jo ikke gøre her. Det er noget, vi skal gøre i EU og presse på for at gøre dér. Jeg er fuldstændig enig.

Problemet er jo, og det prøvede jeg også at sige, at selv om der er gode ting ved det, kan det også blive for meget. Du behøver jo ikke at være afhængig og komme i mistrivsel, før det er et problem. Det kan sagtens være inden da, og vi jo helst stoppe det, inden det bliver så ekstremt. Vi skal kigge på de algoritmer, som ordføreren også nævner, der er designet til at fastholde opmærksomhed for at tjene penge, og det kan vi kun gøre ved regulering. Jeg tror ikke på, at firmaerne vil gøre det af deres egen fri vilje.

Kl. 16:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Birgitte Vind.

Kl. 16:25

Birgitte Vind (S):

Tak, og tak til ordføreren for talen og for at fremlægge sine synspunkter på borgerforslaget, men også for at brede det lidt mere ud. Jeg lagde mærke til, at ordføreren refererede til undersøgelsen fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og også overskriften i forhold til det her med pigerne. Når man læser inde på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egen hjemmeside, står der faktisk, at det er hver femte – og det er ikke kun piger, men alle – mellem 11 og 25 år, der udviser moderate til svære tegn på afhængighed, altså ikke mistrivsel. Jeg vil bare lige høre, om ordføreren ikke også synes, at det er et vægtigt tal. Altså, det er hver femte mellem 11 og 25 år, og det er ikke kun pigerne. Det er noget, vi skal hæfte os ved.

Kl. 16:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 16:26

Stinus Lindgreen (RV):

Jo, helt sikkert. Jeg har ikke læst mediedækningen. Jeg har kun læst selve rapporten, og i den fremhæver de jo primært den her gruppe af teenagepiger, men det er ikke det eneste, og det prøvede jeg også at sige. Der er også problemer ud over dem. Flertallet har ikke problemer og bruger det positivt. Det synes jeg bare er vigtigt at have med i diskussionen, så det ikke kun bliver dommedagsscenarier.

Men det er da for meget. Altså, når det er en femtedel, tyder det jo på, at vi skal gøre noget, og der er to ting dér. Det første er, som ordføreren nævner, at det er for lavt med 11 år. De burde overhovedet ikke være der. Dem på 12 år burde heller ikke være der, og det er jo derfor, vi skal håndhæve de her aldersgrænser, vi allerede har. Det er det ene. Det andet er netop at se på de algoritmer, der er med til at fastholde dem. For vi skal jo sørge for, at vi ikke kommer ud et sted, hvor flere bliver afhængige og har et tidsforbrug, som de jo egentlig ikke har lyst til at have på sociale medier. Så jeg er helt enig i, at det er problemet, de peger på her.

Kl. 16:26

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Birgitte Vind.

Kl. 16:26

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Det var faktisk inde på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside, at de her tal står. Så det er ikke noget fra

mediedækningen, for medierne har netop været meget optaget af det her med pigerne. Men tak for responsen.

Jeg tør jo så næsten godt at lægge ordene i munden på ordføreren og sige, at så kan jeg måske godt regne ud, at ordføreren også kan blive enig med undertegnede i, at vi også skal lave en graduering på alderen, når det handler om de sociale medier og digitale platforme i det hele taget, og at det ikke er ligegyldigt, hvilken alder børnene har, når man lukker dem ind på dem. Så vil ordføreren bakke op om det fortsat?

Kl. 16:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 16:27

Stinus Lindgreen (RV):

Naturligvis, det har vi i forvejen, vil jeg mene. Vi har jo aldersgrænser på de her sociale medier. De er ikke for alle. Jeg har, som jeg nævnte, en teenagedatter, som gerne ville på TikTok, og det fik hun nej til, fordi hun ikke var gammel nok. Nu er hun så 13½ år, snart 14 år, og har nu fået lov. Det første, jeg gjorde, var at gå ind og sætte det op, så nogle forskellige ord ikke dukker op i de videoer, hun kommer til at se. Alene det, at jeg er nødt til at gøre det, viser også, at der er et problem i hele den struktur.

Forældre har, og det har været oppe nogle gange, også et ansvar for at håndhæve de aldersgrænser, der er. Det ville jo klart have været bedre, hvis vi – og her skal »vi« forstås som EU eller staten – rent faktisk kunne gøre det, men det er bare ikke så simpelt, som det lyder. Aldersgrænserne er der jo ikke for sjov. Det har en betydning, hvor gammel du er. Selvfølgelig har det det.

Kl. 16:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Alternativets ordfører, og det er fru Christina Olumeko.

Kl. 16:28

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet, og tak for en rigtig god debat med mange gode taler, og særlig også talen fra fru Lisbeth Bech-Nielsen fra SF var noget af en brandtale, synes jeg. Det synes jeg var rigtig fedt. Jeg bliver altid så glad, når vi skal diskutere borgerforslag her i Folketingssalen. Idéen om borgerforslag er jo Alternativets lille baby, og vi er så glade for, at det lykkedes os at få flertal tilbage i 2017 for, at vi skulle indføre borgerforslag i Folketinget. Det har nemlig givet anledning til, at borgerne kan påvirke den politiske dagsorden her i Folketinget med mange væsentlige temaer, og det gælder også borgerforslaget her i dag, som adresserer en meget reel bekymring, nemlig børn og unges trivsel i en digital tidsalder.

Sociale medier fylder meget i vores liv, ikke mindst i vores børn og unges liv, og platformene former vores adfærd, påvirker vores mentale helbred og skaber i rigtig mange tilfælde desværre afhængighed gennem målrettede, personaliserede algoritmer. Forældrenes bekymringer er berettigede. Vi ser mange børn og unge, der kæmper med søvnproblemer, koncentrationsbesvær og social isolation, som efter alt at dømme kan kobles til de algoritmer, som techgiganternes sociale medier bevidst implementerer.

Derfor anerkender Alternativet den alvorlige problemstilling, som borgerforslaget rejser. Men vi mener samtidig heller ikke, som andre partier har været inde på, at et totalforbud er løsningen. Vi løser ikke udfordringerne ved at forbyde adgangen til sociale medier. Vi er bekymret for, at vi i stedet for risikerer at skubbe problemerne

over på andre platforme, der måske er mindre regulerede og sværere at kontrollere.

Vi er også bekymret for, at vi risikerer et forbud, der reelt ikke kan håndhæves, ligesom det er tilfældet med den nuværende aldersgrænse, fordi det endnu ikke er muligt at lave en effektiv aldersverifikation, der beskytter personoplysninger. Med et forbud er vi også bekymret for, at vi risikerer at skabe social isolation, for de sociale medier er det primære sociale netværk for mange børn og unge. Vi vil gerne undgå at skabe et A- og B-hold mellem de børn, der kan omgå forbuddet, og dem, der ikke kan.

Når det så er sagt, kan vi gøre noget. På den mere kedelige side, som andre partier har nævnt, kan vi jo blive bedre til at implementere og håndhæve DSA-forordningen. Men på den anden side er vi i Alternativet faktisk enige i nogle af de forslag, som forslagsstillerne også nævner i beslutningsforslaget. Der er det, der handler om, at børn og unge og forældre skal have stærkere værktøjer til at styre skærmbroen, eksempelvis med krav om obligatoriske børneindstillinger med skærmtidsbegrænsninger, børnevenligt indhold og algoritmer, der ikke er afhængighedsskabende. Det støtter vi op om i Alternativet. Det er gode idéer. Som vi også har hørt tidligere i debatten, er der en digital tegnebog med et digitalt integrationsbevis på vej i EU, og det kan bruges som aldersverifikation; det er forventningen. Så vidt jeg kan forstå, kommer det i 2027, dvs. om 2 år. Vi krydser fingre for det.

Forhåbentlig vil det være muligt at implementere nogle af de tiltag, jeg lige nævnte her, og så er spørgsmålet, om vi skal gå enegang i Danmark, eller om vi skal vente på, at EU implementerer det. Der vil jeg gerne sige med forsigtighed herfra, at vi sådan set er åbne over for det, SF nævnte. Der er det med procesrisiko, og måske kan man også bruge den kattelerm, der er i DSA, med legitim interesse. Det vil vi rigtig gerne kigge på i Alternativet.

Sidst vil jeg gerne sige, at regulering, gennemsigtighed og fælles europæiske tiltag ikke er den eneste vej frem. Vi er også der, hvor vi har brug for europæisk baserede sociale platforme, måske ikke så meget af hensyn til børn og unge og voksne, fordi de er afhængige, men jo også af hensyn til vores demokrati, som i de her år er truet af kinesiske og amerikanske platforme. Der er ingen vej uden om digital suverænitet, hvis vi skal tage ansvar for vores digitale fremtid.

Til sidst vil jeg bare gerne igen sige, at vi i Alternativet deler intentionen bag det her forslag. Mange tak til de borgere, der har taget sig tid til at skrive forslaget og underskrevet det. Tak for debatten, og tak for ordet.

Kl. 16:32

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er par korte bemærkninger. Først er det fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 16:32

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak, og tak for en god tale. Jeg synes også virkelig, der er grund til at minde folk om, at det var Alternativet, der foreslog de her borgerforslag. Jeg synes, de faktisk er en stor succes. Også tak for opbakningen til, at vi kigger lidt nærmere på, hvilke greb der er.

Vi taler meget om sociale medier som sådan én klump, og det er jo nok også, fordi de fleste af dem, i hvert fald de store, ligesom minder om hinanden. De ligner hinanden, det er den samme forretningsmodel, der er de samme faldgruber og negative konsekvenser af dem. Men der er jo andre, som også prøver, f.eks. det danske »Flimmer«, som bl.a. har Lakserytteren bag sig, som prøver at sige: Vi vil gerne lave nogle alternativer, men problemet er bare, at hvis de andre ikke bliver reguleret godt nok, drukner vi jo ligesom – så er der ikke et marked. Jeg synes også, at tilgangen skal være, at vi gerne vil fremme nogle af de mere sunde platforme, som ikke er afhængighedsskabende osv. Men de får jo bare for svære vilkår, hvis

de andre får lov til at fortsætte med deres afhængighedsskabende algoritmer, for så er det jo der, børnene går hen. Så er ordføreren enig i, at vi også kan tale om forskellige typer af sociale medier, og at vi ønsker at få reguleret dem, der i høj grad ikke er gode for vores børn?

Kl. 16:34

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ja, så er det ordføreren.

Kl. 16:34

Christina Olumeko (ALT):

Tak til SF's ordfører for et godt spørgsmål. Den skelnen deler vi i Alternativet fuldstændig. Og man kan sige, at det her marked jo også er præget dels af firmaer og sociale medier, som bruger afhængighedsskabende algoritmer, som giver dem en konkurrencefordel, dels det, der hedder, netværkseksternalitet, som skaber nogle monopoler. De er rigtig svære at bryde. Og for at være helt ærlig, vil jeg sige, at specielt det sidste jo er enormt svært at gøre noget ved.

Jeg får lyst til, at vi måske også er lidt kreative og ser det som kritisk infrastruktur i EU. Det kan være, man skal kigge på, at man fra det offentliges side måske skal støtte et nyt socialt medie i EU, som kan bryde monopollet ved at få noget støtte fra det offentlige. Det tror jeg vi kan blive nødt til. Men vi deler den skelnen i Alternativet.

Kl. 16:34

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen frafalder. Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:35

Kim Edberg Andersen (DD):

Inden jeg brokker mig, vil jeg godt rose Alternativets ordfører. Det er altid en fornøjelse at se og høre Alternativets ordfører på talerstolen. Og vi har boet på gang sammen, så jeg ved, at det kommer et godt sted fra, uanset om vi er uenige. Men når det så bliver kombineret med fru Lisbeth Bech-Nielsen, som lige pludselig snakker om, at vi skal have et statsmedie, løber det jo koldt ned ad ryggen på sådan en god borgerlig dreng fra Nordjylland som mig, for hold da op, det kan jeg da rigtig godt se nok skal blive en stor succes. Virkeligheden er, at uanset hvilket socialt medie der skal blive en succes, skal det jo sælge en vare til de unge mennesker, som de har lyst til at bruge. Det var så uenigheden.

Enigheden går så til gengæld på, at jeg er enig i, at vi, når vi ser noget – som også forslagsstillerne har sagt her – som er en problemstilling, hvad vi faktisk bredt anerkender, skal vi gøre noget. Men vi er måske ikke enige om, at det er den eneste problemstilling, for det var vel kun Moderaterne, der sagde, at angst ikke var noget, der fandtes før, sociale medier blev opfundet. Det havde vi da også før, og spiseforstyrrelser havde vi da også, og det var vel også kun dem, der som det eneste parti ville forbyde det. Men er sandheden, at det, vi vil, er at regulere det skadelige?

Kl. 16:36

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:36

Christina Olumeko (ALT):

Jo, men tak til ordføreren for et godt spørgsmål. Jeg er sådan set enig med ordføreren i, at det er det skadelige, vi skal regulere. Det var også derfor, jeg startede min tale med at sige, at det måske ikke så meget er et totalforbud, der er brug for, men at vi kigger den anden vej rundt og siger, at det er afhængighedsskabende algoritmer rettet

mod børn, der skal forbydes, og at det skal være et krav, at der findes de obligatoriske børneindstillinger, så vi tager det den vej rundt frem for oppefra og ned. Så vil jeg også bare præcisere, at det ikke er Alternativets holdning, at vi skal have et offentligt ejet socialt medie i EU. Det vil jeg se mange udfordringer i. Men vi støtter, at der kan komme et på privat basis. Bare til ren oplysning vil jeg sige, at Google jo oprindeligt var statsstøttet i USA, og det gjorde det muligt at skabe den søgemaskine. Så det er ikke så ualmindeligt, som man skulle tro.

Kl. 16:37

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:37

Kim Edberg Andersen (DD):

Nu er statsstøtte jo ikke noget, som jeg synes er en god ting i sig selv, så lad os holde os væk fra det. Men det der med, at varer, der bliver populære, er varer, som folk godt kan lide, kender vi også fra fødevarerbranchen. 50 pct. sukker og 50 pct. fedt, så siger din hjerne: Mere af det! Der kan vi jo så se at vi alle sammen bliver for tykke, når vi bliver tilbudt det, men det er bare sådan, virkeligheden er. Er Alternativet sådan helt fremmede over for den tanke, at vi, når vi har fået fjernet det skadelige, så også kigger på nogle andre greb, altså dybest set simpelt hen giver forældrene, den generation, der er blevet overhalet indenom af sociale medier, nogle flere redskaber og nogle flere muligheder for at blive bedre til at navigere deres børn rundt i dem?

Kl. 16:37

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Christina Olumeko (ALT):

Det synes jeg bestemt er et rigtig godt perspektiv, det, som ordføreren har der, altså at vi, når vi har fjernet det skadelige indhold, så kigger på, jeg forstod det måske som en form for bedre digital dannelse, hvor forældrene måske får nogle værktøjer. Det synes jeg er et rigtig, rigtig godt perspektiv, som vi bestemt i Alternativet deler med Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Udvalget for Digitalisering og It. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 16:38

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er der ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 21. februar 2025, kl. 9.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 16:38).
